

Carpații

Depoziito legal: M. 8.137-1958.

Director: Aron Cotrus + REVISTA DE CULTURA SI ACTIUNE ROMANEASCA IN EXIL Redactor: Traian Popescu

**CU OCAZIA SARBATORILOR
CRACIUNULUI 1976 SI
ANUL NOU 1977**

CARPATII

DREAZA

**COMPATRIOTILOR SI CITITORILOR
SANATATE, VOIE BUNA**

SI

IMPLINIRI ROMANEesti

LA MULTI ANI

MOS CRACIUN

de N. S. GOVORA

A pornit ca și-alte dați,
Prin troleie de nămeți,
Ieri așa cam pe la toacă,
Cu mustați de promoroacă,
A pornit holnar la drum,
Și-l deja pe-aproape-acum,
A pornit, copiii spun,
De departe, Moș Crăciun.

Moș Crăciun cu barba albă,
Vino'n noaptea asta dalbă,
Treci cortina cea de fier
Și vino cu Leru-Ler.
Vino și la casa noastră
Și ne bate la fereastră,
Vin bătrane'n fapt de sară,
Și la cei fără de Tără.

Moșule cu zâmbet drag,
Vino și la mine'n prag,
Și te rog să nu-mi aduci,
Nici stafide și nici nucă.
Roșcove și fucării,
Să le fii pentru copii.
Mie Moș Crăciun îți cer,
Să-mi aduci un colț de cer.

Din îndepărtata Tără,
Ferecată'n grele țară,
Moș Crăciun te rog mai adă,
Doar un bulgăr de zăpadă.
Bulgăraș de albă nea,
Să-l ipeșc de fața mea,
Obrații să-l încălzească,
Lacrimile să-l topească.

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Ași mai vrea ceva să-ți spun.
Înainte de-a veni,
Treci la mândra într'o zi.
Și din păru' ei bălai,
O șuviță tu să-i tai.
Și să mi-o aduci apoi,
Când ai să ajungi la noi.

Moș Crăciun și de-ai putea,
Încă așa mai vrea ceva.
Și te rog, te rog în șoapte,
Cel puțin pentru o noapte,
Pentru noaptea de Crăciun,
Moșule cu zâmbet bun,
Ca'n povești, pe-un nor de pară,
Adă-ne, întreaga Tără.

ROESLER Y EL REVISIONISMO MAGHYAR

por Trajano POPESCU

ROESLER fue un historiador alemán del siglo pasado.

Movido por ambiciones de originalidad (o quizás por intereses pecuniarios), lanzó una teoría audaz, pero falsa. Quería por un lado complacer a los húngaros y por otra parte contrarrestar la conciencia de la latinidad resucitada en el espíritu de los rumanos transilvanos como consecuencia de la unión de una parte de los ortodoxos de esta provincia con el catolicismo de Roma, en el año 1701.

Pretendía ni más ni menos:

1) Que los dacios, pueblo perteneciente a la gran familia indo-europea de los geo-daco-thracios, antepasados de los rumanos de hoy, los cuales habían ocupado unos mil años antes de Jesucristo el territorio situado entre la Tisza, el Danubio y hasta más allá del Dniester, de un lado y del otro de los Carpates, hubiesen sido pasados por las armas, es decir, liquidados por las legiones vencedoras del emperador Trajano, después de la derrota del rey dacio Decébal, en el año 106 de nuestra era.

2) Que la Dacia romana —la Dacia Félix, como la llamaron después de la colonización romana— hubiese sido una colonia creada por Roma con el fin de repoblar el territorio dejado desierto por la guerra con elementos transplantados de todo el imperio.

ISTORII ADEVARATE PENTRU UZUL AMERICANILOR

de Pamfil SEICARU

N ziarul "Le Monde" a apărut următoarea telegramă a Agenției "France Presse", cu următorul cuprins:

"Purtătorul de cuvânt al Casei Albe, dl Ronald Nassen, a declarat Marti 30 Martie, în cursul unei conferințe de presă că Statele Unite rămân ferm opuse unei dominații sovietice în Europa de Est. Nu există doctrina Sonnenfeld", a afirmat purtătorul de cuvânt. El făcea astfel aluzie la cuvintele recente rostite de consilierul dl Kissinger, care ar fi putut face să se creadă într-o profundă schimbare a diplomației americane în această regiune. Secretarul de Stat Henry Kissinger și consilierul pentru afacerile sovietice, Sonnenfeld, au lăsat în Decembrie ultim la Londra o reuniune la care au participat ambasadorii Statelor Unite în Țările de Est. Textul intervenției dl Sonnenfeld a parvenit la doi editoriașiști renumiți, Domnii Roland Evans și Robert Novak, care au publicat extrase în "International Herald Tribune" din 22 Martie 1976.

"Incapacitatea pentru Uniunea Sovietică de a obține loialitatea Europei de Est este un nenorocit eșec sovietic pentru că Europa de Est de găsește într-o zonă de influență și de interes natural" a declarat dl Sonnenfeld. El aprecia pe de altă parte că raporturile dintre Țările Europei de Est și Uniunea Sovietică ar putea "mai devreme sau mai târziu să devină explozive (explode), cauzând un al treilea război mondial". "Această stare de relație inorganică, ne naturală, este un pericol pentru pacea mondială, încât conflictul dintre Est și Vest devine de neînfrânt."

Aceste cuvinte au cauzat o puternică emoție în unele medii diplomatice și la numeroși americani originari din Europa de Est. Fără să dezmătin pe dl Sonnenfeld, dl Ronald Nassen, vorbind în numele dl Kissinger, a căutat să diminueze importanța (la portee). El a raportat mai cu seamă (notamment) că Secretarul de Stat găsese nenorocită (malheureuse) ideea unei "legături organice" între U. R. S. S. și Țările Europei de Est. "Credem că este necesar să precizăm ce voia să înțeleagă dl Sonnenfeld prin "legături organice". Între Rusia Sovietică și Țările Pactului de Varșovia, există strânse legături economice și autoritatea Kremlinului nu e este discutată. Nimeni dintre Statele Pactului de Varșovia nu a uitat nici lecția sângeroasă dată Ungariei în 1956, nici lecția dată Cehoslovaciei în 1968, când Dubcek a încercat să dea socialismului o față umană. Adică celelalte se simt obligate să facă rapid marile partide comuniste din Franța și Italia, renegând doctrina dictaturii proletariului, adică totalitarismul stalinian. Dl Sonnenfeld voia să capteze bunăvoința Rusiei Sovietice, lăsând să se înțeleagă că Statele Unite ar fi de acord să fie înglobate în Uniunea Sovietică, Statele Pactului de la Varșovia, ca nu cumva în aceste State să se repete simultan afirmări de independență ca în Ungaria în 1956. Mai precis, Statele Unite, pentru a evita al treilea război mondial, ar fi dispuse să consimțim la anexarea acestor State. Consilierul pe care și l-a ales, ca un consilier pentru afacerile sovietice, a exagerat până la a provoca, atât opinia americană — din ce în ce mai anti sovietică, după Angola — cât și opinia publică a Europei libere, fără să mai amintim ce ecou anti american a produs în Statele predate tututurului politic al Moscovei la Teheran, Yalta și Potsdam.

Fără îndoială, consilierul Sonnenfeld a dat dovadă de o totală opacitate sau dispreț față de celelalte se cheamă opinia publică internațională.

O întrebare se impune: îi permitea consilierul ales de dl Kissinger să expună o asemenea "doctrină", fără ca în prealabil să o expună patronului, adică Secretarul de Stat? Mărturisim că este greu de crezut, altfel nu ne putem explica lipsa unei sancțiuni care se impune față de gravitatea cazului: concedierea lui Sonnenfeld.

Dezmintirea dată nu a fost suficientă. Prestigiuul celor doi editorialiști, dl Roland Evans și Robert Novak inițiată orice bănuială în ce privește autenticitatea extraselor publicate sub semnătura lor în "International Herald Tribune" din 22 Martie 1976. De aici neceitate de a se creia o controversă asupra raportului care s'a etichetat "Doctrina Sonnenfeld". O nouă telegramă a Agenției "France Presse" a apărut în ziarul "Le Monde" cu data de 5 Aprilie 1976. O reproducem integral, dat fiind că ne arată

ce turbare a produs în conducerea politică a Statelor Unite, zisă "doctrina Sonnenfeld".

"O nouă versiune a raportului controversat a unui dintre colaboratorii apropiați ai dlui Henry Kissinger, dl Helmut Sonnenfeld, a fost făcut public la 2 Aprilie și el (raportul) diferă sensibil de acela care a fost revelat de dl Evans și Novak, în "Washington Post" din 23 Martie. Dl Sonnenfeld recomandă o legătură permanentă, "organică" între U. R. S. S. și Țările Europei de Est, spre a evita un război mondial. În noul comentariu publicat de "Washington Post" din 2 Aprilie, un alt cronicar, dl Stefan Rosenfeld, explică că dl Sonnenfeld înțelegea pur și simplu prin "organic", relații mai bine echilibrate între Moscova și Țările glaciului. După dl Rosenfeld care, după cât se pare, a avut acces la documentele originale ale consilierului dl Kissinger, ar fi indicat în chip egal că Statele Unite trebuie să încurajeze tendințele de autonomie care își fac drum în Țările Europei Orientale. O versiune a "briefing" Sonnenfeld ce s'a publicat la Londra prin scrisoarea de informare a ziarului "Economist", pare să colaboreze această interpretare.

După publicarea articolului dlui Evans și Novak, Departamentul de Stat și Casa Albă au desmătinat cu energie că ar fi existat vreo dată "doctrina Sonnenfeld". Este de așteptat replica dlui Evans și Novak a căror bună credință este pusă la îndoială, adică a forței o interpretare a unui text pentru a alerta opinia publică și a dăuna prestigiului Secretarului de Stat Kissinger.

Stephan Rosenfeld, autorul noului comentariu publicat în "Washington Post" din 2 Aprilie, are o frază de o extremă gravitate politică, în care face o afirmație că un gazetar care "pe cât se pare are acces la documentele originale" ca, "consilierul dl Kissinger ar fi indicat în chip egal că Statele Unite ar trebui să încurajeze tendințele de autonomie care își fac drum în Țările Europei Orientale". Nu ne putem imagina că dl Kissinger a fost încântat de această afirmație menită să pună în gardă Rusia Sovietică față de această nouă politică a Statelor Unite, menită să pregătească în Țările Pactului de Varșovia tendințe neted ostile Rusiei Sovietice. "Să te ferească Dumnezeu de zelu pretenilor, de dușmani mă apăr eu", spune un proverb românesc.

Dar pentru a lămurii acest incident provocat de consilierul pentru afacerile sovietice, ales de Secretarul Departamentului de Stat, este absolut necesar să arătăm originea situației de semi-yaalitate a Statelor Pactului de Varșovia.

În 1944 s'a publicat în Editura "Little Brown and Company" din Boston, lucrarea lui Walter Lippmann, comentariul american de mare prestigiu și confident al Președintelui Franklin Delano Roosevelt: "An Atlantic Monthly Book". Împreunăându-se în același timp și o traducere în limba franceză tot în Statele Unite sub titlul "Buts de guerre des Etats Unis". Walter Lippmann a publicat această lucrare imediat după Conferința de la Teheran. Este oportun să desprindem câteva puncte din această lucrare care lămurire "Bepurile de război ale Statelor Unite", așa cum le concepea Roosevelt.

La capitolul VI, intitulat "Citadela noastră de securitate" ne obligă să reproducem un mic fragment. "Coasta vulnerabilă a hemisferului nostru o constituie Atlanticul. Acesta este o întindere de apă destul de redusă, dacă o comparăm cu vasele spații ale Pacificului. Ne-a trebuit stăpânirea Atlanticului pentru a atinge pe aliatul nostru Mare Britanie, și mai mult de jumătate din ajutorul trimis Rusiei a trecut prin Atlantic, și în cursul unei lungi perioade, după căderea Birmaniei până la finele anului 1943, cel mai mult material trimis în China, a trebuit să traverseze Atlanticul. Acest ocean este atât o mare interioră în sistemul strategic de securitate, care este al nostru. Ne întrebăm dacă odată cu instalarea Rusiei Sovietice în Angolia, Atlanticul nu a început să mai fie o mare interioră a sistemului strategiei conceput și experimentat de Statele Unite între 1939 și 1945. Mai există care "citadela de securitate americană?" întrebare firescă, dat fiind că de Țările militare americane alarnă destulul Europei. Precum se știe, Roosevelt la Teheran a acceptat să fie găzduit la ambasada Rusiei Sovietice, în loc, cum era, normal, să stea la ambasada americană. Ceva mai straniu, a avut o lungă întrevvedere cu Stalin fără prezența lui Churchill, pe care l-a văzut după ce a examinat problemele ce se puneau după victorie.

3) *Que con las legiones y la administración retiradas por orden del emperador Aureliano en el año 275 de nuestra era hacia el sur del Danubio —acción justificada por las múltiples incursiones de los bárbaros del Este— Dacia se hubiese quedado otra vez desierta —tierra de nadie—, y que así la hubiesen encontrado y ocupado los húngaros en el siglo IX, haciéndose dueños del territorio comprendido entre Tisza y los Cárpatos (la Transilvania).*

4) *Que los romanos, viniendo del sur del Danubio, empezaron a infiltrarse en tierras de Transilvania apenas en el siglo XIII.*

La teoria, igual que la piedra arrojada por un loco a las quietas aguas de un estanque, dio lugar a discusiones, réplicas y controversias acerbadas entre los historiadores romanos, húngaros y extranjeros del tiempo.

Finalmente la verdad histórica triunfó y todos los grandes historiadores europeos de la época la rechazaron con el merecido desprecio.

La verdad es que la victoria de Trajano sobre los dacios fue grandiosa, tanto por la importancia del enemigo vencido como por el enorme botín que los vencedores se llevaron.

El hecho y el fábulo del pueblo romano fueron reflejados e inmortalizados en el mármol de la columna trajana erigida en Roma. Es ella el testimonio imperecedero tanto de la gesta romana como de la heroica defensa de los dacios. Aparte de la importancia política de esta victoria, se hacen patentes las ventajas económicas: el emperador suspendía por un año el pago de la contribución hacia el estado y otorgaba un premio mensual de 650 dinares, valedero por un periodo de seis meses por cabeza de contribuyente. Sin embargo, no hubo exterminación alguna del pueblo vencido —ya que los necesitaban— y tampoco una evacuación total de la población dos siglos más tarde, al abandonar la Dacia el emperador Aureliano.

Dacia era un país muy rico. Pastos abundantes, bosques de impresionantes extensiones, minerales, plata, oro, hierro y sal, había en las entrañas de sus montes, y para explotarlos hacia falta mucha gente.

Los romanos la sabían y, con la excepción de los nobles y de los militares, a los que posiblemente masacraron para prevenir futuras sublevaciones, dejaron con vida a la gran mayoría del pueblo de Dacia, que se mezcló con los colonos, con los administrativos y con los militares allí establecidos por necesidades de Roma, formando poco a poco el pueblo rumano.

Organizados en pequeños principados regionales, según el ejemplo de los demás pueblos circundantes de la Edad Media, continuaron viviendo en el territorio de la antigua Dacia, defendiendo sus tierras contra los invasores bárbaros del Este que se sucedieron por olas desde el año 275 hasta 1241. A los más débiles los echaban o los asimilaban. Frente a los más fuertes adoptaban la política de siempre, la huida o los bosques hasta que el peligro pasaba. De aquí el dicho popular: "El bosque es hermano del rumano".

Los magiars llegaron a Europa a finales del siglo IX, atravesando los Cárpatos por la región de Pocutia, y se establecieron en la Panonia de los Hunos, conocida con el nombre de "pastos de los romanos".

El interés por la Europa occidental con su cultura y riquezas, igual que por la antigua Roma, ejercía una enorme atracción para estos bárbaros que vivían de matar y del robo de los pueblos vecinos, a los que atacaban continuamente hasta que la victoria definitiva del emperador alemán Otto I el Grande del año 955, en la localidad de Lech, puso punto final a sus incursiones al centro, oeste y sur de Europa. Después de la derrota, sus ansias guerreras les empujaron hacia el este del continente, es decir, hacia el territorio delimitado por la Tisza (antiguo Teis romano) y los Cárpatos (la Transilvania de hoy).

Allí encontraron y sometieron por la fuerza los bien custodados y florecientes principados romanos de Gela, Glad y Menomorán (Mano muerta).

Los testimonios que tienen a apoyar estas afirmaciones son evidentes: la pervivencia a lo largo de casi dos milenios, a pesar de los peores, del idioma latino en toda su complejidad; 80 por 100 del vocabulario rumano tiene raíces latinas, la estructura gramatical es idéntica (el rumano es el único idioma románico que conserva todavía la declinación), remanentes y numerosas expresiones y giros se conservan y viven, en cariñoso homenaje por los antepasados.

De los dacios heredaron el espíritu guerrero que les permitió resistir a lo largo de unos muy largos diecinueve siglos a las invasiones de los tártaros, de los turcos, de los rusos y de los soviéticos. También heredaron de los dacios los trajes populares, tal y como la confirman los bajorrelieves de la columna Trajana.

Negar lo es simplemente mala fe.

A continuación reproducimos dos textos escritos en el siglo pasado por dos franceses amigos de los húngaros: el conde A. de Gerando, yerno del conde de Teleki, y Edouard Sayous, profesor de historia del liceo Carlomagno de París.

A. de Gerando, invitado por su suegro a visitar Transilvania, sorprendido por la latitud que descubrió en los volacchos y por la semejanza de ánimo y mentalidad con el francés, escribe en el libro "La Transilvania y sus habitantes", impreso en París en el año 1846, en el que cuenta las impresiones de su viaje:

"Los valacos son el más antiguo pueblo de Transilvania. Ellos habitaban el país y estaban organizados en principados cuando los húngaros extendieron su dominación sobre la antigua Dacia" (p. 309). "Es difícil comprender cómo los romanos han dejado huellas tan imborrables, teniendo en cuenta que se ocuparon más de explotar las riquezas del país que de construir monumentos, como lo hicieron en las demás provincias romanas" (p. 45).

"En la antigua Dacia se encuentran hoy vestigios de la dominación romana, imposible de encontrar en los países que fueron colonias preferidas... aquí encontramos un pueblo llamado rumano que ha conservado no tan sólo el idioma y la fisonomía de los conquistadores, sino también sus ideas y costumbres, más que cualquier otro pueblo de Europa" (p. 45).

Edouard Sayous: "La muy hábil argumentación del señor Roessler es poco convincente. La emigración de los pueblos trabajadores y civilizados, arraigados a su tierra, es rara y nunca total. Además nos resulta difícil explicar la rápida propagación del latín entre los húngaros, su preferencia por la Europa occidental y su aptitud por imilar y adoptar las leyes romanas, sin la presencia de los valacos, que desde hacia mucho tiempo, según la inspirada expresión de Amadeo Thierry, "debaban que el tiempo se llevara a sus dueños, perpetuando en medio de bárbaros de todas las razas las huellas de una antigua civilización".

Esto es el milagro y el enigma del pueblo rumano, que Roessler con su teoría quiso mitificar.

Los romanos no han venido de ninguna parte, han nacido de las tierras de sus antepasados, en los más remotos tiempos de la historia.

En siglos de luchas, de sacrificios y de sufrimientos se ha forjado el pueblo rumano, paciente y fiel centinela de la civilización cristiana del occidente europeo. Han nacido de los geo-daco-liracicos, que habitaban los territorios de las riberas de la Tisza-Dniéster y del Danubio dos milenios antes de Jesucristo.

Cuando en 1018 los romanos de Transilvania —al desplomarse el imperio Habsbúrgico— pidieron la incorporación a la madre patria rumana, los húngaros reusaron la teoría de Roessler, intentando provocar confusiones. Era la época del Tratado de Trianón. Pero todo fue inútil. La verdad histórica ha sido más fuerte y la aplicación del principio de los húngaros, lema de los vencedores de la primera guerra mundial, a pesar de todas las maniobras maquinadas, lesaban el Grande, la del príncipe Miguel el Valiente, que fue el primero en realizarla en el año 1000, y la del rey Fernando I, que logró en 1018 la gran Rumania.

Ahora, después de tantos años pasados desde los días del Tratado de Trianón, que hizo justicia a los pueblos ro-fuzgados por los magiars dándoles la libertad merecida, los húngaros tratan otra vez —con la mala fe que les caracteriza— de cambiar el rumbo de la historia y encubren las posibilidades de llegar a una convivencia pacífica entre dos pueblos aquejados por el mismo mal: la dominación del comunismo moscovita en Hungría y la presión amenazante del mismo en Rumania, desposeída de sus provincias Bazarabia y Bucovina.

TRAJANO POPESCU

Atunci s'a fixat Comunitatea Atlantică careli s'a apar-
tineau, în afară de Statele Unite, Marea Britanie, Franța,
Africa de Sud, Argentina, Australia, Belgia, Bolivia, Bra-
zilia, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Dane-
marca, Ecuador, Guatemala, Haiti, Honduras, Islanda, Libe-
ria, Luxemburg, Mexic, Nicaragua, Norvegia, Zelandă,
Peru, Portugalia, Salvador, Uruguay, Venezuela, Filipine.
Și Lippmann preciza: "Vor trebui incluse în mod egal Sued-
ia actualmente neutră, Italia, țara fostă inamică, Gre-
cia, națiune eminamente marină, și Elveția, tradițional
neutră. Toate aceste națiuni sunt legate în mod vital de
Comunitățile Atlantice. Există, bine înțeleasă, alte State, mici
dar importante, care nu aparțin sistemului atlantic de
securitate. De exemplu, Cehoslovacia, Polonia, Finlanda,
România, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, Austria. Legătur-
ile strategice vitale ale acestor State nu sunt cu puterile
maritime atlantice, ci cu puterea continentală: Rusia".

Cu oare surprind, că și Walter Lippmann uită în
această enumerare soarta republicilor baltice: Lituania,
Estonia și Letonia, care în 1946 continuau să aibă legăți
recunoscute la Washington. Este de presupus că neme-
nționarea lor era un secret al lui Roosevelt și Stalin, în
epoca la care Lippmann scria: "Securitatea de război ale
Statei Unite". Acum soarta rezervată celor trei republici
democrate este știută, fac parte din Uniunea Sovietică.

Să vedem cum prezintă alțiunzi acestor State din orbita
Rusiei sovietice. Di Lippmann ne-a lămurit: "În Europa
orientală, dificultățile psihologice a unei asemenea schim-
bări politice sunt evidente mult mai mari. Dar nu este
nimic mai sigur, în afacerile omenești, decât imposibilită-
tea pentru unicele State ale Europei orientale de a-și re-
căpăta independența și de a o menține după război printr-o
politică în întregime perimată, care consistă în a se în-
crede în echilibrul european. Cehii au recunoscut acest
adevăr, semnând un tratat cu Uniunea Sovietică, Bulga-
rii au dovedit, refuzând să declare război Rusiei Sovietice,
că ei sunt siguri să recunoască acest adevăr până la urmă.
Oricât s'ar părea de greu Finlandezilor și Polonezilor să
recunoască în chip egal că independența lor nu poate să
se realizeze pe sprijinul militar al Angliei și al Statelor
Unite, independența lor nu poate să se realizeze decât
pe o politică de bună vecinătate prin care ei pot să-și salve-
ze independența lor și Rusia propria ei securitate și
pentru pacea lumii, vor ajunge să trăiască de acord".

"Atunci când noi ne declarăm samponii drepturilor mi-
lorilor națiuni, precizăm năd Lippmann — trebuie să
specificăm. Trebuie să adăugăm că ele nu pot să-și asig-
ure exercitarea drepturilor lor decât prin adeseuna gene-
rală la obligațiile care implică politica de bună vecinătate.
Nu trebuie, cum fac foarte mulți oameni, să identificăm
drepturile micilor națiuni cu dreptul la o politică externă
"independentă", adică a unei libere manipulari a echili-
brului între marile puteri. O asemenea politică este pos-
sibilă în limitele miciei Europe din sec. XVIII și XIX, și
cu toate acestea, trebuie să amintim că chiar atunci aceas-
tă politică a dus la împărțirea Poloniei. În secolul nostru,
micile State sunt prea mici în raport cu cele mari, pentru
a putea urma o altă politică decât cea a unei vecinătă-
ți".

Nu se poate o mai clară punere la punct a vasalității
obligatorii a micilor State. Ce departe este această teorie
a drepturilor națiunilor, de îndelungată luptă a micilor
națiuni de la 1815 când Congresul de la Viena înmormânta
principiul naționalității, cecii fiind Rusia, Habsburgii
reprezentăți prin Metternich, și Anglia. În 1821, 1830, 1848,
1912 (războiul balcanic), 1914-1918 cu biruința celor 14
puncte ale președintelui Statelor Unite Wilson în 1918,
care confirmă principiul de autodeterminare a național-
ităților. La Teheran și la Yalta ca și la Postdam, dreptul
naționalităților a fost mult mai puternic decât în nați-
onaliștii lui Stalin. Cine poate nega acest adevăr? Ame-
ricanii să recitească avertimentele lucide date de senato-
rul Taft ca să înțeleagă situația de azi a Statelor Unite
cu cea mai mare forță militară și cel mai mare potențial
economic, redusă la ce? Să dea avertismentele Rusiei Sovietice
pe care a salvat-o de la prăbușire și Cubei care li dă
cu tifla? Sunt urmările erorilor politice săvârșite de Ro-
osevelt la Teheran și Yalta. În Memorii Lordului Moran,
prieten, și între 1940-1960 medicul personal al lui Chur-
chill, găsim la data de 11 Februarie 1945 — Jurnalul de
la Yalta — această mărturisire a lui Churchill, vorbind
de Polonia: "Acuma când armata roșie este acolo, nu este
prea târziu să negociem? Tot răul n'a fost făcut la Tehe-
ran". "De câțiva timp primul ministru nu se gândește
decât la ce va fi după război și el constată că hăria Europei
va fi scrisă cu cernăla roșie". Vedea în 1945 călăuză
Churchill trebuia să întărească înainte de a se precipi-
ta în 1941 să declare că s'a rupt pactul Hitler-Stalin,
că Rusia este ultima victimă a nazismului.

Revenind în controversa în jurul azei doctrine Son-
nenfeld, ne întrebăm ce mai puteau să reprezinte țările a

cărora soartă fusese fixată la Teheran, o semi vasalitate
față de Rusia — la aceasta revenea politica de bună ve-
cinatețe ce le era obligatorie în concepția lui Roosevelt?
Să admitem că de bună credință, consilierul lui Kissinger
se gândea să prevină anumite fricțiuni între țările Pactu-
lui de Varșovia și Rusia Sovietică, pentru a asigura bunele
raporturi, dar cum a arătat Lippmann, totuși a fost fixat la
Teheran și nici un Stat din orbita Rusiei Sovietice nu s'ar
mai încumeta să crească dificultăți în raporturile cu Krem-
linul, știind că rase înseamnă: ocuparea teritoriului de
armata sovietică. În această privință, guvernul sovietic
nu are nici o preocupare. Înseamnă că aceste națiuni se
vor reasuma la o eternă vasalitate, la o iluzorie indepen-
dență? Când Rusia agită pretențiunile în cuprinsul Africii
deptul la autodeterminare chiar a triburilor, în numele
luptei contra imperialismului Albilor, nu înseamnă că ea
uită că are o gravă și amenințătoare problemă a naționa-
lităților? Domnii din Kremlin cunosc prea bine punctele
nevalgice ale vastului lor imperiu și în primul rând toc-
mai această problemă pe care kremlinologii americani,
experți erudiți ca și consilierul Sonnenfeld o ignoră iar
Europa liberă, conștientă de inferioritatea ei militară în
contrast cu potențialul ei economic, evită să o discute.
Dacă Rusia Sovietică evită și va continua să evite un răz-
boi care nu poate fi un război local, ci va deveni fulgerător
un război planetar, se dărește siguranța pe care o are
că un război ar provoca o generală insurecție a naționalită-
ților, care chiar după statisticile oficiale sovietice, repre-
sintă 40 % din populația marelui imperiu. Conducătorii
Rusiei sovietice nu sunt nici aventurieri și în chip egal
nici figuranți ai problemelor internaționale. Ei nu impro-
vizază ci studiază îndelung condițiile în care pot face o
mișcare fără să aibă risc. Lovitura din Angola este un
exemplu de operație de maximum de beneficiu și minimul
risc. S'au așezat în citadela securității Statelor Unite,
Atlanticul nu mai este o mare americană. Și este numai
inceputul unei vaste operații strategice. Până să li profet,
poți anticipa naștiuni subversive în America latină.

Evident că o insurecție a naționalităților din cuprinsul
Rusiei, va clătina intern țara regimului și greu de crezut
că nu va avea urmări asupra țării Pactului de Varșovia
care va anula semi vasalitatea ce le-a fost impusă la Tehe-
ran, Yalta și Postdam. Este o întrebare care va fi confirmată
sau infirmată de neprevăzutele de complexitate si-
tuației internaționale așa de nesigurate, cum n'a fost nici
în ajunul primului război mondial. Exagerăm când amim-
tim de naționalitățile din interiorul Rusiei Sovietice?

Ziarele au publicat recent existența în 1976 de câmpuri
de muncă forțată în Estonia, indicând și locurile și nu-
mărul detinutilor. Informația era primită din Rusia, trimisă
de acele organizații care luptă împotriva regimului așa
zisel dictatură a proletariatului. Dacă în Estonia, care a
cunoscut din 1940 și până astăzi atâtea deportări, atâtea
suprimări, se mai simte necesitatea de a se continua exter-
minarea populației pentru a înlocui repopularea cu Ruși,
putem măsura țara sentimentului națiunilor din Rusia.
Imperiu moscovit. Un element nou operează cu o energie
pe care nimic n'o poate înfrunța în lupta pe care o duce
contra regimului: inteligența rusă. Soljenitsin este un
exemplu, dar nu este un caz izolat în patetica luptă pe
care o duce, alții continuă lupta în Rusia Sovietică, tri-
mând pe cei misterioase documente menite să confirme
Europei libere că regimul stalinian continuă. Consilierul
lui Kissinger, recomandă o legătură permanentă, organică,
între Rusia Sovietică și țările Europei de Est. Dacă sincer
crede că mai este nevoie de o asemenea recomandare pre-
tensească țării semi vasale, ne întrebăm ce va fi știind
acest expert în chestiuni sovietice, sau s'a simțit obligat
ca să se aște în treabă și a alcătuit acel raport care a
fost etichetat pompos "doctrina Sonnenfeld"? Recunoș-
tem că este o doctrină a ignoranței, cu pretenții ridicole.

Sub titlu "Un fost ministru al Poloniei denunță cen-
sură impusă de U. R. S. S.", apare în ziarul "Le Monde"
din 23 Martie 1976, o scrisoare semnată de Władysław
Bieńkowski ministru al Educației, după întoarcerea lui
Gomułka la putere. Scrisoarea a fost adresată guvernului
polonez la începutul lunii Martie 1976. Fostul ministru
care, de la sfârșitul anului 1960 critică politica dificilă a
țării sale, marchează opoziția sa totală la politica modificată
în Constituție, care face din amicitia cu U. R. S. S. o
obligatie. Le Monde a publicat extrase din acest document.
Reproducem după textul apărut în Le Monde:

"Raporturile cu Uniunea Sovietică sunt de o importanță
capitală. Poporul polonez își amintește cu recunoștință
totdeauna de liberarea de jugul hitlerian și de distrugerea
Germaniei hitleriene care a salvat-o de la nimicire (ană-
hismenți). Așa că ieri dezvoltarea Poloniei, principal, de-
pinde de raporturile diversificate și amicale cu vecinul
nostru de la Est. Și este așezată pe baze durabile, este cel
mai important. Azi chestiunea se pune în totală actuali-
tate ei: după noua constituție R. P. Statul nostru și ce-

lăstii lui cu datorii nu numai către patria lor proprie, dar
de asemenea — fapt neuitat până în prezent — și față
de o țară vecină: obligația de amicitie. Articolul incriminat
din Constituție depășește cadrul politic al Statului și atinge
chestiuni mai delicate: conștiința și sentimentele
cetățenilor. A creia condiții care ar permite să se dea un
sens real acestei amicitii în vigoare, pare cu atât mai ur-
gentă. Numai atunci cetețeanul R. P. P. va putea în sufe-
tial său și în conștiința sa să realizeze că nu trădează
legile proprii lui țării. Trebuie pentru aceasta eliminat
din conștiință și din forma raporturilor noastre cu Rusia
Sovietică tot ce frânează dezvoltarea lor și apă temelia
lor. Tera și sistemul său vor rămâne infirmate dacă pro-
gresul economic nu l se împreună progresul vieții spiri-
tuale și culturale nici o reflecție științifică și politică asu-
pra problemelor Statului. Acest domeniu al vieții interioare
a țării se lăbește de un obstacol fundamental: cenzura. O
idee eronată și de neînțeles de ce poate să dăuneze Statu-
lui și să amenințe socialismul a închis reflecțiunile inte-
lectuale un mare număr de chestiuni și domenii ale reali-
tății sociale. Cenzura impune țării noastre să se amestece
în toate: în informație, jurnalismul, creația artistică, până
și lucrările savanților cărora le tale contactul cu exteriorul.
Consecințele sunt dezastruoase și se exprimă prin declinul
științelor umane, Sociologia țării noastre care, sunt cinci-
sprezece ani de când manifestă simptome de viață intere-
sante și a avut loc ei în lume, a fost împinsă la o lănce-
zeală totală. Chiar în domeniile cele mai abstracte ale
filozofiei, cenzura veghează ca tot ce se scrie, să rămână
în cadrele manusnelor oficiale.

În afară de oficiul cenzurii și cenzura internă impusă
caselor de editură, este de asemenea reprezentantului Uni-
unii Sovietice în Polonia, investit cu funcția de cenzor su-
prem, a cărui sarcină principală este să vegheze asupra
purității ideologice a țării amice, care deintul nu face
nici un mister în ce privește misiunea sa, care merge
până la amestecul direct în domeniul public. Este sub pre-
aluna sa ca să interzică editare de cărți, ca să confice
cărțile deja editate care au săpat ochilor veghetorilor al pro-
priei noastre cenzori, se suprimă fraze sau capitole întregi
în lucrările istorice privind câteodată epoci îndepărtate și
în special raporturile rus-poloneze, ca și când autoritățile
sovietice s'ar ține solidare cu politica țării lor. Aici se expri-
mă cel mai clar diferența între istoriile noastre și tradi-
țiile respective, care au format conștiința și reacțiile emo-
tive ale popoarelor noastre. Rusia n'a cunoscut decât put-
erea despotică și de cenzură în acest sens. Chiar abuzu-
rile cenzurii în perioada de anșare, între cele două răz-
boaie, care revolta toată societatea, erau un joc de copil
în raport cu cenzura făcută pe tradiția țaristă. O aseme-
nea punere de mână pe informație, o asemenea subjugare
a gândirii, nu înseamnă în Polonia decât un lucru: opre-
siunea unui ocupant străin. Orice încercare de a impune
țării noastre astfel de metode, se va lăbi totdeauna de
refuzul instinctiv al întregii națiuni. Clausa amendată a
Constituției legalizată o stare de amicitie în raporturile
internaționale și pronunță o formă de dependență, anu-
lând dintr-o lovitură cuvintele de ordine precedente asu-
pra suveranității" conchide Bieńkowski.

"Poporul polonez este suficient de conștient de poziția
puternică a U. R. S. S. și nu vesează o egalitate veritabilă.
Este de uzual curent în raporturile internaționale de a nu
proclama în acte legale dependența unei țări mai mici
față de o supra putere. Acest bun obicei este violat prin
articolul impus Constituției noastre.

Remarcile noastre nu vesează decât să crească baze du-
rabile pentru o prietenie și o colaborare între Polonia și
U. R. S. S., de a elimina și evita în viitor cele care po-
tentează și vălăma raporturile noastre. Țările socialiste
au fost din perioada juvenală a erorilor și încercărilor și
au intrat în fază în care trebuie găsite formele mai apro-
piate valorilor elaborate. Trebuie de asemenea găsite și
forme mai adevărate raporturilor mutuale. Puterea militară
și economică a Rusiei Sovietice sunt un braț puternic al
câmpului socialist. Ar fi de regretat ca forța sa să fie unica
legătură care unește țările socialiste", încheie fostul mi-
nistru Bieńkowski.

E vorba de un comunist convins care dorește sincer să
nu se ultragieze cealaltă națiunea poloneză este o trădă-
tură prea accentuată: mândria. Întreaga istorie a Poloniei
cu succesiunea atător insurecții romantice, ilustrată de
eroisme care le cutremurau prin absurdul sacrificii ale
mândriei naționale ofensate. Nu măsurau puterea adevă-
rului care impunea prudența, fiindcă excluderea poabi-
litatea fie și a unui succes parțial, se băteau acceptând să
fie nimiciri, dar onoare era salvată. Prezența pe teritoriul
Poloniei a 20 de divizi sovietice, împune țării să fie
prudență, dar nu o prudență care acceptă toate umilin-
țele. Este o eroare să se creadă că spiritul insurecțional
este epuizat la națiunea poloneză. Înclinăm să credem că
marea dezvoltare a forței armate a Rusiei Sovietice i-a

alterat acei spirit de calmă evaluare a situațiilor care au
fost-o totdeauna de aventuri la capătul cărora beneficiile
sunt inexistente, chiar când obții victoria. Nu țările Pa-
ctului de la Varșovia ar contribui la acest stupid nepre-
văzut menit să deslănșule al treilea război mondial, ci aceste
excese nesocotite ca articolul impus Constituției poloneze.
Chiar tonul scrisorii fostului ministru comunist în ultimul
guvern prezidat de Gomułka, cu și argumentarea lui
Bieńkowski pot servi ca model de critică, am spune, con-
structivă. Am reproduces această scrisoare ca să punem în
lumina absurdul controverselor în jurul așa zisel "doctrina
Sonnenfeld".

Când a izbucnit în 1847 revoluția de la Cracovia, Karl
Marx îi acordă valoarea unui templu glorios pentru toată
Europa, pentru că se identifica cu cauza națională a
democrației și eliberării claselor oprimate. Scopul său
era să elibereze Polonia, va trebui să cadă Prusia și Aus-
tria și mai ales de a împinge Rusia dincolo de Nistrul și
de Dvina. Pentru Karl Marx, Polonia apărea în cursul
istoriei ei ca o națiune pilot și în același timp ca un zid
de apărare milenară a civilizației occidentale. Când Rusia
"nu exista încă în sensul modern al cuvântului" în sece-
lele al XVI și al XVII. "Polonia era încă un Stat puternic".
Dacă împărțirea Poloniei în 1772, 1793 și 1795 nu redus-o
la servitute, nu l-a nimicit personalitatea ei istorică și
nici conștiința unității ei naționale. Refăcută în 1919, în
curs de 20 de ani și-a dat marea viabilității ei ca Stat.
Abia reinviată a primit atacul Rusiei bolșevice și a ieșit
victorioasă din dramatica încercare. Soarta ei a fost pe-
celuțată când s'a produs amenințatoarea surpriză: pactul
Hitler-Stalin. Anglia s'a grăbit să dea garanția ei, cum a
dat-o și România, o garanție iluzorie fiindcă în 1939 Marea
Britanie nu era pregătită pentru război, nu avea o armată.
Putea să intimidase pe Hitler și Stalin întovărășii să
împărta Polonia? Luptând pe două fronturi, Polonia a fost
sfărâmată, dar a continuat să formeze unități de luptă și
să se bată în cadrul armatei engleze pe uscat, în aer și pe
mare. Finalul? Memoriile generalului Anders care redau
convorbirea cu Churchill, care, împubli la evocarea sacri-
ficiilor Poloniei și rezultatele primite, a primit răspunsul
de o brutalitate neașteptată: "acum avem divizi, puteți
să vi le retrageți pe ale noastre". Polonia fusese sacrifici-
ată de Roosevelt pentru a capta prietenia "unchului Joe",
adică Stalin. La Teheran, în Decembrie 1943, Anglia nu
mai conta pentru Roosevelt. În 1942, în timpul unei cine,
la 14 August, s'a simțit obligat să-l amintească lui Stalin,
celelalte uitare fostul aliat al lui Hitler: "Când Germanii
v'au declarat război, nu m'am consultat pe nimeni, dar am
făcut discursul meu la radio". Îndreptătit era să-l amine-
tească lui Stalin, nu mai puțin a fost greșala lui fatală,
de a declara Rusia Sovietică vicleană complice a lui Hitler
în deslănșuirea celui de al doilea război mondial "ultima
victimă a nazismului". Încearcă să determine o reacție de
recunoștință din partea Rusiei Sovietice când, acum s'au
desmăcit toți oamenii de răspundere că nici măcar sem-
nătura în josul unui tratat nu era prea mare valoare pen-
tru Kremlin. Este înădăvăr alături care rezistă au fost
Husile celor doi protagoniști ai dezastrului Europei, Chur-
chill și Roosevelt, care au dat victoria totală Rusiei So-
vietice.

După prăbușirea Franței și a apărării Germaniei în Cau-
caz, Turcia rămăsese, cum era firesc, în nehotărâre. Pentru
a realiza unei eventuale invazii, armata a fost mobilizată
în permanență. La Cairo, în Ianuarie 1943, Churchill s'a
întâlnit cu președintele Turciei, care era însoțit de primul
ministru și de ministrul de externe, la care se adăuga pre-
zența comandantului armatei turce. Vroia să obțină decla-
rea de război a Turciei contra Germaniei, dar reprezen-
tanții Turciei aveau o îndreptățită teamă de Ruși precum
și de ce poate să survină când va veni pacea. Turcia avea
o experiență de mai multe secole în ce privește Rusia.
Prudența era obligatorie.

Reproduc din memoriile Lordului Moran, data de 30
Ianuarie 1943: "Primul ministru turc a spus lui Churchill
că Rusia va fi prea puternică după război și Turcia va
trebui să facă dovada de prudență. Primul ministru al
Angliei a replicat că aceasta va fi afacerea unei organi-
zații internaționale de a veghea ca Rusia să stea la locul ei.
Atunci Turcul s'a jeliut, el compta pe ceva mai real". "Eu
nu știu ce înțelege el prin real", bombă Churchill când
reintră în compartimentul lui. "Eu gândeam că o orga-
nizație de asemenea natură este reală pentru toată lumea".
Turcul a făcut să se înțeleagă clar că el se temea de o
ocupare rusă a Dardanelor și nu de un bombardament
german. Dar nici Winston, nici ambasadorii, nu l-au asu-
cultat. După 33 de ani, care om politic englez, care om
politic american, mai crede în organizația internațională,
chemată să țină în frâu, obligând-o să stea cuminte pe
Rusia Sovietică? Singura acțiune politică menită să facă
cumpănă Rusiei Sovietice la Națiunile Unite, a fost a lui
Nixon, care a înlesnit intrarea Chinei înlocuind ficțiunea

Formosul La Teheran s'a decis în favoarea Rusiei Sovietice. Acel om fatal, Harry Hopkins, sfătuitorul lui Roosevelt, anunța cu seninătate cretină: "Credeti-ma, va fi mult război la Teheran. Ne veți găsi alături de Ruși". Căci m'a isbește, este că în ochii Americanilor, marea culpabilă este Churchill, el au mai multă încredere în el, decât în Stalin. "În orice caz, oricare ar fi culpabilul, este clar că mergem la Teheran fără să avem un plan comun" (Memoriile lui Moran, notația dată 25 Noiembrie 1943). Încrederea că s'au care era elementul determinat al acestei aberante "Scopurile de război ale Statelor Unite", carte scrisă după Teheran. "În viitorul prezibil, și aceasta este tot ce oamenii de Stat au de tratat, un război direct între Rusia și Statele Unite, este tot așa de imposibil ca o bătălie între un elefant și o balenă". Această imagine i s'a părut marelui gazetar că reda înțelepciunea celei mai realiste politici deosebite revine: "Nu există conflict de interese esențiale, Statele Unite nu ar avea pretenții teritoriale în Asia, nici interes ce s'ar putea imagina de a bloca liberul acces la marea Chinei și Rusiei. Pe de altă parte, China și Rusia sunt vaste State continentale și nu ar ști fără să risice prea mult ca să câștige puțin, să cultive ambiția de a deveni puteri amfibii și să aspire la dominația oceanului. Rusia și China sunt elefanți. Noi suntem balene. Fiecare să rămână în elementul său. Nu este nici o rațiune de a se combate". Această atitudine formulată printr-o imagine de gazetarului care era cel mai prețuit de Roosevelt, este de presupus cum "Scopurile de război ale Statelor Unite" au apărut imediat după conferința de la Teheran, redă cu fidelitate ideile și certitudinile președintelui Statelor Unite în Februarie 1944. Iluziile lui au adesea complicitate lor scadește, când realitățile neîndurate le spulberă fără îndurare. În 1976 politica americană își spăsește, amar bimelele lui Roosevelt. În cărțile de școală ale Rusiei Sovietice, elevii citesc: "Steagurile marinei sovietice răscoală pe toate mările lumii". În 1956 era o landă sfidătoare (rodomon-tade): anizi este o amenințare realitate care dă dureri de cap acelor militari capabili de la Pentagon. Cum s'a putut ca sfârșitul să însoțească și să sfidese balena? Miracolul este simplu. Timp de douăzeci de ani consecutivi, cine a fost comandantul marinei sovietice și în același timp vice-ministru al apărării Uniunii Sovietice? Bugetul Apărării Naționale a Rusiei nu se debate public ca într-un parlament al țărilor democrației liberale, este un secret de Stat și ca atare orice încălțare este un act de înaltă trădare a patriei și sancționat ca atare. Alegea amiralului Gorchkov n'a fost făcută după combinații de culise sau

considerente de rubeșii sau promovarea unui dibaci cultivator de relații. S'a designat cel mai capabil și în același timp stăpânit de ideea de a da Rusiei Sovietice dominația mărilor și oceanelor. În 1976, amiralul Gorchkov scria: "Marina a fost totdeauna, în timp de pace, o armă politică a Statelor imperialiste, datorită calității ei care îi permit să (facă presiuni) fără a folosi direct armele. Astăzi este sfârșitul superiorității puterilor imperialiste pe mări și flota noastră a devenit utiul ideal al penetrației noastre ideologice". Amiralul sovietic roșea adevărat pe care nimeni nu le contestă. Secole în șir marina britanică a dominat mările și a asigurat viabilitatea imperiului colonial al Angliei. Prestigiu militar al Rusiei este ajutorul planului ideologic de dominație a lumii. Faptul că vapoarele rusești sunt pretutindeni, an de an mai numeroase, mai insistente în prezența lor o evidențiază marelui lor ofensivă în cadrul planului ideologic. Dar această continuă navigare înseamnă un capitol foarte mare în bugetul Statului sovietic, buget care nu s'a desbătut în ședințe publice, fiind secret de Stat.

În Oceanul Indian douăzeci de unități ale flotei sovietice cu submarine nucleare de atac, își afirmă prezența în aceste ape. Evident o flotă are nevoie de puncte de reazim, porturile cu drept de a s'ar încăncă pentru vapoarele de război și aceste porturi se înmulțesc continuu în toate punctele planetei. În Cuba, în Conakry, în Guinea, în Hodeida, în Yemen, în Berbera, în Somalia, în Unui Kar, în Irak. Recent flota sovietică a obținut drept de a ancora în Aden, la Zanzibar, la Madras. În 1973 vapoarele rusești au defilat în fața coastelor insulei Maurice până ce guvernul lea acordat dreptul de a ancora la Port Louis. Se va ridica valabilitatea presiunii pe care o poate exercita prezenta unei flote de război fără să folosească armele. Apropiatul obiectiv al amiralului Gorchkov este de a avea în Marea Nordului, în Balica, în Marea Neagră și în Pacific 4 exemplare din aceste port-avioane de 252 și de 42000 de tone, unice în lume, dintre care primele două au fost lansate în Marea Neagră Problema care se pune este de a le face să treacă strâmtoarea Bosforului. În principiu acordurile de la Montreal, se opun. Dar Rusia sovietică a lucrat suficient pe Turci în afacerea Ciprului, pentru a obține ca monștrii marinei sovietice să treacă din Marea Neagră în Mediterană.

VA URMA

— Reproducere cu autorizația autorului din lucrarea "Dauai Tachas", publicată în Editura Ernst Vogel, din München.

ORA ULTIMEI PLECARI

de NICOLAE NOVAC

... O, plecările
plecările
din toate porturile
și din toate gările...
trăite
de atâtea plecări
nu din gări sau porturi ci
furiș
prin nopți negre
de smoală
cu frică'n carne
ca o boală
rugină
a istoriei rugină
în câteva ore
veacuri de chin
aculpiind

blestem și venin
pe granița ce-i desparte
de satu'n care s'au născut
de țara'n care au crescut
în timp ce Picasso
picta un război porumbel al păcii
Ion Românu
murea în sârma ghimpată
de pe granița blestemată
nevăzută
și neglătit
de nime
în afară de grănicerul
cu inima de câine
care-și întorsește spatele
să nu-și vadă murind
fratele...

TRANSILVANIA ROMANEASCA

II

UNGARIA "TOLERANTA"

de N. S. GOVORA

ACA ar fi să ne resumăm la un singur joc de cuvinte, adică dacă se dă același sens cuvintelor "toleranți" și "tolerant", atunci Ungaria a fost o țară foarte "tolerantă". Căci națiunea română (valahă cum spun ei) și religia ei, au fost "tolerate".

În tot cursul istoriei sale, poporul maghiar s'a caracterizat prin toleranța sa față de străini. Dacă ar fi fost altfel, el n'ar fi permis maselor de străini care fugeau în fața invaziei turcești sau tătarăști, să se refugieze la ei. Ei nu le-ar fi primit cu generozitate, și nu le-ar fi lăsat să-și cultive propria lor civilizație națională. Dacă nația ungără ar fi oprimat naționalitățile, acestea nu și-ar fi putut păstra în cursul secolelor limba și caracteristicile lor rasiale. Nu s'ar găsi încă astăzi, în împrejurimile Budapestei, sute slovacă, grave și sârbe, iar coloniștii francezi emigrați acum două secole, ar fi devenit unguri ("Justice pour la Hongrie", p. 44).

În Ungaria dinaintea războiului, credincioșii Bisericii greco-orientale și greco-catolice aveau dreptul de a se organiza în Biserici sârbești, Biserici românești și Biserici rutenă. Aceste Biserici se bucurau de o autonomie completă și în virtutea acesteia conduceau după bunul lor plac școlile de tot felul ce aveau, transformându-le în citadele ale sentimentului național separatist ("Justice pour la Hongrie", p. 44).

Adevărul este că Ungaria dinaintea războiului, considerată din punctul de vedere al naționalităților, era una din țările cele mai tolerante ale Europei ("Justice pour la Hongrie", p. 48).

Vom lăsa la o parte chestiunea satelor sârbe și slovacă din împrejurimile Budapestei, acesta fiind un argument fără valoare, ci deosebit de neserios. Vom răspunde la celelalte.

În Transilvania fiecare națiune își luase locul și a autorității, are teritoriul său; fiecare națiune figurează pe compusul său propriu în Dietă, care reprezintă celace a fost denumită Trinitatea transilvănească. Ungurii sunt primiți: ei au cucerit pământul în secolul al 10-lea. După ei vin Secui, fracțiune a poporului maghiar, care îl ocupa cu mult înaintea lor. În sfârșit asesei Sași, admiși în calitate de coloniști în secolul al 12-lea. Aceste trei națiuni au administrat țara distinct, drepturile lor, privilegiile lor aparte. Sub aceste trei "națiuni" unite, se află Valahii, foștii stăpâni ai pământului, și cei mai numeroși locuitori, care nu au pământ și sunt risipiți pe toată suprafața țării ("La Transylvanie et ses habitants", I, p. 81-82).

Deci locuitorii cei mai numeroși, Valahii, foștii stăpâni ai pământului, nu au pământ, nu au privilegii, și nici măcar drepturi.

Și această Trinitate a luat ființă prin actul încheiat la Căpâlna în ziua de 15 Septembrie 1437, act ce prevedea o "uniune fraternală", fiecare parte obligându-se să ajute fără întârziere pe celelalte, împotriva dușmanilor. Fiindcă erau trei părți, i s'a zis "Unio trium nationum".

Aceste trei națiuni privilegiate aveau deputați în Dietă, erau funcționari, erau conducători de oaste, aveau toată administrația în mână lor. Ei formau majoritatea locuitorilor orașelor și târgurilor, și aveau totuși, pentru Valahii, "foștii stăpâni și pământului", rămânea restul, adică nimic.

Din cauza certurilor între urmașii regelui Ștefan I, pătrundera Ungurilor în Transilvania s'a făcut lent. Vreme destul de lungă ei au rămas la celace s'au numit "Porțile Transilvaniei", unde au construit întârziat din trunchiuri de arbori, așa cum ne-o spun cronicarii latini unguri din secolele XII, XIII și XIV.

Odată instalati au stabilit instituțiile timpului, adică cele feudale. Erau patru tipuri de asemenea instituții.

Comunitățile sătești. Aceasta era o formă de supraveghere a instituțiilor găsite de unguri la populația autohtonă, și care nu erau decât o dezvoltare a vechilor voivodate românești. Acest tip a reușit să se mențină aproape integral în tot timpul evoluției medii, în special în regiunile de frontieră, regiuni numite "Tari" (Băras, Făgăraș, Hâjge, Severin, Oaș, Maramureș). Ele aveau drept sefi, cnezii, juții și "oamenii bătrâni", care continuau să judece și să distribuie loturile de pământ prin tragere la sorți, după "fus valachicum".

— Demeșurile regale, provenite din cucerire și jecmănire a comunităților sătești.

— Domeniile nobiliare.

— Domeniile Bisericii, ale Bisericii catolice firește, cărora trebuia să plătească dîjma și "schismatichii".

Aceste două ultime tipuri proveneau din dăruirile făcute de suverani sau din usurparea pământurilor aparținând comunităților sătești. Locuitorii acestor comunități sătești, odată cu pierderea pământurilor își pierdeau și libertatea, devenind serbi. În secolele XI și XII s'au constituit întinse demeni laice și bisericesti. Începând cu secolul al XIII-lea, nobilii se bucurau de importante privilegii, ca imunități fiscale, judecătorești și administrative.

Deci țărani își pierd încet, odată cu pământurile, și libertatea, devenind serbi. Dar cine erau acești țărani serbi? Istoriografia de după al doilea război mondial, scrisă în spirit "marxist-leninist", vrea să ne convingă că acești țărani erau unguri și români fără deosebire, că erau deopotrivă de asupriți de nobili, că erau uniți în lupta comună contra acestora, că nu a existat o specială asuprire a Românilor de către unguri. Este o teză total falsă. În primul rând există o majoritate românească, o majoritate absolută. Apoi veneau Sașii, Săcuii și Șvabii care aveau un regim special, privilegii speciale. Apoi, din minoritatea ungurească se recrutau nobilii, funcționarii, otașii, șefii lor, într-un cuvânt tot aparatul administrativ, Meșterșii, negustorii, locuitorii orașelor, de unde se recrutau? Indiscutabil, printre aceștia din urmă există și "valahi", dar accesul lor era dificil, ei erau țărani, în Ungaria "toleranță". În orice caz existau și țărani unguri. Dar situația lor era asemănătoare cu a valahilor?

"Comit an abuz întrebându-l expresă "țărani" maghiar. Numesc țărani oameni care trăiesc din agricultură, dar pe care administrația îl denumesc "gentium" — celace este total diferit. Un cuvânt de explicație. Pământul mîna pe pământuri, ungurii au răbit pe vechii locuitori. Astăzi (1948), aceștia sunt emancipați și liberi, dar ei formează prin excelență clasa țărănească, cea nobilă fiind în cea mai mare parte compusă din unguri. Intr' adevăr, fiecare soldat din armata cuceritoare, a devenit nobil, ca urmare a cuceririi înșel. Oamenii din anumite triburi s'au supus în special regelui și au primit pământuri. Un oarecare număr de războinici și-au pierdut nobetea, din cauza unor pedepse infamante. Dar o mare parte dintre celiași au rămas independenți și nobili, continuând să-și cultive pământurile. Aceasta nobetă rustică s'a transmis cu fidelitate, și se întănesc la țară o mulțime de locuitori, tot atât de privilegiați ca și regele. Sunt ei acela care se duc cu sutele, câteodată cu mii, atunci când se convoacă Dietă, și discută, în costumele lor țărănești, dorințele pe care le vor indica reprezentanților lor" ("La Transylvanie et ses habitants", I, p. 20-21). Aceasta era situația țărănilor unguri. Se poate oare găsi o căt de mică asemănare cu aceia a Valahilor? Nobilii români, pentru a-și păstra rangul, au fost nevoiți să se unguriseze și să îmbrățișeze catolicismul sau să fugă, așa cum a făcut Bogdan din Meramareu. Unde e toleranță?

Țărănilor nu le rămănea decât calea revoltei. Cu puținul în os, atacau pe unguri, dădeau foc castelilor sau ucidau pe nobili, lor stăpâni. În Oradea, între 1208 și 1235, dintre 389 de sentințe, aproape jumătate au fost dictate contra stăpânilor unguri. În Ardeal în anul 1437, Ștefan I era un țărani din Satu Mare, numit Martin. Aceiași istoriografie marxist-leninistă susține că revolta din 1437, era revolta țărănilor, unguri și români uniți, contra nobililor maghiari. Desigur că nu se poate nega și participarea unor unguri, dar revolta aceasta izbucnește în regiunea Bomeș și se întinde la Satu Mare, Cluj și Dej, regiuni valahice. Țărani se adună pe Dealul Bobâna, lângă Dej. Indiscutabil, era o revolta socială fără caracter național. Ideea națională a venit mult mai târziu. Dar împădășii erau Români și împădășii, erau unguri. Revolta a fost zdrobită. Ungurii au fost nevoiți să accepte totuși o convenție încheiată la Bobâna, parafată la Cluj-Mănăstur, la 6 Iulie 1437. S'a fixat: Dîjma plătită Bisericii este de 1 florin în 1 florin — 100 dinari, pentru 20 de cîli de fân. E vorba de Biserica catolică, careia îi plăteau dîjma și schismatichii, adică Români. Nobilii trebuia să li se

tarului în Muntenia. Şi revoluţia lui Tudor a fost la început socială, pentru a se transforma apoi în naţională. A lui Horia a rămas până la sfârşit o revoluţie socială, dar ea a fost făcută de componenţii unei naşii, contra componenţilor altei naşii. Karl Marx însuşi o spune: În 1784, Horia proiecta liberarea naşiei sale.

Pentru aceste motive, revoluția lui Horia este în fond, dincolo de formă, o *revoluție națională*. Representea a fost dăunătoare. Horia și Cloșca au fost trași pe roată. Crișan, care se raliase mai târziu, s'a sinucis în închisoare. Dar ca și în cazul celei a lui Tudor Vladimirescu, revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan, a avut și unele urmări bune: țărânii aveau dreptul de a schimba de domiciliu, aveau dreptul de a se căsători fără aprobarea nobililor, aveau dreptul de a studia sau învăța o meserie, precum și de a dispune de bunurile lor.

In 1791, Românii trimis împăratului Leopold al II-lea un memoriu, cunoscut sub numele de *Supplex libellus Va-lachorum*. El este opera colectivă a intelectualilor români, Iosif Mehesi, Samuil Micu, Ion Molnar-Pisararu, etc. Delega-ția românească ce s'a prezentat la Viena, avea în frunte pe cei doi episcopi ai ei, *ortodox și unit*, Petrita coprinces-e apunete și călugărul 1) Să nu uităm mai răsunător de românii toleranți. 2) Să nu uităm de românii care au fost delegații naționali pe lângă curtea imperială din Viena, în anul 1848. 3) Să nu uităm că la Paris, înainte de 1837 (Unio trionf nationum). 4) Ceterui nobilime și țărănimia română să se bucure de aceeași drepturi și avantaje ca și cele trei națiuni. 5) Nu-miri în tunctile publice și în Dietă, proporțional cu număr-ul locuitorilor de fiecare naționalitate. 6) În toponimie, paralel cu numirile ungurești și germane, să se dea și numiri românești. 7) Să se înapădușă ținerea unui congres național românesc, care să-i aleagă delegați spre a re-prezenta poporul românesc, unde va fi nevoie. Națiunea română — se spune în *Supplex* — este cu mult cea mai veche dintre toate națiunile — care au existat din vremea noastră, intrucât este în posesia sigură a dovezilor, pe temelul mărturiilor istorice, lingvistice, literare, etc., care atestă vechimea originii ei. Unel tradiții nicodată interupte, a asigura originea de la coloniele romane aduse la începutul secolului al II-lea, de către împăratul Traian...

Rezultatul? Dieta de la Cluj a fost "indignată" de pretențiile emise în acest memoriu și a declarat, prin gura unei comisii special formate, că a se recunoaște o nouă "națiune", ar însemna răsturnarea vechiului sistem constituțional al Transilvaniei.

Odată cu aceste mișcări politice, are loc o însemnată mișcare culturală în Transilvania, de rededeptare națională. Figurile însemnate care s'au pus în fruntea acestei mișcări proveneau dintre tinerii care fuseseră trimiși la învățătură la Roma. Ei au arătat hunii, cu argumente istorice și lingvistice, latinitatea și origina română a poporului nostru. Acești ideei fuseseră exprimate mai înainte de croniciarii moldoveni și munteni, dar învățații străini le relau, le dezvoltă, le dau argumentare istorică și științifică. Acești învățați români au creat un curent și o literatură, cunoscută sub numele de Școala Ardeleană. Ideile învățaților acestei școli erau: De moment ce românii sunt poporul mai vechi locuitori ai Transilvaniei, ar fi corect ca nepoșii lor Unio trium nationum, de moment ce ei se trag din coloniștii români ai Daciei și ai locuitor neonteniști pământurile unde se află, e normal ca ei să se bucură de aceleași drepturi politice ca și ceilalți doi națiuni, să participe și ei la administrarea Transilvaniei și să ocupe și ei posturi în raport cu numărul lor, în administrația țării, în justiție și în armată.

Acești învățați români au scris opere din care amintim în exemplul George Sineai a seriei o Cronica a Românilor și mai multe neamuri, operă de mare eruditie. Redactarea acestei opere a durat până în 1808, dar ca n'a putut fi publicată decât în 1853, la Iași. Cenzura "tolerantă" ungurească spunea că lucrarea e bună de foc, iar autorul de emanaretare tonus (unele acestor potibulo dignus).

Și se bucură la revoluția de la 1848. Între timp avuseser loc revoluțiile franceză, Napoleon, Ludovic al XVIII-lea, Carol al X-lea, Ludovic Philippe... Idei noi, desigur! Feodalitatea și întărirea burgheziei, Românii se deșteptaseră treptat, ei, grație contactului cu Roma. Românii din Transilvania încep să privească spre Principatele românești. Contele ungar Széchenyi, constată: "Nici o frontieră, nici o suprașughiere nu va reuși să rupă legăturile noastre". Prin urmare, dor, de patria comună, sâracă, dar care le înalță toate speranțele". În baronul Weissenyi, scrie în 1843: "Marți și perspective sunt plănuitorice că urzesc își Valachiilor și Moldovii pentru realizarea acestora lucrează: mulți dintre ei au o cultură mult mai vastă și sunt mai profund pătrunși de nouul spirit al timpului, decât mulți dintre noi își închinăm"

Ungurii erau supuși Austriacilor și voiau libertatea, dar această libertate o voiau numai pentru ei și în nici untr-un caz nu și pentru Valahi. În această desrobire de jugul Austriei, ei voiau o Ungarie mare în care să intre toate na-

personalitățile, dar dacă s'ar putea, Românii să rămână în același statut de robi.

La 12 Ianuarie 1848, Palermo dădea semnalul revoltei care se întindea repede în toată Italia, mai ales în Lombardia și Venetia. La 22 Februarie Parisul proclama republica. Populația Pestei trece la acțiune. Se adoptă cele 12 puncte redactate de Șandor Petöfi și membrii Societății "Tânără Ungarie". Între aceste puncte figurau: Egalitatea totală între toți cetățenii, fără distincție de naționalitate și religie; abolirea privilegiilor feudale, desființarea robiei; necesitatea unui guvern constituțional, libertatea presei și de reuniune. După cum se vede, exista punctul egalității între toate "națiunile", dar, cum Românii nu erau recunoscuți ca națiune, însemna că ei nu erau vizati. Cei puțin așa a reieși din evenimentele ce au urmat.

Almăstia, Dieta de la Poszony votează la 18 Martie o serie de legi, recunoscând abolirea privilegiilor feudale, împărțirea pământurilor în favoarea țăranilor și instituirea unui guvern responsabil în fața unui parlament ales.

Principii frumoase care în practică s'au fost golete de continut. Astfel, în materie electorală, toți nobilii aveau drept de vot, indiferent de situația financiară, în timp ce negustorii și meșteșugarii aveau dreptul de vot numai cei ce aveau un salariu, iar țăranii puteau vota numai dacă erau proprietari a unei anumite întinderi de pământ. Așa că 90 % din populație nu avea drept de vot. Presa era liberă, dar... se cerea o cauțiune de 10.000 de florini pentru ziare și 5.000 pentru reviste. În principiu se acorda egalitatea completă în drepturi tuturor cetățenilor. În fond, cele două Ungurii erau libertate și egalitate numai pentru ei, sau pentru cei ce trec de partea lor, adică celor ce devin Unguri. Adică ofereau posibilitățile celorlalți de a se unguriza. Ce altă interpretare s'ar putea da, de moment ce legea nu salvează dreptul de a utiliza limba română, germană, și slavă în viața Statului? Se stipula chiar că numai cei ce știu ungurește puteau fi aleși în parlament.

Ecourile revoluției din Ungaria au ajuns și în Transilvania. La 17 Martie au loc manifestații la Arad, la 18 la Timișoara, la 19 la Cluj, la 21 la Oradea și așa mai departe. Adepții cei mai entuziaști ai acestui regimament național au fost Transilvănenii refugiați în Principate. Neotinând pasaportul, au intrat în Transilvania clandestin. Ei veneau cu ideea unirii cu cele două principate românești. Șașez, secretar de Stat la Departamentul Invățămintului, spunea într-un raport: "O parte a agitatorilor români erau fanatici exaltați care viseau o *nouă Dacie*, care ar uni Valahia, Moldova și Transilvania și poate chiar regiuni ale Ungariei vecine cu Transilvania, sau, cel puțin, o Transilvanie valahizată".

O adunare ungurească are loc la 23 Martie la Târgu Mureș cu participarea lui Avram Iancu și Alexandru Papia Ilarian din partea Românilor. S'a redactat un memoriu, cerându-se unirea cu Ungaria, libertatea presei, egalitatea în fața legii. Dar Ungurii n'au voit cu nici un preț să menționeze problema serbiei și nici drepturile celorlalte naționalități. Românii s'au opus.

La 24 Martie Simion Bărnuțiu a redactat o proclamație. În ea se afirma că Românii nu puteau să subscrie actul unirii cu Ungaria, fără a obține în presalabil deplina recunoaștere a drepturilor lor politice ca națiune românească. "Fără drepturi naționale, chiar republica nu este altceva decât despotism".

Între 16 și 17 Mai (3-4), are loc adunarea de la Blaj. Pe câmpia numită de atunci *Câmpia Libertății* s'au adunat 40.000 de Români. În cap cu Bărnuțiu, Românii înlocuiesc un proiect de program, din trei puncte:

- Proclamarea independenței națiunii române,
- Textul unui Iurământ național.
- Protestarea contra unirii Transilvaniei cu Ungaria.

La această adunare au participat și delegații din Principate, printre care Alexandru Ioan Cuza, viitorul Domn al Principatelor Române Unite.

Intorului ungur Jakab Elek, scrie despre această adunare: "Speciașilor care se deslășau în fața ochilor noștri, era grandios. O mulțime de vreo 20.000 de oameni, unii să răchileos îmbrăcați, cu fețele marcate de suferință, un nefericit popor de serbi, cei și colo țăranii înalți cei brazieri, frumosi, bine clădiți, cu priviri energice, a căror atitudine făcea dovadă de încredere în ei înșiși, de o dăruire provocatoare". Un alt contemporan ungur, Károly Mészáros, scrie: "O mulțime de oameni, cu trăsături accentuate, caracteristice și ușor de recunoscut ale colonștilor români, oferisese spectacolului, în mijlocul unui tumult sălbatic, un tablou de un interes extraordinar și profund emoționant.

Punctul principal al programului Adunării era declarația solemnă că *Națiunea română se consideră o națiune autonomă, făcând parte integrantă din Transilvania, în virtutea unei legi egale pentru toți. Ordinea cea mai perfectă* a fost respectată în tot timpul Adunării. "Această imen-

să masă de oameni — scrie Jakab —, care s'a ridicat către amiază la 25-30.000 de suflete, părea o mare calmă, pe care nu se distingeau nici cei mai mici valuri... Poporul tăcea și asculta... Numai câțiva țăranii schimbau voci cuvinte cu vecinii lor".

Și cu toate acestea, Dieta transilvănească la 29 Mai, la Cluj, unirea Transilvaniei cu Ungaria. Spre sfârșitul lui Iunie au avut loc alegeri și câțiva români au reușit să se aleagă deputați: în Banat Eftimie Murgu a reușit să aibă un mare succes.

La dezbaterile acestui parlament, deputații români au intervenit cu vioare. Cu ocazia discuției proiectului de lege asupra organizării școlilor, baronul Jozsef Eötvös a propus ca în primele clase, limba de învățământ să fie aceea a majorității locuitorilor, dar ceilalți deputați unguri s'au opus, nevoind să admită întrebuintarea limbii materne decât pentru... *îndădarea limbii ungurești*, singura limbă în Stat. S'au opus deputații români Ioan Dragoș și Sigismund Pop-acea din urmă atrăgând atenția că timp de 1700 de ani nimeni n'a putut să le răpească limba Românilor. Dar parlamentul a decis ca în primele trei clase, limba română nu poate fi utilizată decât pentru a înfăptui pe cea ungurească. La 26 August, Eftimie Murgu pronunța un discurs susținând libertatea religioasă a Românilor, dar Lajos Kossuth răspunde iritat că el nu vede *rațiunea* pentru care Românii ar avea nevoie de *Biserici separate*, în orice caz el nu putea admite autonomia administrativă a Banatului, căci aceasta ar însemna desmembrarea țărilor. În clase privește participarea Românilor alături de Unguri în lupta contra Vienei. Kossuth era de părere ca Românii să participe ca cetățeni unguri și nu ca naționalitate românească. În "Kossuth Hirlapja" (Gazeta lui Kossuth), Emil Abrányi, scrie: "Constituie Românii o națiune vie? Naționalitatea lor imaginărie nu se bazează mai degrabă pe un trecut nebulos și pe speranța unui viitor nesigur?... Pot ei să se scotocească ofensați dacă Ungurii, stăpânii milenari ai acestei țări se consideră primii între ceilalți toți? În celace privește limba, tot în "Kossuth Hirlapja", ca o supremă "toleranță" se promite că nu "vor fi votate legi contra celor ce nu vorbesc pe stradă limba noastră".

În Septembrie, în fruntea armatelor austriece, generalul Jellachich pătrunde în Ungaria. La 22 Septembrie se constituie un "Comitet de apărare a patriei", al cărui președinte e Kossuth. Începe lupta între Unguri și Austriaci. Românii au partea Austriei. Lupta între Români și Unguri începe în luna Octombrie. Românii sunt învinși la Târnava, unde pierd 1200 de oameni. Împăratul Ferdinand abdică și se urcă pe tron nepotul său Franz Josef, un tânăr de 18 ani. În fruntea trupelor ungurești vine generalul polonez Bem, un militar de valoare. Bem invinge armatele austriece în mai multe locuri. Șefii unguri ai Transilvaniei erau însă mai mult interesați în a pedepsi pe... trădătorii patriei. Comisarul guvernului ungur, Szany, instituie tribunalele "sângeroase", care pronunțau mai de condamnări la moarte și confiscare de bunuri. Trupe neregulate aveau sarcina de a vizita unul după altul satele românești pentru a aresta pe "suspecții de crime". Un asemenea tribunal de sânge condamnă și face să fie executat pastorul Ștefan Ludwig Roth, un prieten al Românilor. El se făcuse vinovat de faptul că spusesse nemessilor în fața și mai ales tipărise o seamă de adevăruri, dureroase din punct de vedere politic, demografic și lingvistic. Între altele, în broșura "*Der Sprachkampf in Siebenbürgen*", afirmase: "A decreta o limbă ca limbă a țării, nu e nevoie. Caci o asemenea limbă există! Ea nu e limbă germană, dar nici cea maghiară, ci limba română. Toți au această convingere! Când cineva vorbește de o limbă comună a țării, credem că nu se poate concepe alta, decât limba română".

Dar Românii nu au cedat. Sub conducerea lui Avram Iancu, s'au retras în Munții Apuseni. Trupele ungurești au trebuit să se înecurască printr-un cordon care trecea prin Ciucea-Huedin-Giliu-Cluj-Turda-Alud-Orăștie-Brad-Văcău, până la Oradea, celace necesita imobilizării unei forțe de 13-21.000 de oameni. Bem ar fi voit să se învolăscă să audă, considerând că-l vor putea învinge cu multă ușurință. Costek, în fruntea unui detașament atacă Munții Apuseni, dar fără rezultat. Avram Iancu a negociat o înțelegere cu deputatul român Ioan Dragoș, trimis al Ungurilor, dar în timpul armistițiului ce fusese decretat pentru timpul cât vor ține aceste parlamentări, marelui Hatvani a ocupat fără luptă orașul Abrud. Dar legionarii lui Avram Iancu coborâșă lupta orașul Abrud. Ungurii sunt învinși și Hatvani scapă cu mare greutate. Dar revine după două săptămâni cu o trupă nimerită, însă și din nou învins. La începutul lunii Iunie, o trupă de 4000 oameni cu 18 tunuri, revine la atac sub comanda lui Farkas Kemény, dar suferind grele pierderi, numitul comandant ordonă retragerea. În luna Iulie, un puternic

detașament comandat de Pal Varradi, supranumit "mîncul Kossuth", este învins iar "mîncul Kossuth" își pierde viața la Fântânela. Motoacele lui și ele parte la luptă. Participarea lor efectivă era necesară. Românii luptau cu furie și coaste. Avram Iancu dispunea numai de 1300-1400 de arme de foc.

Ungurii s'au dat seama de gresala comisă și au încercat o împăcare cu Românii, dar era prea târziu. Austria ceruse ajutorul Rusilor și acestia, sub comanda generalului Paskevitch pătrund în Ungaria și Transilvania. Ungurii sunt învinși la Sighisoara. Generalul Bem a reușit să scape, dar postul Petöfi și-a găsit o moarte eroică. La Ocna Sibiului, la 5 August, Bem obține o victorie și recupează Sibiu dar puțin timp după acela, într-o luptă la care Bem a participat numai ca spectator, Ungurii sunt înfrânți la Sud de Timișoara și Bem și Kossuth au călea exilului. Kossuth care voia libertatea numai pentru Unguri, a avut timp să mediteze în exil, soarta rezervându-i viață extrem de lungă. În aceste meditații și-a dat seama desigur că dacă ar fi avut alături pe disprețuții Valahi, poate alta ar fi fost soarta armelor. Și ca o ironie a soartei, mai târziu a trebuit să se adreseze tot acestor Valahi, acestor "națiuni imaginare" cu un trecut nebulos și cu speranțe într-un viitor nesigur, cum se scria în "Kossuth Hirlapja", adică în "Gazeta lui Kossuth". Ani mai târziu deci, un trimis al lui Kossuth, generalul Klapka solicită și obține de la Domnitorul Alexandru Cuza un ajutor care, și acesta, s'a dovedit a veni prea târziu. Trufia terbilă trufie maghiară, la primea pedeapsă.

Situația lui Avram Iancu nu a fost mai bună. Toate speranțele într-o înțelegere din partea Vienei, s'au dovedit zadarnice. Dar mândru, a respins decorațiile ce i le acorda Franz Josef, precum și orice favoare personală. Ca o persoană de legendă, deprimat și bolnav, rălăcește prin satele din Munții Apuseni, cântând din fluier. Cu ocazia unei vizite făcute în Transilvania, împăratul Franz Josef își exprimă dorința de a-l vedea. Și Avram Iancu, trist, dar în același timp mândru, îi trimite următorul răspuns: "Ce ar putea oare să-i spună, un mincinos și un nebun?".

Revoluția de la 1848 și lupta lui Avram Iancu au adus oarecari îmbunătățiri soartei Românilor din Transilvania, îmbunătățiri care din nefericire au fost înecate, înecate de același "proverbiale toleranță" ungurească. Din punct de vedere social, un prim și important punct a fost desființarea serbiei, care, din nefericire pentru Români, nu a devenit efectivă decât în 1884, din cauza întârzierii operațiilor cadastrale. Din punct de vedere național, Românii au implicat prin lupta lor unirea Transilvaniei cu Ungaria, dar și aceasta, pentru puțin timp. Dieta transilvănească votează în 1868 unirea Transilvaniei cu Ungaria, pentru că Viena avea mai multă nevoie de Unguri decât de Români, împăratul o accepta. Pentru a împăca pe Români, împăratul Austriei, reica episcopatul ortodox român la rangul de mitropolie, și ca națiunea românească, romanesti ortodoxi și unită, ca și națiunea românească. Revoluția de la 1848 a adus decesul lui Dniu trimis națiunum. S'a admis desămăn întrebuintarea limbii române ca limbă oficială în administrație și în fața instanțelor judecătorești. Desasturul de la Sadova însă, obliga pe Austriaci să admită dualismul austro-ungar, pentru care dualistul se dușeseră tratative cu mult înainte de 1867.

Dar cea mai importantă consecință a Revoluției de la 1848 a fost redoptarea națională. S'a luat contact cu reprezentanții românilor din Principate, chiar la 1848, pe Câmpia Libertății de la Blaj au fost voci — puține — care au strigat: Vrem unirea cu Tara, adică cu Principatele de dincolo de munte. Aceste voci se vor înmulți, iar Unirea Principatelor la 1859, a făcut să se nască noi și mari speranțe în sufletele Ardelenilor. Se născuse un curent care avea să crească, să devină un torrent puternic, căruia "toleranța" ungurească nu avea să-i poată pune nici o stavilă. Victoria avea să fie-deși târziu-de partea celor vâlnjosi urmași ai colonștilor aduși de Traian în Dacia. Dar lupta avea să fie lungă.

În 1867-68, Românii protestară contra Unirii Transilvaniei cu Ungaria, ca o urmare a Dualismului, prin vocea deputaților lor și prin delegații. La 18 Mai 1868, un grup de intelectuali au făcut o declarație solemnă, cunoscută sub numele de "Pronunțământ de Blaj". În el se spunea că Românii rămân credincioși principiilor formulate la Blaj la 3/18 Mai 1868. Autorii afirmasă că nu recunosc ungurii dreptul de a legifera pentru Transilvania și conțesau deputaților români care făceau parte din ea, ca puterea de reprezentanți ai Românilor. Acest act a fost publicat în jurnalele românești "Casele Transilvaniei", "Feleștina" și "Telegraful român" și un exemplar a fost datatunat și "Telegraful român" și a trimis în judecată în fața Tribunalului din Târgu Mureș pe Iacob Mureșanu redactorul Gazetei "Transilvaniei", pe profesorul I. Micu-Moldovan și pe alții. Pentru același motiv a fost condamnat redactorul ziarului "Federațiunea", Alexandru Roman. Au

urmat pentru aceste gazete normale dificultăți materiale, care au fost învinse grație ministrului român Mihail Kogălniceanu, care a trimis banii necesari prin intermediul lui G. Baritru Chestiunea pronunțământului a fost supusă deputerilor parlamentului din Pesta în urma intervenției deputatilor români. Iile Măcelaru a avut curajul să declare că "unirea grăbită" nu era pentru Români decât un act arbitrar.

Printre legile votate de Ungurii "toleranți" importante desigur este aceia cunoscută sub numele de Legea XLIV. În această lege se spunea că exista numai o națiune ungurească, "una și indivizibilă", cu toate că cuprinde mai multe naționalități, considerate numai ca "comunități de limbă". Se recunoștea numai o singură limbă de Stat: ungurească. Celelalte naționalități nu și-o puteau întrebuința pe a lor decât în măsura în care le-o permitea unitatea țării, posibilitatea practică a guvernului și a administrației și în măsura necesității exercitării punctual al justiției. Dezbaterile parlamentare trebuiau să aibă loc în ungurește. Nici o pedeapsă nu era prevăzută contra celor ce nu vor respecta dispozițiile acestei legi.

În parlament s'au opus la votarea acestei legi deputatul român Anton Mocioni și sârbul Svetozar Miletić. Au propus recunoașterea celorlalte naționalități pe un picior de egalitate cu Ungurii, limbă lor trebuind să fie recunoscută și ca limbă de învățământ. Să înființese catedre de limbă și literatura celorlalte naționalități la universitățile Statului. Dezbaterile au fost furtunoase. S'a protestat contra acestei "unio duorum nationum contra plures", contra planurilor ungurești de a îneca celelalte naționalități în masa ungurească. Deputații români și sârbi au fost nevoiți să părăsească sala și legea a fost votată.

Legea XXXVIII asupra învățământului acorda congregațiilor religioase și altor persoane publice și private dreptul de a deschide școli în limba maternă. Totuși limba ungurească era obligatorie și programele trebuiau aprobate de Ministerul Instrucției Publice. Dar acest regim favorizat li avea numai școlile primare, liceele și școlile normale. În universități era permisă o singură limbă: cea ungurească.

Legea electorală era în defavoarea Transilvaniei. Pentru a vota, alegătorul trebuia să aibă un venit egal cu câștigul ce-l produceau 5 hectare de pământ în pusta unguri. Ori în Transilvania, regiune de dealuri și munti producția era inferioară. Așa că, un țăran transilvănean, pentru a vota, trebuia să aibă 10-12 hectare. Puteau vota fără a avea acest venit cei ce aveau o diplomă sau erau funcționari. Ori funcționarii unguri erau înfinți superiori în număr funcționarilor români. Analizabeli nu aveau drept de vot. Și erau considerați analizebeli toți cei ce nu știu ungurește. În virtutea acestei legi deci, Românii care constituia majoritatea absolută a populației Transilvaniei, aveau numai 3,3 % din numărul votanților.

În legea presei se prevedea o autorizație prealabilă și o cauțiune de 2.500 la 10.000 de florini pentru publicațiile cu caracter politic sau social. Orice infracțiune în această lege și regulamentele legate de ea, antrena pierderea cauțiunii și închisoare până la doi ani.

Acestea au fost în general legile din Transilvania până la 1918. Toate guvernele ungurești utilizau legile cum le convenea, întrebându-l în anumite cazuri metode mai dulci, altele mai brutale, cu un singur scop: maghiarizarea celorlalte naționalități, transformând Statul multinațional în unul uninațional: unguresc. În fața acestei atitudini, Transilvănenii n'au răspuns cu gîră, ci cu dăruire. Această caracterizare a Ardelenilor coborâșă desigur dincolo de la strâmtoarea lui Daci și Romani și contactul cu ei, în special cu Blavii, n'a putut să o altereze. Dacă am căuta o ramură asemănătoare, printre cele românești, am găsi-o ramură numai în Macedonia. Un scriitor post socialist, filosof, designer numai în Macedonia, din exil, e de părere că o caracteristică care a dus la salvarea românilor ca neam, este gîră. Printre români, ca și printre alte popoare desigur, există grupări al căror caracter diferă. Ce l-a făcut pe acest scriitor filosof român să facă afirmația citată? El e originar din Oltenia. Se crede-o falsă credință-că Oltenii sunt ramura cea mai dăruie a românismului. Se știe de ei că au donăscipatru de masele, celace a dus la credința că ei sunt dăruie. Dar masele servesc pentru a mestece, nu pentru a mușca. Pentru a mușca, sunt colții. Apoi, în Oltenia nu s'au stabilit Evreii, deci în această regiune nu a existat niciodată nici cea mai mică manifestare antisemită. Atunci, care e explicația neașterii Evreilor printre Oltenii? Explicația este că Evreii au descoperit că Oltenii sunt mai gîră decât ei.

Ori dăruia, calitate moștenită de la Daci și Romani, este caracteristica Ardelenilor și grație ei, au rezistat tuturor năvălitorilor barbari până la venirea Ungurilor — ultiilor barbari — și după aceea au rezistat mai mult de un mileniu tuturor încercărilor furibunde ale acestora de a-i denaționaliza.

Transilvăneni, în cadrul legilor, nu au avut o activitate politică, culturală, economică. La 26 ianuarie 1869 s'a constituit *Partidul național al Românilor din Banat și Ungaria*, sub președinția lui Alexandru Mocioni. La 23/24 Februarie 1869, la Miercurea Sibiului s'au pus bazele *Partidului Național din Transilvania*, sub președinția lui Ilie Măcelaru. Notificându-se această constituire comisariatului guvernului, contele Emanuel Pékely, acesta interzice partidul, motivând interdicția prin legea ungurească conform căreia nu există *decăd o națiune: cea ungurească*. Celelalte naționalități aveau dreptul doar de a fonda asociații culturale și economice. Pe plan politic aveau dreptul numai de a organiza conferințe preelectorale.

În timpul războiului României pentru independență, Transilvănenii (au parte nu numai cu suferință ci și cu trupuri). Presa, comitetele femeilor care colectau bani, rușii și material sanitar, susținute sau ardoare luptă fraților lor de dincolo de munți. Dar nu numai atât: voluntarii din Blaj, Orăștie, Făgăraș, Munții Apuseni și Târnava sau parte la luptele de la Plevna-aceasta nu poate fi considerată șiretlic — și bănuțului Moise Groza, începând războiului cu gradul de căpitan, îl termină cu acela de general. Căderea Plevnei a dat naștere la manifestații în cele mai multe orașe din Transilvania. Numărul voluntarilor ar fi fost enorm dacă nu ar fi intervenit opreliștile autorităților ungurești. O lege din 1878 a instituit delictul de *agitație contra națiunii*. În 1879 ministrul Trezoreriei mărșăluie numărul orelor de limba ungură în învățământ în toate școlile, chiar și în cele private. Învățătorii erau obligați să învețe limba ungură în cei patru ani următori; în caz contrar urmau să fie dați afară din învățământ. Sub guvernarea Wekerle s'a recurs la altă măsură: ofițerii de stare civilă făceau președinți asupra Românilor apere a-și înscris copiii cu nume ungurești, sau românști maghiarizate, trecându-i astfel în mod oficial ca membri ai națiunii ungare. Dar Românilor nu se lasau intimidăți și cereau cu dăruire ca numele copiilor lor să fie înscrisă așa cum cereau: româneste. Unde președintele era prea mare, puneau nume române: Corneliu, Traian, Octavian, Brutus, etc. În așa fel și în Ardeal existau mai mulți Bruti decât existau la Roma. În timpurile lui Cesar sau Traian. Era această șiretlic? Nu aș da nume dăruire dacoromani.

La 1861, la Sibiu, la *filială Partidul Național român*, prin fuziunea celor două partide citate anterior. Acest partid a înscris în programul său următoarele puncte: recucerirea autonomiei transilvane, întrebarea limbii române în școli, administrare și justiție în toate regiunile cu populație majoritară românească, numirea ca funcționari în aceste regiuni de români sau de altele naționalități, cu condiția ca aceștia din urmă să vorbească bine românește; revizuirea legii naționalităților, lupta contra tendinței de maghiarizare forțată, asigurarea dreptului de vot.

În 1892 Partidul național a hotărât publicarea unui *Memorandum*. Acest memorandum a fost publicat în românește, ungurește, nemțește și francezește, în parte grație ajutorului obținut de la ministrul român Mihail Kogălniceanu. Memorandumul a fost redactat de un grup dirijat de Ion Rațiu, I. Corolănu și Vasile Lucuțu. Acest memorandum începea prin a arăta care erau motivele pentru care Românilor nu puteau accepta unirea Transilvaniei cu Ungaria. Făcea apoi o critică juridică strânsă politicii ungurești față de problema națională. Se analizau legile electorale, sociale, municipale, agrare, legea presei.

Memorandumul a fost remis Împăratului Franz Josef de o delegație de 300 persoane. Împăratul a refuzat să primească delegația și a trimis Memorandumul guvernului ungar. Memorandumul fusese publicat și răspândit în toate lumea cu sprijinul și al Românilor din regat și în special cu sprijinul Ligii Culturale. Autorii au fost dați în judecată. Procesul s'a judecat la Cluj, de la 7 la 25 Mai 1894. Acuzații au refuzat să se apere, Ion Rațiu, cu dăruire, a explicat tribunalei motivul refuzului: Memorandumul fusese redactat de delegații aleși în mod legal. El exprima opiniile politice ale Românilor, înseamnă că erau traduși în fața justiției nu numai niște indivizi, ci un popor întreg. Și pentru a judeca un popor întreg, nici o instanță judecătorească nu are dreptul s'o facă.

Sau judecat pedepse de la 1 la 5 ani. Ion Rațiu a fost condamnat la 2 ani (ca acestuia de la Turda fusese de viață). Gheorghe Popa de Blăjești a fost condamnat la un an, iar Vasile Lucuțu la 6 ani.

Dar de data aceasta, trufie ungurească s'a îngelat. Ecoul acestui proces a fost prea mare, el a pătruns în toate Europa, depășind nu numai granițele Ardealului și ale României. S'a format un puternic curent de opinie, gazetari, ericitori, istorici, oameni politici din toate Europa, au scris au protestat. Au avut loc manifestații impuneătoare. Împăratul Franz Josef a fost nevoit în 1895 să grațieze pe condamnați.

Dar acțiunea dăruie a Transilvănenilor nu s'a oprit la planul politic, ci a abordat toate planurile, în special pe

cel cultural. S'au publicat cărți, broșuri, ziare, reviste, s'au înființat școli, biblioteci, societăți culturale, printre care cea mai importantă și mai efectivă a fost Astra.

Dar "toleranța" ungurească nu s'a declarat învină. În afară de legea Trezoreriei, deja citată, s'a venit în 1907 cu legea Appony, o lege mult mai drastică. Prin această lege s'a impus un număr și mai mare de ore în limba ungură în școli, dar, ceva mai grav, se impunea limba ungură ca *unică limbă de învățământ în momentul în care la o școală veneau și câțiva elevi unguri*. În 1914, guvernul ungar a creat o "zonă culturală" în toate regiunile de frontieră cu România, a mobilizat 400 de învățători din această zonă pe care i-a trimis pe front, le-a închis școlile și patrimoniul acestora a trecut în proprietatea Statului.

În celelalte priveste liceele, în primii ani ai dualismului, existau în Transilvania 30, din care 16 erau ungurești, 5 germane și tot 5 românești. Și nu exista nici o *universitate românească*, și dăruirea românească-dacoromână, nu ceda, Majoritatea țărănilor români erau analfabeți, dar își dădeau seama de importanța culturii. Dacă nu o aveau ei, o doreau pentru copiii și pentru nepoții lor. Asociația Astra s'a concentrat toată activitatea în culturalizarea poporului. *Fără nici un sprijin din partea Statului*, a reușit să-și ducă la îndeplinire sarcina asumată, prin cotizațiile membrilor săi. Liste de subscripții lansate au avut un mare succes. Au existat contracte, făcute de țărani care nu aveau bani, prin care se obligau să dea anual o cantitate de cereale, pentru sprijinul culturii românești. Mulți dintre acești țărani, pentru că nu știau carte, semnau contractul cu degetul.

"În tot cursul istoriei sale, poporul maghiar s'a caracterizat prin toleranța sa față de străini... În Ungaria dinainte războiului, credincioșii Bisericii greco-orientale și greco-catolice, aveau dreptul de a se organiza în Biserici sârbești, românești, rusești... Aceste Biserici se bucurau de o autonomie completă și în virtutea acesteia conduceau după bunul plac școlile de tot felul ce aveau, transformându-le în citadele ale sentimentului național separatist... Adevărul este că Ungaria dinaintea războiului, considerată din punct de vedere al naționalităților, era una din țările cele mai tolerante ale Europei..." (Justice pour la Hongrie).

Toleranța ungurească! 16 licee pentru o populație minoritară, cea ungurească și numai 6 pentru populația românească care era majoritară absolută! Și nici o Universitate românească! 11 Toleranță? Da, Toleranță cu ghimele, adică toleranță ungurească. Aceasta la sfârșitul celui de al 19-lea și începutul celui de al 20-lea secolului! Și drept că în secolele anterioare, Românilor nu aveau nimic. Totul pentru Ungurii! Pentru Români, spânzurațoarea, rugul și adrobirea pe roșii!

Va urma

BIBLIOGRAFIE

- Istoria Românilor din Dacia Traiana*, I, II, III, IV, de A. D. Xenopol, Ed. Carpații, Madrid.
Dacia, de Vasile Pârvan, Ed. Carpații, Madrid.
Istoria Partidului Național, Tărâniș și Național Tărâniș, de Pamfil Selcaru, Ed. Carpații.
Unirea Națională, de Pamfil Selcaru, Ed. Carpații.
Istoria Daciei și continuitatea Dacoromani, de General Platon Chirnoagă, Ed. Carpații.
Istoria Românilor, de C. C. Giurescu și Dinu C. Giurescu, Ed. Albatros, București.
Transilvania în Istoria Poporului român, de C. C. Giurescu, Ed. Științifică, București.
Dacoromanismul, de Ion Tolescu, Ed. Consajio Superior de Investigaciones Científicas, Madrid.
Dacia Romania Germanica, de I. D. C. Cotărian, Colecția Dacia, Madrid.
Romains et Hongrois, de C. Său, Ed. Cugetarea, București.
La Transilvanie et ses habitants, de A. de Gerandó, Ed. Au Comptoirs Unis, Paris, 1845.
Histoire de la Hongrie, de Henry Bogdan, Presses Universitaires de France, Paris.
Histoire des Hongrois, de Edouard Sayous, Ed. Ernest Leroux, Paris, 1874.
La Vérité sur les deliberations préliminaires du traité de Triano, de Dr. Etienne Csako, Ed. Danubia, Budapest.
Justice pour la Hongrie, Ed. Pestil Hiriap, Budapest.
Breve Histoire de la Transilvanie, de Conat. Dalcoviciu și Miron Constantinescu, Ed. Academiei Române, București.
La Transylvanie, de Silviu Dragomir, etc., Ed. Bolvin et Co., Paris, 1940.
Un an de stăpânire maghiară în Transilvania de Nord, București, 1942.
La alta edad media, por Jan Dhond.
La Roumanie sous le joug socialiste, de Reuben H. Markham.
La Transilvanie, de Dr. G. A. Fordoa.

(pentru Francezi Napoleon le Petit, pentru Români Napoleon le Grand), etc. Dar în viața unui popor, în momentele de răscruce, apare omul providențial, omul destinat de Dumnezeu să schimbe fața lucrurilor, să fie un punct de plecare. Felul în care a fost ales colonelul Cuza, arată cum, credem sau nu credem, a intervenit Providența. După lungi și întortocheate evenimente, se obține în sfârșit realizarea unei părți din cererile tinerilor "idealiști", adică o unire pe jumătate: doi domnitori, două Adunări legislative, dar o armată comună, o Curte de casație pentru ambele Principate și o Comisie Centrală la Focșani.

Încep în Moldova durerile facerii, adică alegerile Domnitorului. S'a văzut atunci că tinerii idealiști nu erau așa de idealiști, au început lucrările balcanice, pofta de putere, adică vechile metode din cauza cărora urmașii lui Ștefan cel Mare și al lui Mihail Viteazul au fost scoși din istorie, au lăsat la lumină.

"Alegerea domnitorului Moldovei urma să se facă în ziua de 6 ianuarie: în seara de 3 a avut loc în casa lui Constantin Rolla o reuniune a deputaților Uniunii. Discuțiile au fost furtunoase, nici partizanii țărănilor, nici cei ai proprietarilor, nu cedau. Mihail Kogălniceanu a încercat să obțină o soluție transacțională, designând o persoana care să nu reprezinte prea raspicat o altitudine în problema agrară, aforjările lui au fost însă zadarnice. Furios, Kogălniceanu a părăsit reuniunea, ceea ce a determinat și pe ceilalți să plece. În acel moment s'a produs un gest patetic: deputatul Nicolae Piscocki s'a așezat în fața ușii, a scos un pistol și a declarat cu o hotărâre în glas că nu îngrădindu-l nici o înclinație, că se va sinucide dacă deputații Uniunii pleacă fără să fi designat candidatul pentru tron. Cel care rostea această amenințare, mărturisire a unei fanatice credințe în necesitatea impoziției a unirii, era un om de 47 de ani. A urmat un moment de intensă emoție, determinând o unanimă reculegere, fiecare dându-și seama că vrajba dintre ei, sădăruirea unirii. Piscocki se așezase pe un jilț în fața sobei; pe fața lui era rugărită o neastărită tristățe; privea flăcărie jucăuș care mistuia lemnele din sobă; în mână dreptă ținea pistolul, prădând că-și așteaptă sentința. În salon domnea o tăcere grea. Nimeni nu îndrăznea să rupă tăcerea. De-odată, Piscocki rosti numele lui Alexandru Cuza" ("Unirea Națională", de Pamfil Selcaru, pp. 144-145, Ed. Carpații).

Deci ca totdeauna, discuțiile erau furtunoase, nimeni nu ceda, aforjările lui Kogălniceanu au fost zadarnice. A trebuit să intervină un luminat, care cu un gest de un romantic dramatism să sugrăve pe cei care-i uitaseră idealismul pe măsurile Beni. Și atât deputatul Piscocki, cât și cel propus, erau oameni total lipsiți de ambiții. În timpul furtunoaselor discuții, colonelul Cuza era la teatru. Nici prin gând nu-l trecuse că va fi ales domn. Cât despre Piscocki, după alegerea lui Cuza a intrat în armată unde a rămas până la gradul de lt. colonel. Cuza îl lăsa, dar Piscocki n'a cerut favoruri, n'a format o camară. După înălțarea lui Cuza, a demisionat din armată, a dus o viață retrasă, nu s'a amestecat în politică.

Acesta e dramaticul act de naștere al Unirii Principatelor. Un luminat propune candidatura unui om lipsit de ambiții, care în timpul teribilei reuniuni se găsea la teatru. Cine a inspirat pe Piscocki să recurgă la dramaticul gest? Cine l'a inspirat apoi să propună pe Cuza? Enigma ale istoriei!

Dar odată înclănat, Cuza Vodă a trebuit să ducă o luptă neîntreruptă, tocmă cu cei care-l aleseră. Neîntreruptă, teribilă luptă! Existau două partide: conservatori și liberali, sau albi și roșii. E interesantă observația că nici în timpul lui Cuza și nici după acela, adică până la 1944, nici un om politic român n'a sesizat care era cea mai importantă clasă a țării. Nu o vorba de discursurile din opoziție, ci de măsurile luate atunci când așa zisii susținători ai țărăniimii, ajungeau la guvern. Nu a existat un singur om care a înțeles problema basică a țării românești, adică importanța țărăniimii. Acest om a fost colonelul Cuza. Pentru sprijinirea acestei zădărnice clase, Ale-

xandru Ion Cuza și-a ruinat sănătatea, și-a riscat tronul și chiar viața. Cu s'a fost contra lui albi, adică marli proprietari, aceasta intra în logica lucrurilor. Dar logică a fost poziția roșilor, care în perioadele pre și electorale apăsau chestiunea țărănească, dar n'o făceau decât pentru a face zile amare albilor, și din nefericire așa a fost până în 1944, când a venit potopul. Alexandru Cuza a fost cel care s'a aplecat cu mână către obidăta țării a țării. Ca s'o poată face a trebuit să recurgă la un milio de dictatorial: Lovitura de Stat. Cel care l se opunea erau așa zisii idealisti de la 1848. S'a produs ceea ce s'a numit atunci *monstruoasă coaliciție*, adică unirea albilor cu roșii, cu scopul de a dărâma pe acest om de legendă care a fost Vodă Cuza.

Problema țărănească, cum am mai spus, n'a înțeles-o politicienii noștri nici până la 1944. Chiar partidul care mult mai târziu s'a numit țărănesc, n'a înțeles-o. Cum ar fi putut s'o înțeleagă, de moment ce voiau să se înșale din realizările... Rusiei sovietice, trimițând membri ai partidului, care s'o studiasse la fața locului?

"Și primul domn al României a fost un Român. El este acel care a pus temelia de granit a țării. În șapte ani de domnie, luptând contra celor mai crâncene pașuni partizană, Alexandru Ion Cuza a lăsat să se realizeze reforma agrară, să organizeze armata țării, justiția, să lichideze bunurile mănăstirilor închinăte, exploatare cu nerăbdare de călugări greci. Cu ușoare modificări sa tradus și adoptat Codul civil francez. În 1864 a promulgat legea instrucției publice, declarând învățământul de toate gradele gratuit, iar cel primar obligatoriu. S'a înființat o Facultate de Litere la București, s'a promulgat legea organizării Curții de Compturi și legea Consiliului de Stat, etc. (Pamfil Selcaru, op. cit., p. 309).

Și toate acestea numai în șapte ani! Dar coaliția monstruoasă nu dormea. Câștigând o parte din oferte de partea lor, în noaptea de 11 Februarie 1866, pătrund în palat și-l alină să abdice. O altă crimă contra Patriei au comis acești "idealiști", amestecând armata țării în politică. Urmările s'au văzut la 23 August 1944, și dacă acest exemplu nu convinge înora, voi da altul: după refugierea generalului Rădescu în Ambasadă americană, un grup de generali români a dat un comunicat contra generalului Rădescu.

Și înștinat Domnitorul Cuza, a lăsat calea exilului. Exilul nu era o noutate în Istoria poporului nostru. Au fost, sunt și vor exista exilați români. Dar Vodă Cuza, și în această tristă situație a vieții lui, a știut să fie... colonelul Cuza. Discreția și demnitatea au constituit nota dominantă până la sfârșitul vieții.

La 8/30 Aprilie 1870, țărani din Mehedinți aleg deputat pe Alexandru Ion Cuza. Ușor de înțeles că nu Cuza își pusesse candidatura. Căce este mai curios, este că deputații validasă alegerea, punând pe Domnitorul Carol în grea situație. Carol n'are altceva de făcut, decât să-și scrie personal lui Cuza și să-și exprime dorința de a-l vedea intrat în România. Deputații validasă alegerea lui Cuza ca o amenințare la adresa Neamului, adică a lui Carol, care era Maria. Șa când erau la putere și Neamul când erau în opoziție.

Dar nobilul Domnitor refuză să se întoarcă. El voia ca totdeauna binele țării. Reîntrirea Șa în țară ar fi dat naștere la turburări și nu aceasta voia El. Putin timp înainte, ambasadorul Franței la Viena, ducele de Grammont înținsese pe Cuza la Doebing și-l dăduse să înțeleagă că Franța ar fi dorit să se debarase de prințul Carol și să-l ajute pe Cuza să-și revină tronul. Răspunsul a fost pe linia nobilă și demnă a feștelui Domnitor: "Nu va constitui niciodată să reintre în țară, grație unei intervenții străine".

Vodă Cuza a murit în exil în 1873. Corpul lui a fost adus în țară și înmormântat la mogoșu, Ruginosa. Au alergat țărani din toate colțurile țării pentru a prezenta omagiul lor Domnitorului care-i răscăse tronul și viața, pentru binele lor. În fața mormântului desebia, credincioșii lui sfetnie, Mihail Kogălniceanu, a spus, printre altele: "El era gata să-și sacrifice tronul persoanei ze, numai să-și apere țara de orice pericol, pentru că el era credincios Națiunii Române..." "dar a căzut alinție, și România și-a întrerupt drumul ei... Al lertății-mă. Aici, în fața unui mormânt desebia, în fața acestui figuri care va fi purura glorioasă, nu ne este permis să facem polemici, dar suntem datori s'o spunem că nu pregătești lui *Leu răsturnat al fetei* cele mari. Odată cu exilul a expirat emanciparea poporului român, odată cu exilul vechile societăți retrograde și demagogice s'au oșlat, și când ale aceasta fraților, ce să vedeți dacă

(Urmează în pag. 31.)

NOTRE monde occidental est tellement habitué aux paradoxes, conditionné (soit par le bien-être, soit par la propagande politique, soit par la haine sous toutes ses formes) que les événements les plus aberrants ne le frappent même plus. Prenons-en un exemple parmi les innombrables manifestations qui jalonnent inintermittamment la vie française actuelle, celle qui s'est déroulée le 17 pour LA DÉFENSE DES LIBERTÉS PUBLIQUES.

Ce fait extravagant semble n'avoir choqué personne, il n'a même pas excité la verve des humoristes. Et cependant, quelle somme typique de paradoxes ! Le premier paradoxe est L'ENTIERE LIBERTÉ des manifestants, se présentant comme de tristes victimes parmi un peuple brimé, opprimé par le Gouvernement et la Police, celle-ci (qui assistait placidement à la manifestation) étant accusée PUBLIQUEMENT et LIBREMENT d'être un ramassis de brutes idéologiques à la solde d'un Gouvernement lui-même féroce-ment réactionnaire. Deuxième paradoxe : la manifestation est organisée par les communistes, adoratrices inconscientes du système politique et social qui refuse le plus féroce-ment toute liberté individuelle, communistes qui ne peuvent pas ignorer qu'une pareille manifestation serait irréalisable en pays socialiste.

Et pourquoi manifesterait-ils ? Pour protester contre la dissolution d'un de leurs groupements extrémistes, coupable d'avoir voulu s'opposer PAR LA FORCE à la LIBRE manifestation d'un groupe adverse. On se croirait en présence d'un scénario burlesque, destiné à stigmatiser, sous une forme plaisante, l'inconcevable manque de logique du peuple qui se croit le plus rationnel du monde.

Comment a-t-on pu en arriver là ? On peut y trouver quelques explications.

Le communisme, vu du dehors, est totalement différent selon la personne concernée : rares sont ceux qui en parlent de sang-froid, sans fanatisme ; aucune nuance n'est admise en ce domaine. Cette doctrine et ce système monolithiques, avec leurs réalités précises, prennent pour les Occidentaux un aspect multiforme, changeant, variable. Chacun choisit SON propre communisme et lui donne l'aspect qu'il a lui-même choisi : on est pour le communisme marxiste, ou yougoslave, ou cubain, ou chinois, ou chilien plus toutes les modalités régionales, comme les communistes à l'italienne ou à la française, etc.

Aucun de ces visages ne correspond à une réalité objective commune à tous ces "socialismes scientifiques". Le fanatisme masque les faits. Chacun mit sa passion préconçue et, si les faits ne sont pas conformes à cette passion, tant pis pour les faits. Ceux-ci n'intéressent personne ; on les redresse, on les interprète, on les refait ; chacun en prend exactement ce qui est conforme à son idée personnelle et rejette le reste.

Cependant, dans tous les cas, il y a UN POINT COMMUN entre ces images. C'est que les communistes occidentaux, fanatiques, lyriques, aveugles ou imbéciles, S'EXPRIMENT EN TOUTE LIBERTÉ en faveur de ce régime dont ils ne voient que la face qui leur convient, tout en maudissant le régime de leur propre pays, tout en faisant appel à la guérilla, à la révolte, à la manifestation pacifique ou violente, à la publication massive de matériel de propagande dont la distribution est ABSOLUMENT LIBRE. Et tout cela en toute impunité... ce qui est le privilège, le luxe inappréciable du communisme occidental.

Que dans un pays communiste, un individu ose la centième partie des provocations, des proclamations auxquelles se livrent ses adeptes occidentaux, et c'est l'arrestation, la prison, la déportation, le stigmate définitif, la mort.

Tous nos gauchistes clament contre la dictature... EN TOUTE LIBERTÉ ; contre la terreur culturelle... en toute quiétude et en toute sécurité.

Comparons la situation des étudiants de part et d'autre du Rideau de Fer. De ce côté, le nôtre, celui de la DICTATURE, DU MILITARISME, DE LA TERREUR CULTURELLE, les étudiants français ont pu, en mai 68, bouleverser la vie nationale, incendier, détruire, causer, se conduire comme des ennemis de leur propre pays, proclamer les plus violentes déclarations d'anarchie et de révolte. Rien ne leur est arrivé ! Ils ont trouvé le champ de bataille vide.

Quelques échauffourées, quelques blessés, quelques arrestations temporaires, rien de plus, l'armée étant occupée à collecter les ordures que les civils en grève refusaient de ramasser. En 1973, les lycéens — ces parias, comme ose l'écrire un journal avec une incroyable audace — ont pu déclencher des séries de grèves, manifester, faire des déclarations indignées à la presse, à la radio, à la TV même, ou l'un d'eux (j'ai allemand comme son collègue de 1968 : l'anarchiste Cohn-Bendit) a pu librement tenir tête au Ministre de l'Éducation Nationale et, du haut de ses 20 ans "général" condamner sarcastiquement toute notre société décadente, dont il se voulait le sauveur.

De l'autre côté, celui de la LIBERTÉ, de la PAIX, de la JUSTICE SOCIALE, des GOUVERNEMENTS DU PEUPLE, DU PROLETARIAT SOUVERAIN, qu'a-t-on vu lorsque des étudiants se sont rebellés ? En Pologne ? l'armée est immédiatement et brutalement intervenue. En Tchécoslovaquie, où un désir de LIBERTÉ n'est manifesté trop haut ? La réaction a été totale, implacable. L'armée de 5 pays voisins est entrée en Tchécoslovaquie et a éteint dans le sang l'aspiration à la liberté du peuple tchèque, la presse a été muetée, les étudiants se sont vu devant les tanks et les mitrailleuses et, dans leur désespoir, se sont immolés. On ignore le nombre des morts : dans le monde communiste, nos comme une tombe, les informations ne filèrent pas.

De même dans l'Église, on peut voir — comme de l'inconscience — certains prêtres PROGRESSISTES se déclarer juvénement parisiens de la révolution et donner pour modèle certains pays communistes où, cependant, l'Église a été réduite au silence, son clergé banni ou démis, ses prêtres jetés en prison, condamnés aux travaux forcés, comme ce fut le cas de Bilepik dans la Yougoslavie libérale et rebelle, de Hoanu en Roumanie.

Que dire des intellectuels communistes des pays libres ? Là, le paradoxe est criant. On a le spectacle de gens intelligents, cultivés, rendus vides sous évidences, aveugles au fait que la Révolution Russe a réduit l'intellectuel, l'artiste à n'être qu'un instrument passif au service du Parti ; qu'elle a massacré, détruit, piétiné toutes les libertés ; de presse, de culte, de création artistique, de penser, d'écrire, de voyager, de correspondre, de vivre, enfin ; qu'elle inter- dit dans des asiles ou déporte dans des camps de concentration les écrivains qui osent manifester une réaction, une critique ; qu'elle juge et condamne des poètes dans des procès secrets, ou les humilie publiquement, en les contraignant à se dédire. Ces faits sont connus de tous et nos intellectuels ne peuvent les ignorer. Pour tant, loin de protester, ils s'associent — avec une inconscience suicidaire — à tous les slogans, tous les actes de répression, tous les mouvements d'inspiration communiste destinés à SOUTENIR ET À AMENER CHEZ NOUS un régime où le sort qui les attend est d'être, comme les autres, pendus au premier réverbère, ou fusillés au "PAREDON" ou, dans la meilleure des hypothèses, de se tirer une balle dans la tête, ce qui serait, de moins, un acte qu'ils auraient la liberté de choisir.

En attendant, ils sont prêts à brûler des livres (et même des gens) au nom de la liberté d'expression, à imposer comme seule lecture les PENSEES DE MAO, toujours au nom de la liberté intellectuelle individuelle.

Partout en Europe grondent le mécontentement et la révolte, tout le monde est mécontent de tout : les riches d'être riches, les pauvres d'être pauvres. Les peuples socialistes veulent aller à l'Église, des Espagnols jettent les croix par les fenêtres ; les femmes veulent avoir, les Gouvernements veulent des enfants : la France est mécontente d'être la France, le Brésil d'être le Brésil, chacun ne voyant que des défauts chez lui, dans son propre pays. Ceux qui ne sont pas libres veulent la liberté, ceux qui ont la liberté ne savent qu'en faire et supplient qu'on la leur enlève. Les gens incultes aspirent aux études, les gens cultivés et diplômés crient "A BAS LA CULTURE, ELLE NE NOUS SERT À RIEN".

Partout, la violence s'impose en Occident et, à ce sujet, un autre paradoxe apparaît en ce qui concerne l'attitude de certains milieux envers la Police. Les milieux AVANCÉS sont anti-militaristes et clament contre la Police, l'Armée et la Police sont les ennemis, puisqu'ils représentent le Gouvernement bourgeois, le Pouvoir et l'Autorité (et on se proclame individualistes et frondeurs), la Réaction (et on est tous progressistes). Pour la gauche, les policiers, ce sont des SS, des FASCISTES, selon le slogan irréaliste et

tenace, qui fait du fascisme — disparu depuis plus de 30 ans — l'ennemi public n° 1, chargé de tous les crimes, passés, présents et à venir.

Que dans les régimes communistes, les militaires détien- nent tous les pouvoirs et que la Police soit le support du Parti, peu importe, on n'en est pas à un paradoxe près.

La Police (et le Gouvernement) sont coupables de tout ce qui se fait — de mal de ce qui ne se fait pas — de bien. Lors des incidents universitaires et autres, des manifesta- tions et des défilés, elle est coupable de réagir et, en même temps, de n'avoir pas réagi plus tôt. Elle est cou- pable d'exercer ce pourquoi elle existe : maintenir l'ordre et garantir la propriété. On vitopère contre elle et on l'attaque même, criant, parce que tout le monde se re- fuse à le dire, que si elle contre-attaque, c'est que la vio- lence la contraint, que des dérangements, des brutalités et des brutalités et des crimes de toutes sortes se sont pro- duits, sur lesquels tombe le grand silence de la lâcheté, de l'aveuglement stupide devant des faits volontairement déformés, dénaturés. Les esprits progressistes frémissent d'horreur en voyant défilés des cars de police se rendant sur les lieux d'une manifestation, mais ces mêmes esprits ont accepté — et déjà combien oublié — que des tanks russes viennent mater un soulèvement populaire dans un pays étranger. On trouve mille excuses aux étudiants qui jettent des pierres, cassent des vitrines, brûlent des voitures, at- taquent des passants : attitude belle, courageuse, exaltante, marquée au coin de la sagesse et d'un idéal généreux. On accepte passivement — quand ce n'est pas avec satisfac- tion — qu'en plein Paris, un commando gauchiste, organisé en guérilla urbaine, attaque des policiers à coups de pavés et de barres de fer, incendie leurs cars avec des cocktails Molotov, blesse et brûlant 70 policiers.

Il y a quelque chose d'enfantin (et d'indigne) dans les plaintes des étudiants contre la police, ses brutalités, sa répression. S'ils vont dans la rue pour semer le désordre et la violence, il est tout de même normal qu'ils aillent à récolter ce qu'ils ont semé. S'il s'agit d'une lutte véritable, il faut accepter la possibilité d'un sacrifice ou d'une souff- rance, il faut être prêt à la bataille et prévoir la résis- tance. S'il s'agit d'un jeu, bien sûr, on comprend qu'ils se conduisent, après coup, comme des enfants qui ont reçu une leçon.

On voit se généraliser une curieuse conception du rôle de la police, qui émane à la fois des slogans politiques simplistes et d'un égolisme tranquille et obtus :

La police existe pour me défendre, moi, ma personne et mes biens, contre tout ce qui peut me menacer, y compris mes alliés de la gauche, si besoin est. Si je suis person- nellement visé ou lésé, je dois verser un agent, lequel a pour obligation de voler à mon secours, quelles que soient nos opinions politiques réciproques.

Par contre, la police ne peut, en aucun cas, m'empêcher d'attaquer qui je veux quand je veux, de lancer bombes et cocktails Molotov, etc. Si elle réagit alors, c'est en abus de pouvoir, une insupportable violation de mes droits, de ma liberté d'action et d'opinion, la preuve d'une mentalité réactionnaire, fasciste. Étant bien entendu cependant, que tandis que me livre à ces violences et déprédations, la dite police continue à veiller sur ce qui m'appartient, que elle me laisse causer, brûler, frapper quand cela me convient, y compris attaquer la police elle-même, qui, à ce moment-là, me gêne, mais que celle-ci me protège, par contre, quand d'autres veulent m'en faire avant.

La politisation, fléau de notre temps, avec ses cortinaux, le fanatisme, l'intolérance, le mépris des autres, est telle à notre époque qu'on préfère préférer les absurdités les plus démentielles plutôt que de critiquer les victimes plus ou moins conscientes d'une forme perfide de TERREUR CULTURELLE. La véritable terreur culturelle n'est pas celle qui établit une censure sur tel livre, ou tel écrit ou telle pièce (que tout le monde connaît et lit par ailleurs) mais celle qui, sournoisement, canalise les faits, les idées, les pensées, passe sous silence un aspect des choses pour ne montrer que l'autre, interdit de montrer un fait ou un personnage réel et le verrouille, détruit le critique et même l'esprit de critique, camoufle nos fanatismes sous un voile d'humanité, et compte pour assurer son triomphe sur le snobisme, la lâcheté, l'indifférence et le conformisme des masses.

INÉVITABLES c'est à nous ! Châtié mal mult' indigneable. Timpuirle se précipite, l'arbitre se l'impose. N'importe, nous ne pouvons pas attendre pour tout le monde et nous ne pouvons pas attendre pour tout le monde.

O réstructuration à société à se approprie ! Si non, c'est de l'ail, va trebui să ne apucăm cuvântul. Să-l spunem răspicat, major, îndrăgostit. De aceea o recităm-tare a potențelor naționale libere devine problemă de câpăt. De altfel, numai în măsura în care vom înțelege această chemare ne vom realiza pe deplin ca Români.

Dar acest lucru nu poate fi realizat unor interese meschine, mai mult sau mai puțin camuflată, și nici urmarea unor înțelegeri mondene între câțiva indivizi ce s-au mers c'ar fi o posibilitate "de așezare" pe primul plan al politicii din est.

Da ! Și noi vrem un Comitet Național care să-și apună curajul să lărgească și demitente în lumea în care trăim. Dar un Comitet care să reprezinte cu adevărat neamul în întregime al spiritualității, capabil să vadă dincolo de interesele de clan și de ambitiile de partid.

Da ! Și noi înțelegem (și poate mai mult decât alții) importanța alinării într-un front comun a tuturor forțelor de care dispunem peste hotare. Și avem — mărire Domnului — o sumedenie de capacități și suflete mari, gata de luptă și sacrificiu în slujba neamului.

Da ! Și noi sperăm într-o înfrângere a animozităților ce ne rod și într-o apropiere sufletească a tuturor Românilor, în spiritul aceluiași ideal de luptă pentru eliberarea Țării de sub jugul domniei întinerescului.

Nu mai că această reînnoire a eședii nu poate avea loc oricum și nici cu oricare. Clipa e mult prea grea pentru a lăsa ca, sau acoperământul patrioțismului și al necesității urgente de "UNIRE" să se așeze în situația de astăzi.

Lupta pentru desrobirea Țării și neamului prin înstaurarea unui Comitet Național — nu de eminență și administrație — și de grandeură națională și capacitate de jertfă, trebuie să însemneze și VOTUL DE BLAM dat peste oară celor ce-au făcut totul pentru a ne aduce în imperiul ce trăim.

Ne putem admite ca aceiași personaje de operă buffă să ne dea lecții de conduită și naționalism după ce ne-au vrârit în ghiarele comunismului. Ei o chestiune de onoare și demnitate. Pe aceiași oameni și-au mai putut admite ca mentori ai Neamului românesc. Și-au bătut joc de ei și de centii de-a rândul. Cu ce drept mai îndrăznește astăzi să vorbească în numele neamului pe care l-au desonorat ? Acești politiciari și-au stigmatizat trecutul prin anul "23 August" devenit zi de doliu național.

Trebuie înțeles că vitalitatea unui Comitet Național în acest est nu este în funcție de adresa sau poziția politică pe care au avut-o înainte de război cel ce-l vor compune. Această vitalitate depinde numai și numai de comportamentul lor.

— în raport cu evenimentul care ne-a înfundat în imperiul în care ne absozim.

— în raport cu regimul comunist care s'a încrustat la București după acel înproștor 23 August ;

— în raport cu demnitățile și curajul opiniei dezgustate în ultimii 30 de ani.

Înainte de orice încercare în acest sens, trebuie să eședim ogradă de punctul istoric.

Enumerarea de mai sus, excludând din capitala locului o serie de neajunsuri intermedii :

— pe toți cei care au luat parte direct sau indirect, în Țara noastră în afara și și au provocat catastrofa dela 23 August ;

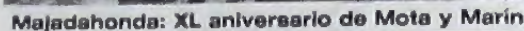
— pe toți cei ce-au făcut parte din vreau Minister comunist sau au servit regimul al de-arândul, neadverind "ANTI" decât în clipa în care li s'a luat cîlelul dela gură ;

— pe toți cei ce-făcând parte din Divizia "Fudor Viadimirescu" sau "Horis, Cluj și Crisjan" și-au mînat mîna de răngă românesc și și-au eșebintat frații ;

— pe toți cei ce prin trădăria conștientă, pregătirea capitalărilor culturale ;

Mai sunt și alie categorii, dar cele enumerate sînt cele mai deșgustătoare. Cu atât mai mult cu căt mulți dintre

40 DE ANI DE LA MOARTE

CITA CON EL HONOR

● **Conmemoración del sacrificio por Dios y por España de dos legionarios de Rumania**

Ya no existen los jóvenes de la Escuela de Mardos José Antonio que todos los años ofrecían su presencia militante. Pero no importa. Oímos muchosos, más numerosos al cabo, uniformados y con disciplina, los han sustituido. No se deben a ninguna organización oficial, porque de ser así hoy estarían contribuyendo con su esfuerzo al programa del Gobierno. Se debían, exclusivamente, a un ideal que los lleva a ver España de forma muy distinta. Son jóvenes de la fuerza, de la fuerza de Madrid, son su jefe al frente. Camarada, su remanencia y buena nota. No le trío, ni al año, ni al hielo les restan entusiasmo, aunque los sientan en la carne.

Después, ante la cruz de piedra y el monumento, habló, tras el leyo da un responseo según el uso católico oriental. Eusebio Roman

El general Vilalba a continuación cerraría el acto con sus palabras de siempre, recordando a los caídos por Dios, por Rumania y por España, fruto de un ideal común.

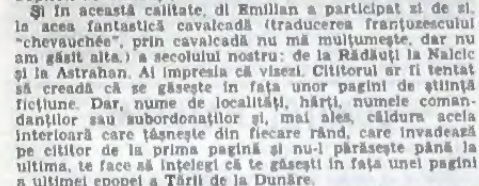
Sunt acte pe care Timpul, nu
poate șterge.

100

Si anul acesta, in ziua de 13 Ian

CALARASII GUTA SI BACANU

de N. S. GOVORA

— Ar trebui să-l aşezăm, nu sunteţi de părere. De Lococ tenenţi?, sugerează Bacanu. Ar trebui. Dar nimeni n'are curajul s'o facă. În genunchi, cu trunchiul drept, cu braţele parcă în mişcare, are încă aerul apa de viu, fără cap, că nimeni nu îndrăzneşte să-l atingă. I-am găsit capul, cu casca aşezată perfect, cu o bandă de cartuşe de puşcă mitralieră de jum'imprieur, bandă ce pareă un monstruos collar de reşe negru. Ochii săi larg deschişi, fixaţi intens pe un neant absolut. Şi mă întreb cine ar fi avut îndecăntat să-l închidă? Indecănta? Curajul? Şi una şi alta... O afirmă azi: ochii mari deschişi ai caporalului Guţă, încercau cu disperare să adauge o scântie de viaţă luminii şiei. În faţa unor asemenea tablouri, tu omule te faci mic, te faci furnică, te faci vierme ţărilor, vrei să răspuni rapa repede la întrebări pe care nu mai ai timpul să ti le pui. Ti-ai nărdit, simţul Rămâne beată!... (pp. 87-88)

"Decid să constituîi o grupă de 12 călăraşi pentru a merge să licheze pe aceşti secerători de viaţi omeneşti. Gărbis aleargă să anunţe întreprinderea noastră sublocotenentului Harbu şi capitanului de la observatori artile-
rii, ca să nu tragă din greşală asupra noastră. Nu îndră-
nesc să-mi înalţ călăraşii mei, întrebând cine vrea să
meargă voluntar. Toţi! Todeauna! Unul din supranumele
lor, "voluntarii morţii", ni se potriveşte ca un com-
ciuz" (p. 90).

Arbitrii ne așteptau cu bucurie de nouă săptămâni.

Dar caporalul Guță nu avuase acest noroc, ultimul
 noroc, să trăiască asemenea clipe de sublimizare.
 Și când te gândești că au existat, că există Români,
 din nefericire chiar în exil, care se înverșunau a să nu
 acorde numele de CRUCIADA, acestui din nefericire tragi-
 celticelor și spasmodice cu bezbojnicul! Care nu se emoțio-
 nează citind aceste pagini ale călărașului Emilian dar
 chiar își bat joc de ele. Și aceștia pretind, au curajul să
 pretindă că sunt Români! Gătuind în dicționarul lui
 Săneanu cuvântul cel mai potrivit pentru francezul
 "boulevardier", pe același pagină, fără să vreau, am înță-
 nit cuvintele "boudhique", "boudhisme", "boudhiste",
 Căntămpari, desigur... Sărmanii budisti ai exilului nostru
 sărmanii marturizări ai neantului!

Încă un salt. Ne aruncăm înainte. Cel mai mic delușor de departe, ne pare pământul fâgăduinții. Trebuie să ajungem acolo, să ne protejăm carnea tremurândă. Tăc nesc strigăte de pretutindeni. Strigăte de teamă, de panică de turbare. Un grenadier cade ca răzuit.

Deodată, Băcanu a răsunat dintr-un drumul puștilor mitraliere
câte. Alere, și cu mine Mazilu și Garbis. Marin îl ține pe
Băcanu în brațe și îl ordonă să ni-l lase pe noi, să reușim puș-
tilor mitralieră și să ne acopere prietenii. Dintr-o dată, pe
câtea puștilor mitralieră începe să pârlească, țărându-ne, împin-
gându-ne, camărându-ne, așa cum putem, într-un adăpost.
Apoi, mai departe, până la mlaști Niprului, Băcanu are un
brau de sânge la mijloc. O răzădă de pușcă mitralieră
din cauza căderii lui, atacul a fost oprit, elarul nostru s'a
frânt. Toți atacanții noștri s'au lăsat de pământ, fiecare
cum a putut. Scurmând gropi sub el, utilizând gropile d
obuz

— Într'adevar, pământ fain... Nu ca porcaria de aici.
Între degetele devenite deja albe, lasă să alunece nis-
pul... Încearcă să-și privească rănilor criblo. Kie îi impli-
că să se îndoaie. Îi simt cum îmi recade în braț.
Respiră puternic. Ochiul lui așa de inteligent, și-au păstrat
toată stăruința.

—Da, o pușcă mitralieră.
El se înfricoșază.

—Cu toate acestea, eram cel mai bun din al 2-lea de
chilbrași cu pușca mea mitralieră, nu-l așa Die Locotenent!

VERMONT: 64-10000000

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

MOTZA Y MARIN

Podría imaginarse el libro romanesco y brevemente escrito que un paladino tembloroso, —escudado ahora después, día por día—, se sitúa ante un que sería como, colubina, traidor y siempre con un solo miembro físico! Un diácono los creaciones de una máquina humana entre creaciones, una máquina, como los humanos, de hecho, más maléfico. "No

[illegible]

EL ALCAZAR

Rogues violen-
Duce cu hoțarie mâna la burzurul de la piept, de
unde scoate o carte postală de campanie. Înțelegându-
intenția, îl întind un creion. Întors la cap, Când mă uit
din nou, creionul a căzut. Mă aplec, îl scot strâns puternic
cașta postală la piept. Gloana pierdută ajung până la
noi. Făstășul lor în timp ne face să tresărim. Bănuim gă-
sirea. Trăstărituri în timp se crispează. Se agită.
Trăstărituri încredințate. Să aveți grijă de pușca mea
mitralieră! Faceți-le ce mi-au făcut și ei mie. Deasemeni!
Dăbălă! Opa mea. Îmbrățișează. Iacob să se ocupe de

nevoite, îl țărâșpe camaradul nostru la adăpost, la malul Nistrului. Apa îl udă cismele. Trăști îl înșimă acolo, între trestii! Alerg să cadă pușca mitralieră. Marin și Măzilu mă înșoțesc. Am uitat ceva. Ma întorc. Pătrund între trestii, mă aplec, scot binisor cartea poștală pe care continuă s'o țină strâns lipită de piept. Citesc ce-a scris cu creionul. Ultimele lui cuvinte:

"În cursul vacanțelor, scrie acest compatriot, mai bine
 15 a fost compatriot, care răspunde la numele de Emil Clo-
 20 ran, nu știu să fi existat un singur erou inteligent. Renun-
 25 țarea activă la aine, e incompatibilă cu examenul rațional
 30 ca ghicite oriând o cale paralelă sacrificiului. Eroismu-

De aceea nu vor realiza decât abucium și desgust.
Suntem de acord cu înfișețarea unui COMITET NAȚIONAL, dar nu sub aspectul și în forma celor ce ne sunt propuse în elipsa de față.

Vom reveni

SOVER MANUCRANU.

Font: Times New Roman, după cerințele de la 12.11.2012

In orice caz, cred că satanele lui îl inspiră mai bine decât pe mine.

în scris "Ajunge!" Aşa cum e mai făcut-o în vremurile
tăbirei cu hătrâni al bubuilor furt, pentru care s'a fârlit
parcă în lăzile întorpuite parinte - la căsă îndurase

Biaş şi astăzi şi mi remintesc scenele aştia aşa de cum
pătesc în salăbilită şi inutilităţile lor. Şi n' amintire mai dor
rânile şi loviturile mai ale loviturilor date peste rânile lor
înău le facea plăceri? Oamenii cu înţelegeri au răsunat
de deslăţau? Şi ai mă întreb în şir? În şir ce pite
lupii hâmbişii se repezau asupra mea? În şir ce pite
loveau şi loveau până la timp. Ce furtive n' apăsau
asupra mea şi în timp ce care personal n' cunoşteau
cine mă n' ştiu că doare nici ce gândesc că e de
rău că e de bun, cu care n' aveau nimic de împărţit. Şi
loveau, şi loveau până la vremea ei ei ei
nu ştiu şi nebucăsură aeri!

Încet, încet simţeam cum oamenii aceia fără suflet,
ce deaprin din calmul normalului, cum se întăreau
se infurau şi se deslăţau, aşa cum marea, sub adierea unui
vânt, al din cer senin. Începe să se culcăm, să
mă simţeam tot mai furtunoasă spre mări în
răstogolire de balaur.

Dar cât de mărească e marea? Cât de stupide erau
furile anchetatorilor mei.

Dacă stupiditatea lui Hirsch Gorin ar fi avut ceva din
măreţia mării, aş fi iertat totul şi aş fi plâns în tăina
bucuriei mele.

Am fost silit cu tot felul de întrebări din al căror ras
pauze trebuia să răspund cu orice preţ, ceea ce Hirsch Gorin
gândea că trebuia să fi săvârşit. Nu Adică ceea ce lui
trebuia nu pentru a schimba faţa lumii, aşa pentru a demon
stră impieciabilitatea justiţiei şi tăria adevărului ei
pentru a-şi arăta vrednicia şi a alina mai sus în impor
tăntă, până la suprema treaptă a răului!

Şi pentru că n'a putut obţine asta, s'a aruncat asupra
mea cu tot ce avea la îndemână: oameni şi scule, cu pum
nil, cu picioroale, cu tot, cu tot, cu tot.

Se îngroziră de deslăţuirea a brutei galeonate! Se agita,
aruda gâtă şi lovea când în noaptea când cu rănduială
în carnea şi oasele celuilalt. Stenuatul unui început celi
lali, care fiind în repaşa hoholă, fiindu-se de pânter
la flocare răsturnare sau desebălbare a lovitului.

Jivile pământului şi junglei s'ar părea că nu fac apa
Atacă pentru că în ea se formează şi galea! Poate nici radiul
din focul pământului cu galea n' poate egala brutalitatea
şi sadismul maiorului Gorin din Minsk.

Diabolul o astfel de deslăţuire! Li se plăteşte să şi
redesălbă câteva ciolane pentru a savura pe viu cu toate
simţurile efectele nebuniei asta. Interzică interesantă
e bruta deslăţuire, în care nu mai există forţa de inibi
liţie.

Aşa se poate explica de ce oameni, construiţi pentru
oameni, îşi ucid totuşi semenii generaţi întregi de flinte
şi poate cel mai vorozos. Cu Gorin în frunte, ca acule,
şi cu mai mulţi doctrinari lor "înţelepţi" tot ce se face în
regimul comunist este aşa. În numele furtivităţii oamenilor
se ucid oameni. Iar toată furtivitatea asta este numai lipsă
dureri şi plâns.

Am văzut-o până la Cercul Polar. Aşa este până la
Arhangelsk. Caucaz şi Crimeea. Dar anul nu e unic. Şi
alţii, ca de pilda înţelegerii Service-ului de ucid proprii
săi oameni, dimuându-l, în mod special, pentru aşi de
rula adversarii. Perfidia rămâne perfidia şi nimeni nu
poate abolii Anglia de povara ei, cu atât mai mult cu
cât este înădunat de calculată.

Dar un paralelism complet nu se poate face între per
fidia unei strategii sau tactici şi inconştienţa dublă de
aviditatea de putere a unui regim schizoid de o concepţie,
din care n'a ieşit să admită nici cel puţin ce are
potiv.

Dar nu regret experienţa aceasta acerb. Omul trăieşte nu
mai o dată şi o bina să albe bucuria cunoaşterii depline.

FRICA DE ANCHETA

Începu să mi fie frică de nemarea în ancheta
Simplă deschiderea a vârtă şi mult înţelept al faptelor
imi înfiorau pielea. Imi dăream morose, dar marea n' a
venit! E aşa de greu de mîlt totuşi! De stăruie n' am
asem. pînă la... În marea n'a scut. Reţineam că
pate începuse, ca dar ei se mai lăsa. Mă apăsase
din ce în ce tot mai mult. Aşa că mă să deslăţeam. Mă apăsase
cărduşul din bălele în apăsarea unui fapt. Vedei că
în experienţele lui Pavlov Gorin nu dădea născut marea
cel puţin de curiozitate, vrea să se arătarea mea n' a pe
lăna. Şi stăruie de curiozitate pe care ştiu că nu lăsa
şi spre tîrziu n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că
apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că apă n'a...
cărduşul din bălele în apăsarea unui fapt. Vedei că
în experienţele lui Pavlov Gorin nu dădea născut marea
cel puţin de curiozitate, vrea să se arătarea mea n' a pe
lăna. Şi stăruie de curiozitate pe care ştiu că nu lăsa
şi spre tîrziu n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că
apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că apă n'a...

Aşa dar bălău imi răbărie pînă. Eram numai rân şi
vătărat. Carnea era putredă pe mine şi mă dură. Regula

ritate torturării, loviturile noi peste urmele vechi erau
înădunat. Hirsch Gorin nu dorea să mor.

Dar pentru a fi mai tare decât Gorin şi decât refuzul
pe care scria şi mi le impune. Aruncându-mi structu
ra de m' a n' a născut concepţie morală şi să mă lăsa
ast pentru plăceri vechilor lui trebuia cu eu să dor
altăva. Deci, aruncându-mă dorinţelor lui Gorin eu n' am
să mor. Aici a stat toată tăria mea. Ce simplu ar fi fost
un mor! Dar gînjul nu venea! Orice ar fi făcut Gorin,
numai asta decodamă, n'o putea face! Moartea ar fi
fost singura mea salutare, dar nu venea. În schimb în
serietate bălău continua. Şi ajuns a fi spionul lor la
cheremul lui Zelenin şi Gorin? Bă cad o dată de acord şi
să stăruie cu iadul asta? Singura posibilitate de a mai
scapa era recunoaşterea că am fost spion american, lucru
care după sine aducea alte torturi pentru a primi să fi
spion sovietic. Generalul Zelenin, fusese destul de clar în
propuneri. Ori tocmai asta n'o voiam.

Nu, nu! o soluţie! Dacă şii admi că ai fost spion
american, ar fi urmat alte întrebări, la care răspundă,
aş fi fost obligat să-mi inventez un alt trecut şi inventez
mişuni şi rezultate pe care nu le-am văsat niciodată. Nu
lăris eu n'am avut niciodată stofa de spion. Ştiu doar să
mă bat în faţă, în faţă, cobănesc. Şi spun ce am de spus
la lumina aliei şi în faţa omului. Tot ce cîntam în căru
cândă despre GPU, despre activitatea şi metodele lui de
investigare le-am verificat pe pielea proprie acum. La Lau
ter şi Dresden se trasea de la poliţie doar la câteva
brusări şi la un picior sau două, trase cu dumănie în
spate. Acum însă, mă săturam până peste gât. Trebuia
să fac, deci ce-o putea face şi să mă deslăţesc într-un
fel. Şi mă arunc pe golul scriitorilor într-o clipă de neaten
ţie sau de neaprovăghere, aş cum au făcut-o şi alţii despre
care am auzit mai tîrziu.

Eu nu puteam face ceea ce făcuseră ei, pentru că pro
văzătorii, puseşteră grăilele înalte. Gîndul sinuciderii în
cepuse să devină obsesie, dar practică nu găseam cum. Şi
fug de sub escortă şi să forţez scutinelul să tragă. Dar unde
dracu să fug când gardul este blindat şi înalt de 4 metri
îmi mai rămăne o singură posibilitate. În ziua când voi
fi scos din nou la anchetă, să nu mă mai las bălăt şi să
uic eu. Eze fireşte o nebunie, dar alvea n' am
rămăne de făcut. Sau poate că eram chiar nebun, cum
mai înnebuniră înaintea mea atîta alii.

Aşa dar hotărîrea era luată, îl voi ataca şi-l voi obliga,
ca în autoapărare să tragă în mine. Chiar dacă nu vor
trage tot, cel puţin unul dintre ei, o va face. Cel mai slab
de inger, mai puţin tare de nervi va trage. Şi se vor justi
fica, treaba lor, iar eu voi scapa, închinându-mi cel din
urmă captiv, care oricum - cândva va veni. Bătău

Dar imi voi vinde pielea scump, imi aşceam mereu,
spre a-mă autoprotege şi a mă fortifica în hotărîrea lu
ată. În voi ataca înău ataci în gâtul lui Gorin mă arunc
Oricât o fi eu de slabă, de disperată voi muri eu şi de
gât. Mort eu gîburile în gâtul dragului meu Gorin! În
măsură pentru a veni şi alia scela, a furiei orbe
And am fost înmă în anchetă şi intram cu hotărîrea
disperată, acum ori niciodată, Gorin stătea la masa lui
şi privea pe ferestără intram şi rămăseam într-o poziţie
asupra soldatasei cu capul puţin plecat şi privind fix
spre un punct din dugumea înăpărtată, dar, fără că în
reţele să văd ceva. Nu ştiu dacă se desprindea ceva de
pe figura şi altitudinea mea dar eu voiam să par puternic.
Aşteptam apropierea lui Gorin ce să mă pot repeli. De
data aceasta s'a răsuflat doar către mine şi a început să
voceţeze.

Mulţ al să-ţi mai dai lăse miilăreşti? Căta vreme
mai ai de dăd să faci şi să-mi tănuieşti adevărul, bestie
lăsară?

În ce am aiut de spus tîm - puţin! I-am luat eu
vorbă şi la ea. Şi ai că n' am nici un lăse. Tot
ce ai aflat din gura mea este singurul adevăr. Numai că
vezi că mai multe adevăruri şi în care va încerca! Dacă
nu va place ce am declarat eu, scrie acolo în hîrtioage ce
vei dă, şi o să rămîi eu ele pentru că ori cum, nu ştii
semnele şi pînă o meu ce şii se născă de tale.

Măi mult mi-a spus Gorin! Din iadul vostru, voi
credeţi! A n' am născut o bine a n' a n' a. Vrei să
cîntam, pe care de nu ştiu că apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că
apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că apă n'a...
cărduşul din bălele în apăsarea unui fapt. Vedei că
în experienţele lui Pavlov Gorin nu dădea născut marea
cel puţin de curiozitate, vrea să se arătarea mea n' a pe
lăna. Şi stăruie de curiozitate pe care ştiu că nu lăsa
şi spre tîrziu n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că
apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că apă n'a...
cărduşul din bălele în apăsarea unui fapt. Vedei că
în experienţele lui Pavlov Gorin nu dădea născut marea
cel puţin de curiozitate, vrea să se arătarea mea n' a pe
lăna. Şi stăruie de curiozitate pe care ştiu că nu lăsa
şi spre tîrziu n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că
apă n'a... În tîrziu, pe care de nu ştiu că apă n'a...

loven, mă lovea furibund, plîndu-mă unde nimeria. Tar
eu ca un lag dădam înapoi, ferindu-mă de lovituri, până
m'a îngheuit într-un colţ. Hotărîrea mea solemnă de a
mă răzvrăti se dusese dracului imi pierise orice pluit, orice
hotărîre eroică. Laşi! Laşi! Laşi! Imi uriam în gînd, în
colţul în care mă dovedea faţa. Pentru că nu era de
ajuns Gorin, a intervenit din partea celeilalt să mă lo
vească şi translatorul, împingându-mă în pumni şi îmbrîn
citură către malin. Trebuia să mă ferec acum din două
parţi. Şi loviturile curgeau ca grindina. Disperat, adrebit
dar furios pe propria-mi lăgăte şi nepuţin! m'am repe
sit pentru cei doi atacatori şi n' am mai dat seama cum,
do pe masa la care trebuia să stau s'a scriu declaraţii am
înhabitat călătoria de cerneală violetă şi am arătat-o în
capitulul anchetelor, care stătea încă la masa lui şi rădea
cu hohole. Apoi m'am răsuflat ca un tigris, am înfăcăt
taburetul de lângă masă cu un picior şi l-am aruncat în
translator, care imi venea mai la îndemână. Taburetul a
lovit de birou iar din birou a ricoşat deslăndu-se în bu
cătă, tocmai în perete. Dar în căteva fracţiuni de secundă
soldaţii din garda de pe sală au intrat în încăpere. Poate
li străseşeră şgomotul ceea ce e mai puţin probabil, poate
că auzise capităul alarma.

Sau repezit la mine şi m-au imobilizat legându-mă de
măini şi de picioare şi treaba asta o dată făcută nu le
a. A rămas unul singur cu bălăta în mână (îlând-o spre
mine Gorin leşise şi el din birou. A revenit însă destul de
repede fiind în mână o coadă de plică), vestitul knut
sau negaica cu sapte cozi, cu care - repezindu-se spre
mine - mă plîns în plină faţă.

Nu ştiu de unde am găsit resurse, dar legat cum eram
m'am sălăit în sus şi cum Gorin era lângă mine, m'am
repezit în el cu capul. A izbucnit o ferească lovitura mea
şi a prînda repede un alt taburel pe care mi l-a aruncat
în cap. Pulverizat am ridicat braţele legate, punând stînga
în faţă pentru a-mi apăra teata. Braşul aruncat cu
furie m'a adrebit antebraţul. Lovitura lui Gorin imi rup
seze rele două oase ale mîinii stîngi, exact de lângă rana
pe care o căpătaseam în ultimele zile ale războiului. De
atunci am rămas cu infirmităţile mîinii stîngi, care nu
mă lasă nici acum să-l uic pe Gorin. Mişcările de rotaţie
ale mîinii stîngi au rămas totuşi compromise, iar ante
braţul mi-a rămas deformat. Este suprema mea amintire
de la omul NGB ului, maiorul Gorin din Minsk, de pe a
cînească strădă plecând pe bulevardul gîrl, de la gară spre
oraş. Amintire de la Hirsch Gorin, apărătorul poporului,
al dreptăţii, adevărului şi omeneţii. Căpătarea de doleanţi
la criminali împotriva umanităţii! Tare mă vrea să mă
tăieşi şi să şii se poate aduce la cunoştinţă maior Gorin,
gîrrea că mă trăieşte, şi eu, şi alţii, care vor putea sta
mărturie despre omnia dumitale şi a lui Zelenin, a colo
nelului Valturin, a colonelului Grişloc, a comisarilor Ter
leik, Codler, Ionel Americanu, pe numele lui adevărat
Birman, Stipol şi alţii, pe care eventual o să-l apunet
voi la un nou Nürnberg, ca împreună să dă-mă mărturie
despre tot ce aşi făcut şi desfăcut, în slujba mizerosiei ipo
critiză a umanităţii din Cremlin.

Cât m'au bălăt, nu ştiu. Trebuia că m'au udat pentru
că ştiu că m'am tresit, dar iar m'au bălăt. Apoi iar nu
m'ai ştiu. M'au bălăt oare şi când nu m'ai ştiu? Aşa o
ştiu numai tu, maiorule Gorin!

M'am tresit uic şi plin de sînge. Peste tot eram numai
sînge, sînge încheat. Mă durau toate oasele şi nu mai
voiam nimic. Orice mişcare însemna o durere cumplită.
Cel mai mult mi se părea că mă doare faţa. Peste tot mă
stăcheleşcu, cu cele sapte cozi ale plicii, cîndva fusesi
acum sovietic.

"După atîtă via, maior Gorin stau şi mă întreb al fost
cel puţin plătut mai cumsecade. Al fost avansat măcar,
colonel sau general, ca scrijiliu alia de Zelenin pe care
poate şi tu îl detestai dar ţi-era gel şi n' aveai încre
de." Dar vreo deconştie al? Ori l-a luat pe toate Zelenin,
aş cum ştiu totuşi gelii voştri al la întodeauna unul?
Ar fi păcat maiorule, pentru violenţa şi energia risipită!
Şi atîi însă că eu sper totuşi că primul Nürnberg va fi
urmat curînd de un al doilea, la care va trebui să fi
voi seama pentru toate crimele pentru toate cruzimile
voastre, înfini mai multe decât cele judecate şi condam
nate la primul proces."

M'am tresit în chela mea, celula celor care erau
execuţi ai pe plicul prin întineri. În celula asta nu
era nimic altceva decât ce era pe mine şi pliculul. Şi
lăsa iar şi saltea şi pături. Mă dărea înima şi de ci dar
l-am rupt căptuşeala, pentru că simţeam nevoia să mă
eliberesc. Am înmănat căptuşeala simplă în blădu cu apă
din celula şi mi-am acoperit faţa. Parec m'a sau mai ogit
din durere. Dacă ar fi fost mama sau o mână de femeie,
poate m'a sau o mîna eu ştiu. Eu n'am avut decât căptuşeala
palmului. Dar potolirea asta de moment am plătut-o
scump. Crusta care se prinsese peste rânile de pe faţă, în
timpul legăturii s'a înmăiat şi din neatenţină, pentru că

mă supăra, am decoşit-o şi smuls-o cu degetele. Cu degetele
mele buboase şi murdare de mizerie, m'am scobit şi - cum
era tare normal să se întâmple - m'am infectat. Şi după
ce şi infecţia s'a lănta şi s'a lănta mereu până m'a cuprins
toată faţa, fruntea, năzli, urechile şi gâtul. Eram peste
tot carne vie. Un lov din acupituriş (lui Ivan Mestrovici,
care uria durere spre cerurile care nu-l ausau).

Acum eram lăsat singur. La mine în celula nu mai intra
nimeni. La anchetă nu mă mai dorea nici Gorin, nici
Zelenin. Nimeni, nu mai vrea de la mine nimic. Tare aş
vrea acum să fiu în spatele sufletului tău de atunci,
negustorului de naturi şi chimicrăci, care te văseşeră
maior atot puternic de NGB!

"De ce n'al mai limes al mă lei la anchetele tale
vijeioase? Nici nu prea văd cum m'ăşi fi putut duce
când de-abia mă mai puteam răsufla. Poate şii o fi spus,
domnule Gorin, c'am bălăt de mai multe ori în uşa! Nu
se poate să nu-ţi fi raportat asta! Iţi c'am cerut să vi
ai-ţi vesi lipsă, pentru că eram Dumneşcu lor şi-ţi ştiu
de frică. Îţi cunoşteam şi puterea şi salăbilită pedepşelor.
Eram necruţat când apăraşă aia dăa voastră legalitate
proletară şi umanitară socialistă."

"Le-am cerut ostăşilor tăi să-mi trimească medicul. Şi
n'a venit nimeni. Nu se poate să nu ştii că nu mi-a fost
nău un medic pentru că nimic nu se mişca în Potemkin
fără ordinul tău ştie la. Au trecut zile şi nopţi, câte nu
mai ştiu că le pierdăsem secolata dar într-o bună zi s'a
deschis uşa celulei mele şi a intrat cineva. Pentru că nu
murisem încă mi-am ridicat picioarele cu mîna că să pot
vedea. Şi, te-am văzut pe tine maiorule Gorin. Nu cred
că ai uitat greutatea cu care mi-am ridicat picioarele rănite.
Eram doar ruina. Eram triumfator ca Tarzan, care uşia
cu piciorul pe pieptul victimei răpuse şi ai urlat la mine
să mă rid.

Sa ştii că bucuras m'ăşi fi ridicat şi te-aşi fi plîns în
faţa întregii sale cu care intraseşi în celulă. Văzusem că
de fapt nu veneşii tu, ci erai doar un simplu maimuţoi,
care însoţea un general, pe care nu-l cunoşteam. Iar
alailui nu era pentru tine.

"General! Te-a întrebă de ce eram aşa de desfigurat,
iar tu Gorin, maior al securităţii sovietice l-ai răspuns
ceva, atît de pogot, că n'am putut distinge nimic. Trebuia
să şii minte acerbă, dacă nu pentru mine, victima ta, cel
puţin pentru mândria că erai alături de un general de al
vostru, un general mare. Imi înseam picioarele în sus cu
degetele. Figura unui asfel de bubos nevrednic şi toată
acerbă pe care trebuia să-l o fi înmăşit, deşi eram opera
la pibălbă şi de necontestat, nu se poate uita. Gorine
Uite aşa schilodit cum eram, eu n'am putut încă uita că
pe partea stînga a pieptului, mai jos de lăna, vizitatorul
purta o stea mare mare de tot. Cred că era ordinul
"Suvorov", pe care nu-l mai văzusem, dar şii ştiu din
ciliti."

În sinea mea, fireşte am apreciat imediat că am de aface
cu cineva tare important, din ierarhia voastră. Şi dacă era
aşa, am dedus că generalul din celula mea nu putea fi
decît unul din cei doi generali Simionov, prezenţi pe teri
tăria în Germania. Mai ştiam că unul dintre cei doi Simionov
avea marea distincţie "Suvorov". O aflasem dintr-o discu
ţie în tren, pe când încă nu eram arestat, dintre câţiva
cetăţeni germani din zonă ocupată şi câţiva soldaţi so
vietici.

Uite aşa eram hărlăit să le ştiu pe toate fără să am
legătură tainică cu al voştri, cum susţineau, cu plicul pe
care l-am aminat, maiorul Puniuş şi translatorul busa
beas.

Tot atunci mai aflasem că respectivul general Simionov
aşi fi primit foarte puşini comandanţi sovietici foarte bine
pregătiţi, cu o cultură aleasă şi care lucrau foarte rar în
armata roşie. Aceştia cunoşteau şi vorbeau câteva limbi
vest europene."

Aznt pe presupunerile mele, m'am adresat generalului în
limba franceză întrebându-l dacă aşi putea avea o convoi
bire cu dans.

Nu mi-a răspuns direct, ci s'a adresat translatorului, care
mi-a transmis că generalul mă întrebă cam ce-aş putea
dori de la el.

Aş vrea al ştiu, l-am răspuns eu, dacă la GPU oamenii
sunt trataţi, aş cum scriu ziarele, că în lagărele gestapo
lui naziei!

Deci? Mi-a răspuns el în franceză?

Pentru că, după ce am fost adus în halul în care
puteţi vedea personal şi deci nimeni nu-mi poate nega
am cerut un medic dar nu mi s'a răspuns nimic. Bă mai
mult, nimeni n'a mai intrat la mine până astăzi când pri
mesc vizite unei general.

Dar ce al? Ce s'a întâmplat? Ce li s'a făcut? M'a în
trebat el în limba franceză.

Întrebându-l pe maiorul Hirsch, carei aici de faţă!

Pe care o situaţie delicată şi am înţeles încredun
tura generalului şi am renunţat la frăţeşia cîrbănească

weise die "Schelte" vom 12. April 1969 auf die rumänische Verfassung, die expressis verbis bestimmt, dass allein die hierfür vorgesehenen Landesorgane befugt sind, "über die Verstrickung unserer Streitkräfte in fremde Truppen auf nationalem Gebiet" zu entscheiden. Der Warschauer Pakt sei selbst als Verteidigungsinstrument der sozialistischen Länder "gegen Aggressionen von aussen" geschaffen worden. In den Augen des rumänischen Staates bleibe diese Funktion nach wie vor "die einzige glaubwürdige Rechtfertigung für das Bestehen der Allianz". Diese Aussagen enthielten einem Pressekommentar über ein Gipfeltreffen des Politischen Konsultativkomitees des Warschauer Pakts, das Anfang April 1969 in Budapest stattgefunden hat und an dem sich Ceausescu und Maurer offensichtlich gegen eine Straffung des Bündnisses gewandt haben. In den siebzig Jahren hat dann Rumänien doch noch einige wenige Sandkastenspiele auf Generalstabsebene im Rahmen des Warschauer Paktes zulassen müssen und auch selber Generalstabsoffiziere seiner Volksarmee zu solchen "Generalstabsbesprechungen" in andere Warschauer Pakt-Staaten entsandt. Seinem Prinzip jedoch, keine Truppen zu entsenden und auf seinem Territorium gemischte Manöver nicht zu gestatten, blieb es treu.

Die gegenwärtige Position Bukarests gegenüber dem Warschauer Pakt-System lässt sich am deutlichsten an den Stellungnahmen anlässlich des 20. Jahrestages seiner Gründung ablesen. Die "Schelte" vom 16. Mai 1975 unterstreicht mit Nachdruck den globalen Charakter einer internationalen Friedensregelung, die nicht den Blocken internationaler Konflikte, weder Ceausescu noch Ministerpräsident Manea Mănescu nahmen an den Jubiläumseinführungen in Bukarest teil und bei der Hauptfeier in Warschau liess sich Rumänien lediglich durch eine Parlamentariergruppe unter der Leitung des Stellvertretenden Vizepräsidenten der Grossen Nationalversammlung, Stefan Mocu, vertreten. In seiner Ansprache befasste sich Mocu hauptsächlich mit dem Verlauf des Ersten Weltkriegs und den Zielsetzungen der KSZE. Ion Coman, stellvertretender Verteidigungsminister und Generalstabschef der rumänischen Armee, hob bei den Bukarester Feierlichkeiten den "defensiven Charakter" des Warschauer Paktes hervor und versicherte, dass die Sicherheit Rumäniens an den eigenen Partei- und Staatsführungsgremien wahrgenommen werde und im übrigen auch Ceausescu in guten Handlungen sei. In Übereinstimmung mit den Direktiven des XI. Parteitag der RKP, die im März 1975 in Bukarest stattfanden, durchaus bereit, die Zusammenarbeit mit dem Warschauer Pakt fortzusetzen. Rumänien werde jedoch zugleich die militärische Zusammenarbeit mit den Armeen aller sozialistischen Staaten mit ihnen viele Länder, die einen unabhängigen Kurs verfolgen, und allgemein mit den Armeen befreundeter Staaten fördern.

INTENSIVE KONTAKTE ZU ROTCHINA

Am intensivsten baute Rumänien die militärischen Kontakte mit Rotchina aus — und zwar nicht erst seit dem XI. Parteitag. Militärgespräche führte Bukarest mit Peking bereits im Rahmen der ersten politischen Verhandlungen, die nach der Wiederaufnahme freundschaftlicher Beziehungen im Jahre 1964 stattfanden. Nach der Invasion in der CSSR wurden auch zwischen den beiden Armeen direkte Kontakte aufgenommen. Eine erste "Gelegenheit" hierzu bot sich am 27. November 1968, als das Militärflugzeug, das den chinesischen Generalstabschef Huang Longchen nach Tirana befördern sollte, aus "technischen Gründen" in Bukarest zwischenlanden musste. Der rumänische Generalstabschef Generaloberst Ion Gheorghe dürfte sich gerade in der Nähe des Flugplatzes aufgehalten haben, denn es gelang ihm, mit dem unerwarteten Gast während etlicher Stunden Besprechungen zu führen. Im Jahr darauf, am 26. November 1969, schickte eine zweite chinesische Militärdelegation, die nach Albanien unterwegs war, eine "Zwischenlandung" in Bukarest ein, wobei auch diesmal Generalstabschef Ion Gheorghe jetzt vom Kommandeur der rumänischen Artillerie, Ion Popescu, begleitet zu ihrer Begrüssung auf den Flughafen kam. Die Gespräche verliefen beide Male in "kameradschaftlicher und herzlicher Atmosphäre".

Im Sommer 1971 hielt sich eine rumänische Militärdelegation unter der Führung von Verteidigungsminister Ion Ioniță für längere Zeit in China auf, nachdem sie zuvor in Nordkorea zu Gast gewesen war. Nach wiederholten Besprechungen mit Tschou En-lai wurde die am 29. Juli von Mao empfangen. Die rumänischen Gäste wurden von ihren chinesischen Kollegen überaus freundlich betreut und durchs ganze Land geführt.

Im August 1971 stattete eine chinesische Militärdelegation unter der Leitung von Vizearmee-Politchef Li Da-sheng Rumänien einen Gegenbesuch ab und wurde gegen Ende

des Monats von Ceausescu und der gesamten rumänischen Armee prominent empfangen. Eine weitere chinesische Militärdelegation, die sich "zur Kur" in Rumänien befand, besuchte am 28. August 1973 den rumänischen Partei- und Staatschef, der sie gemeinsam mit seinem Verteidigungsminister Ioniță, dessen Erstem Stellvertreter Gheorghe und dem Leiter der Armee-Politabteilung Ion Coman empfing. Im Juni 1973 fuhr erneut eine rumänische Militärdelegation nach Peking, wo sie unter anderem mit Tschou En-lai verhandelte. Am 1. September desselben Jahres spielte in Abwesenheit Ceausescus der ehemalige langjährige Verteidigungsminister und Chinaspezialist Emil Bodnăraș den Gastgeber für eine Gruppe hoher chinesischer Militärs, die ihre "Kur" in Rumänien absolviert hatten. Rumänische Militärs unter der Leitung des Stellvertretenden Generalstabschefs Gheorghe Logofatu verbrachten vier Wochen später ihren "Urlaub" in China. Im August 1974 fuhr Generalstabschef Ion Gheorghe zu einem "Freundschaftsbesuch" nach China. Chinesische "Militärdelegationen der Freundschaft" revanchierten sich dafür durch Gegenbesuche im September 1974 und Juni 1976. Beiden Delegationen gehörten neben hohen und höchsten Truppenkommandeuren wichtige Mitglieder des chinesischen Generalstabs an.

UND ZUM KAPITALISTISCHEN WESTEN

In weitaus geringerem Masse, jedoch mit merklich wachsender Intensität, entwickelten sich auch die militärischen Kontakte zu den Staaten der westlichen Welt. Der neue Generalstabschef der rumänischen Armee, Generaloberst Ion Coman, begab sich im März 1975 nach Washington und führte unter anderem Gespräche mit den General- und Luftstabschefs der amerikanischen Armee, Marine und Luftwaffe. Rumänens Militärkontakte mit Frankreich wurden unter der Führung von Generaloberst Ion Gheorghe wurde bereits Ende 1972 vom französischen Verteidigungsminister Michel Debré empfangen. Am 1. Dezember 1973 war der französische Staatssekretär im Armeeministerium, Achille Fould, bei Ceausescu zu Gast, und im Spätherbst 1974 reiste Verteidigungsminister Ion Ioniță nach Frankreich. Bukarest nahm jedoch auch mit Grossbritannien, Italien und Portugal militärische Kontakte auf, darüber hinaus mit neutralen Staaten wie Österreich, Finnland und der Schweiz sowie mit Staaten der Dritten Welt. Besonders rege und vielseitig dürfte die militärische Zusammenarbeit mit Belgard sein. Angesichts der Ähnlichkeit der Rüstungen in vielen ausserpolitischen Fragen und der nahezu identischen Auffassung Titos und Ceausescus in der Frage der souveränen Rechte "aller Staaten" und des Unabhängigkeitsanspruchs "aller kommunistischen Parteien", vor allem aber angesichts der gemeinsamen Ablehnung jedweder "Hegemonie", muss angenommen werden, dass auch Absprachen für den Notfall getroffen wurden. Darüber schweigen sich beide Seiten verständlicherweise aus. Nur selten erhält die Öffentlichkeit Nachrichten über ein "militärisches Kooperationsvorhaben". So meldete beispielsweise die rumänische Nachrichtenagentur "Agerpres" am 18. April 1976, dass es rumänischen und jugoslawischen Konstrukteuren gelungen sei, ein Kampfflugzeug "für den Eigenbedarf der beiden Länder" zu entwickeln. Laut "Agence France Presse" soll es sich dabei um ein mit Rolls-Royce-Aggregaten bestücktes Mehrzweckflugzeug handeln. Das "Time Magazine" vom 11. August 1976 berichtete seinerseits von rumänischen Versuchen, eine Anzahl amerikanischer F-8 zu erwerben. Angesichts der mangelnden Bereitschaft seiner Verbündeten, Waffen und Ersatzteile zu liefern, ist Rumänien offensichtlich in zunehmendem Masse bestrebt, diese entweder im Westen zu beschaffen oder aber selber (bzw. in Zusammenarbeit mit anderen) zu erzeugen. Die "Forschungs- und Projektkader auf dem Gebiete der Waffentechnik" gingen Anfang Februar 1975 die feierliche Verpflichtung ein, "das Entwicklungsprogramm der rumänischen Verteidigungsindustrie ohne Abstriche und unter Berücksichtigung der höchsten Qualitätsanprüche" zu erfüllen. Dennoch reichen die eigene Technologie und ökonomische Potenz nicht aus, um eine autarke Waffenindustrie aufzubauen. Rumänien bleibt auf absehbare Zeit auf die Waffen und Munition angewiesen, die es auf dem Weltmarkt erwerben kann.

CEAUSESCU — OBERSTER KRIEGSHERR

Das Emanzipationsstreben Rumäniens gegenüber dem Warschauer Pakt führte logischerweise zu einer Festigung des "nationalen Kommandos" über die Armee. Ceausescu erklärte anlässlich der ersten Landeskonferenz der RKP im Dezember 1967 Rumänien verfüge "überdies" über einen "Verteidigungsrat", dem neben den Mitgliedern des Ständigen ZW Exekutivkomiteespräsidents auch die Abteil-

ungsleiter der einschlägigen Ministerien angehörten. Die Grosse Nationalversammlung verabschiedete allerdings das entsprechende Gesetz erst gut ein halbes Jahr nach der Invasion in der CSSR und unmittelbar vor der Sitzung des Politischen Konsultativrates des Warschauer Pakts in Budapest vom März 1969. Die endgültige Zusammensetzung des "Verteidigungsrates", dem Nicolae Ceausescu als Parteigeneralsekretär vorsteht, wurde erst Anfang April 1969 durch ein Dekret festgelegt. In der Folgezeit gab es etliche personelle Veränderungen, die den wiederholten Wechsel innerhalb der Parteiführung widerspiegeln. Auch nach dem letzten Stand obliegt das Kommando des Sicherheitsrates Nicolae Ceausescu, dessen Generalsekretär ist seit dem 7. November 1975 der neue Generalsekretär und Erste Verteidigungsminister Ion Coman, der an Stelle des am 3. Dezember 1974 zum Stellvertretenden Volksratsvorsitzenden der Hauptstadt Bukarest ernannten Gheorghe Ion Ioniță. Neben diesem schiedlen aus dem Sicherheitsrat auch Gheorghe Pana, Emil Drăgănescu und Constantin Oprilă aus, die ebenfalls ihre Funktionen, die sie zur Mitgliedschaft in diesem Gremium berechtigten, Ende 1974 bzw. Anfang 1975 verloren hatten. Neu in den Verteidigungsrat kooperiert wurden am 7. November neben Ion Coman der Stellvertretende Verteidigungsminister und Chef des Politischen Rates der Streitkräfte, Gheorghe Gomolu, und der November 1974 zum Vorsitzenden des Staatlichen Planungskomitees avancierte Mihail Marinescu. Von der ersten Mitgliederangabe gehören dem Verteidigungsrat gegenwärtig ausser Ceausescu nur mehr Ion Ioniță und das Mitglied des Politischen ZK Exekutivkomitees Ilie Verdeț an. Bis zu seinem Tode im Januar 1976 war das ZK Exekutivkomiteemitglied Emil Bodnăraș ebenfalls in diesem Gremium vertreten. Manea Mănescu, der 1974 die Nachfolge Ion Gheorghe Maurers als Ministerpräsident antrat, wurde 1971 kooperiert.

Auch Struktur und Organisation des Verteidigungsministeriums wurden wiederholt verbessert, wobei die grundlegende Reform 1972 erfolgte. Die Neuregelung wurde vom Gesetzgeber und den Massenmedien als die Verwirklichung des vom X. Parteitag im August 1969 formulierten Postulats, "unentwegt den Staatsapparat zu modernisieren", hingestellt. Worin eigentlich die "Verbesserung" besteht, lässt sich ohne weiteres aus dem Vergleich zwischen dem Auftrag des alten und des neuen Verteidigungsministeriums ablesen: bis zur Umstrukturierung sei Ende 1972 war das Verteidigungsministerium gehalten, die Staatspolitik auf dem Gebiete der Organisation, Versorgung und Ausbildung der Streitkräfte zu verwirklichen. Nach der Reform trat wieder die Entscheidungskompetenz der RKP in den Vordergrund; das neue Verteidigungsministerium ist der Staats- und Parteipolitik verpflichtet und untersteht dem Zentralkomitee. Die absolute Befehlsgewalt liegt beim "Obersten Kommandeur der rumänischen Streitkräfte" (Nicolae Ceausescu); die für das Ministerium verbindlichen Weisungen werden vom Verteidigungsministerium hat die Aufgabe, "die Integrität des Staatsgebietes einschliesslich des nationalen Luftraumes und der territorialen Gewässer" zu schützen. Dass diese von keinem westlichen "Imperialismus" bedroht wird, versteht sich von selbst.

Das Verteidigungsministerium ist nach seiner Umstrukturierung folgendermassen aufgebaut: Im Verteidigungsministerium versteht man Erster Stellvertreter und fünf Stellvertretende Minister. Die Kollektivleitung des Ministeriums obliegt einem Führgremium, dem neben dem Minister und seinen Stellvertretern auch die Leiter verschiedener Abteilungen und Direktorate sowie "Fachkräfte" angehören. Die Zusammensetzung des Führgremiums wird vom Verteidigungsrat bestimmt. Dem Minister und dem Führgremium bilden zusammen das "Büro des Führgremiums", das die laufenden Geschäfte zwischen den Räten führen entwickelt. Die Ernennung zum Verteidigungsminister, Erster Stellvertreter oder Stellvertretender Minister erfolgt durch den Ministerial-Rat. Das Verteidigungsministerium verfügt über einen Versorgungs- und einen Obersten Rat für die Militärische Ausbildung (beide nun eingeleitet) sowie über einen technischen Wissenschaftlichen Rat und eine Kommission für die Koordinierung der wissenschaftlichen Forschung. Ob das Verteidigungsministerium überhaupt ein Amt verfügt, das den Kontakt zu und die Zusammenarbeit mit dem Warschauer Pakt zu gewährleisten hat, ist nicht bekannt.

"DIE LANDESVERTEIDIGUNG — HEILIGE PFLICHT JEDEN STAATSBÜRGERS"

Wenige Wochen nach der Umstrukturierung des Verteidigungsministeriums verabschiedete die Grosse National-

versammlung am 29. Dezember 1972 ein "Gesetz über die Organisation der Landesverteidigung", das die Verteidigungsgesetze überregelt und alle noch vorhandenen Verteidigungsgesetze schliesst. Der Verteidigungsminister Ion Ioniță unterstreicht vor der Grosse Nationalversammlung, dass im vorliegenden Gesetz "jede Aktion eines fremden Landes", die zur Verletzung der Souveränität bzw. der nationalen Unabhängigkeit und territorialen Integrität der Sozialistischen Republik Rumänien führen könnte, von vornherein als "gesetzwidriges Akt" verurteilt werde. Das rumänische Parlament verabschiedete das Gesetz interessanterweise mit fünf Gegenstimmen.

Ioniță befasste sich in seiner Rede besonders ausführlich mit Art. 22, demzufolge "sämtliche rumänischen Staatsbürger, ohne Unterschied des Geschlechts, gehalten sind, jederzeit bereit und in der Lage zu sein, Aufgaben im Zusammenhang mit der Verteidigung des Vaterlandes zu übernehmen". Das Gesetz stimme — so Ioniță — durchaus überein mit dem völkerrechtlichen Prinzip "der Förderung gutnachbarlicher Beziehungen mit allen Staaten", soweit diesem "die volle Gleichberechtigung, die Achtung der nationalen Unabhängigkeit und Souveränität, die Gleichberechtigung in der inneren Angelegenheiten und der Verschiedenheit der Gesetze zugrunde liegen". Zwar wies Ioniță in seinen Ausführungen auf den "Imperialismus" und die "reaktionären Kräfte der Welt" als einzig möglichen potentiellen Aggressoren hin; aus dem Gesamtzusammenhang seiner Rede ergibt sich jedoch nicht, dass Bureser sich vor den Vereinigten Staaten oder sonst einer anderen Macht ausserhalb des Warschauer Paktes fürchtet.

Bereits unmittelbar nach der Besetzung der CSSR traf Ceausescu mit Vorkehrungen für eine "Massen Mobilisierung des Volkes" im Bedarfsfall. Gleich nach Bekanntgabe der Invasion erliess er spontan die Aufstellung und Bewaffnung von "Patriotischen Gärten" an die dann später als "bewaffnete Werkstätten, Verbände im Stadt und Land, die auf Freiwilligkeit beruhen", bezeichnet werden. Art. 4 des in Frage kommenden Dekrets bestimmt, dass die "Patriotischen Gärten" unmittelbar der Befehlsgewalt des Zentralkomitees der RKP untergeordnet sind. In der Folgezeit wurde der "Volkskrieg" zum Leitmotiv. Die Akademie der Sozial- und Politischen Wissenschaften organisierte beispielsweise im Oktober 1971 unter Mitwirkung von drei militärischen Forschungs- und Lehranstalten ein Symposium das "Die wissenschaftliche technische Revolution und ihre Auswirkungen im militärischen Bereich" behandelte. dessen Interessentengruppe bestand aus: 1. "Die wissenschaftliche Revolution und die Volkskrieg" war der Referent Oberst Gheorghe Stănilulescu, kam zum Schluss, dass der "Volkskrieg" nichts anderes als eine Variante des allgemeinen Krieges sei, angesichts dessen dass er eine, bewaffnete Kampf für die gesellschaftliche und nationale Verteidigung oder aber die Befreiung der Völker von der Unterdrückung durch den Krieg bezwecke. Dieser die Bräutigam der gesellschaftlichen Freiheit und der nationalen Unabhängigkeit und werde vom "gesamten Volk" geführt. Die Idee des Volkskrieges imperialistischen Ziele anstreben, fanden sie in der Regel innerhalb der staatlichen Grenzen statt. Nationen, die "Volkskriege" führen, stellen nicht auf verlorenem Posten, weil es unerschwinglich ist, aber natürliche militärischen Fähigkeiten zu erfüllen, auch technisch um zahlungsfähig überlegen Gegner in Schach zu halten. Das Gesetz über die Organisation der Landesverteidigung, liefert nicht allein die Volkskriegstheorie, sondern auch den Unabhängigkeitsanspruch unipolaren Rückhalt. Das Recht über die Verteidigung zu entscheiden liegt laut Präambel einzig und allein "im souveränen Ermessen des rumänischen Staates". 4. In der RKP-Führung und somit Ceausescu, die Landesverteidigung und wird als heilige Pflicht eines jeden Staatsbürgers und als höchster Beweis für seinen Liebe zur Sache. Dieser Ahnen und seine Ergebnisse gegenüber den Sozialismus definiert. Auch der historische Bezug wurde nicht vergessen: "Das rumänische Volk verdrängte im Jahr 1918 den Waffen in der Hand und den Anspruch auf vollständige Entwicklung. Dieser rühmlichen Tradition entsprechend und in Antwort auf die heilige Aufgabe, die den Sieg in einem antinationalistischen Verteidigungskrieg ablehnen, durch den Kampf, das ganze Volk möglich machen müssen sämtliche Bürger, jederzeit bereit sein, die Souveränität und Integrität ihrer Heimat zu kämpfen". Im Gegensatz zum Dekret vom 8. September 1968 steht das vorliegende Landesverteidigungsgesetz bei der Aufstellung von "Patriotischen Gärten" keinerlei "Freiwilligkeit" mehr vor, sondern verpflichtet es "alle wehrtauglichen Bürger, wenn die Heimat ruft, zu sich Waffen zu greifen" (Art. 22). Art. 8 dieses Gesetzes streift vor, dass der Oberbefehlshaber der rumänischen Streitkräfte und der Patriotischen Gärten mit dem Vorsitzenden

den Verteidigungsrat identisch ist. Die Bestimmung, dem Verteidigungsrat einmal den Zentral-Komitee, dann aber auch der Großen Nationalversammlung und in der Zeit zwischen deren Sitzungen dem Staatsrat verantworten muss, hat insofern lediglich rhetorische Bedeutung, als O. G. G. nicht allein Vorsitzender der Verteidigungsrat, sondern zugleich Generalsekretär der RKP und Staatsratsvorsitzender (seit 1964 zusätzlich auch noch Staatspräsident) ist.

Das Sicherheitsbedürfnis Rumäniens wurde mit der Zeit nicht geringer. Am 23. Dezember 1974 erließ der Staatsrat ein Dekret über die "Güterbewachung", das praktisch den Schutz des ganzen Landes regelt. Zugleich erließ auch die Regierung einen Beschluss, der die Aufstellung von "militarisierten Bewachungskörpern" vorsieht. Ein weiterer Beschluss, wonach die Gasteläden der drei wichtigsten Flugplätze des Landes (Băneasa und Otopeni bei Bukarest sowie Mihail Kogălniceanu bei Constanța) ab 1. Januar 1975 aus dem Kompetenzbereich des Ministeriums für Tourismus in jenen des Verteidigungsministeriums verlegt worden sind, fällt auch in diese Kategorie. Alle drei Normen befinden sich im Einklang mit den früheren Sicherheitsgesetzen, auf die sie sich zum Teil berufen, und sind als Ergänzungen dazu anzusehen. Bukarest ist offensichtlich weiterhin bestrebt, auch noch die letzten tatsächlichen oder vermeintlichen Lücken im rumänischen Sicherheitssystem zu schließen.

Die MILITARISIERUNG DER GESELLSCHAFT

Die wohl bedeutendste unter diesen jüngsten Sicherheitsvorkehrungen ist das sogenannte "Dekret über die Güterbewachung" Art. 1 wählt vier Arten von Bewachung auf die "militärische", die "militarisierte", die "eigene Bewachung der sozialistischen Einheiten" (Werkschutz) und die "Bewachung durch die Allgemeinheit". Laut Art. 2 müssen sämtliche Ministerien und Zentralverwaltungen, daneben aber auch die regionalen und lokalen Partei gremien, Vorstände für den Schutz der ihnen untergeordneten Betriebe und Institutionen treffen. Art. 4 verpflichtet jeden rumänischen Staatsbürger "mit aller Entschlossenheit das öffentliche Eigentum zu schützen".

Wichtige Offiziere der Rumänischen Volksarmee

Manöver der Patriotischen Garde in Rumänien. Eine Frauen Einheit führt sich an Schießschießen

Was "militärische Bewachung" ist, braucht nicht weiter erläutert zu werden. Die "militarisierte Bewachung" besteht laut Art. 11, 23 aus "Wachabteilungen", die von den Kreispolizeikräften und dem Bukarester Volkspolizei aufzustellen sind und die für die Landesverteidigung, die Staatsfunktionen, die Wirtschaft, Wissenschaft, Kunst und Kultur wichtigen Objekte zu schützen haben. Einen

Verbleib gibt es überall in der Welt aus der Volkskriegsdoktrin hergeleitete "Bewachung durch die Allgemeinheit" gibt es aber, in leicht abgewandelter Form, nur noch in einigen anderen sozialistischen Ländern (Jugoslawien, China, Kuba). Sie soll offenbar die Lücken füllen helfen, die nach dem intensiven und externen Einsatz aller anderen Bewachungskörper noch offen bleiben.

Es ist klar, dass die Sicherheitsnormen nur teilweise den "äußeren Aggressor" abschrecken wollen, sie sind mindestens ebenso sehr gegen den "inneren Feind" (wohl in der Form einer sowjetischen Pöniten Kolonne und äußerlich in jener einer westimperialistischen Infiltration) gerichtet. Um eben diesen "inneren Feind" unschädlich zu machen, war zwei Jahre zuvor ein Gesetz "über die Wahrung des Staatsgeheimnisses in der Sozialistischen Republik Rumänien" erlassen worden. Die "Geheimnisse" vom 4. Januar 1972 begründeten dieses Gesetz mit der von den rumänischen Sicherheitsorganen bei routinemässigen Überprüfungen gemachten Feststellung, dass "bei der Wahrung von Staatsgeheimnissen zahlreiche Fahrlässigkeiten begangen werden". Das Geheimnisschutzgesetz bildet — so die Präambel — "ein wichtiges Gebot der Verteidigung unserer sozialistischen Gesellschaftsordnung und der Souveränität sowie territorialen Integrität Rumäniens". Bei extensiver Auslegung dieser Bestimmung kann jede noch so belanglose Information gehandelt werden. Art. 2 definiert "Staatsgeheimnisse" und jene Informationen, Angaben und Dokumente, die offenkundig diesen Charakter aufweisen, und jene anderen, die durch einen Ministerialbeschluss zu solchen erklärt bzw. als solche bezeichnet werden. Durch derlei vague Formulierungen wird nicht allein der Interpretationskunst, sondern auch der Willkür Tür und Tor geöffnet.

Die Staatsgeheimnisse sollen vor allem vor dem Ausland gehütet werden. Art. 5, Absatz 2 verbietet "die Beförderung, Verbreitung oder Veröffentlichung" sämtlicher Arbeiten oder Schriften, welche "die Interessen des rumänischen Staates schädigen könnten". Verantwortlich für den Geheimnisschutz sind alle übergeordneten Stellen (Art. 6). Die Betriebe- und Institutionseinstellungen werden durch Art. 7 verpflichtet, genaue Aufstellungen über jene Personen anzufertigen, die Träger von Geheimnissen sind oder sein dürfen. Mit der Verantwortlichkeit der übergeordneten Stellen bei Auslandsreisen von Untergebenen befasst sich Art. 8. Das Geheimnisschutzgesetz wurde wenige Wochen vor einer von der Weltpresse veröffentlichten Meldung verabschiedet, wonach der rumänische General Ion Berb wegen Geheimnisverrats an die Sowjetunion hingerichtet worden sei. Genaueres über Berbs Schicksal weiss man bis heute nicht, sicher ist lediglich, dass er seit Spätherbst 1971 verschwunden ist. Einen Anhaltspunkt dafür, dass das rumänische Sicherheitssystem eine schwerwiegende Niederlage erlitten hatte, bot die Absetzung von Vasile Patilinea als ZK-Sekretär und Verantwortlicher für Verteidigungs- und Sicherheitsfragen. Wie üblich erfuhr man dies auf indirekte Weise: Radio Bukarest meldete am 24. Januar 1972 die Ernennung von Patilinea zum Minister für Forstwirtschaft. Die offizielle Meldung über seine Absetzung als ZK-Sekretär folgte am 16. Februar 1972. Der Fall Berb scheint jedenfalls zu bestätigen, dass die rumänische Armee nach wie vor bis zu einem gewissen Grad von moskaufreundlichen Elementen unterwandert ist, wobei es dahingestellt bleiben muss, ob diese aus Überzeugung oder Opportunismus handeln. Die Frage jedoch, ob die Unterwanderung der Armee und einiger anderer lebenswichtiger Bereiche durch sowjetische Agenten stark genug ist, um im Ernstfall die Sicherheit und Verteidigungskraft Rumäniens wirksam zu stören, erscheint in diesem Zusammenhang berechtigt.

Die RUMÄNISCHE VOLKSARMEE UND DIE NATIONALE GEHEIMNISCHUTZ

Bukarest kennt — darüber gibt es absolut keinen Zweifel — diese Gefahr. Es bekämpft sie ausser durch die oben angeführten Sicherheitsvorkehrungen vor allem mittels einer beispiellosen patriotischen Schulung, die der Armee das Gefühl geben soll, das Rückgrat der Nation und ihre wertvollste Stütze gegen jeden Angreifer zu sein. Die rumänische KP-Führung hat das Selbstverständnis der Armee seit Mitte der sechziger Jahre auf den Kopf gestellt. Müsste sie sich in den ersten zwei Jahrzehnten nach der kommunistischen Machtergreifung als Verteidigerin der neuen Ordnung und Glied des strategischen Systems Moskaus verstehen, so betrachtet sie sich heute immer mehr als wesentlichen Organ der Vaterlandsverteidigung, das für die Sicherheit und Freiheit der eigenen Nation zu sorgen und diese gegen jeden Aggressor zu verteidigen hat. Die amtliche Definition der "Streitkräfte der Rumänischen Volksrepublik" lautet seit 1964: "Die Gesamtheit der rumänischen Streitkräfte, die wurde von der Rumänischen

Arbeitspartei (KP) und der Regierung der Rumänischen Volksrepublik ins Leben gerufen und bildet den Schild, der die revolutionären Errungenschaften des Volkes schützt, sie hält an den Grenzen unerschütterlich Wache und verteidigt die nationale Souveränität und Unabhängigkeit des rumänischen Volkes, die setzt die heroischen Traditionen des rumänischen Volkes fort, welche dieses in jahrhundertlangem Kampf für seine soziale und nationale Befreiung schuf. Am 23. August 1944 hat die gesamte rumänische Armee die Waffen gegen Hitlerdeutschland ergriffen und sich neben den patriotischen Kräften an dem von der rumänischen KP geführten bewaffneten Aufstand beteiligt". Diese Mitwirkung wird von der gegenwärtigen Geschichtsschreibung Rumäniens als die Geburtsstunde der heutigen stark national orientierten Rumänischen Volksarmee bezeichnet. Die Interpretation jener Ereignisse erfährt seit 1944 eine stete Wandlung, die besser und deutlicher als die Entwicklung jeder anderen historischen Legung die Metamorphose des geschichtlichen und politischen Selbstverständnisses der rumänischen KP widerspiegelt.

In den ersten offiziellen Darstellungen des "bewaffneten Aufstandes gegen den Faschismus" wurde die Rolle der rumänischen Armee und natürlich jene der nichtkommunistischen Parteien stark heruntergespielt. Georgehe Gheorghiu-Dej definierte fünf Jahre nach dem Ereignis den "Befreiungstag" noch folgendermassen: "Der 23. August und Volk steht sich durch die Geschichte hindurch wie ein roter Faden. Gleich dem Volke, aus dem sie hervorging, hat sich die Armee über Jahrhunderte hinweg zur Freiheit, Gerechtigkeit und Unabhängigkeit idealen bekannt und war jederzeit bereit Schiffe und Nation zu verteidigen".

ANHANG

Die zahlenmässige Stärke der Rumänischen Volksarmee erfährt in den drei Jahrzehnten seit ihrem Bestehen erhebliche Veränderungen, die den Wandlungen des historischen Selbstverständnisses der rumänischen KP entsprechen und die Bukarester Wehrpolitik widerspiegeln. Folgende Entwicklungstappen lassen sich feststellen:

- die Periode des Umbruchs und der Umstrukturierung zwischen 1945 und dem Beginn der 50er Jahre, in der die Bukarester Wehrpolitik, war durch Säuberungen und Einsetzung eigener Kader die Grundlagen für eine ideologisch und politisch verlässliche Volksarmee zu schaffen, die 50er Jahre, in denen die rumänischen Streitkräfte Bestandteil des osteuropäischen Wehrsystems waren, und die Zeitpanne vom Beginn der 60er Jahre bis in die Gegenwart, in der die rumänische Armee unter sozialistischen Vorzeichen die allhergebrachte Funktion eines nationalen Wehrinstrumentes mit nur mehr theoretischer "internationalistischer" Bindung erfüllt

Kadetten der Rumänischen Volksarmee in ihrer Porad Uniform 1873

Spätestens seit der Invasion in der CSSR muss die Rumänische Volksarmee vornehmlich gegen potentiellen Angreifer durch vorbeugende Massnahmen klarmachen, dass sie nicht bereit ist, kampflos eine Aggression hinzunehmen, und dass sie unempfindlich gegen Bedrohungen jeglicher Art ist. Hierfür braucht eine Armee nicht stark, sondern einsig und allein dem Regime gegenüber loyal zu sein und sich "gegen Volksfeinde und fremde Eindringlinge" kampfbereit zu zeigen. Bukarest gibt sich seit Anfang der 60er Jahre offensichtlich Mühe, an seiner Armee zu sparen. Ist jedoch zugleich bestrebt, diese nicht ohnmächtig zu

schreiben zu lassen. Darum darf sie ab und zu einmal — wie beispielsweise nach der Invasion in der CSSR — die Zähne zeigen. Dank einer genauen Einschätzung der sowjetischen "essentials" brachte es Rumänien immer wieder fertig, die sich aus der Brezhnev-Doktrin ergebenden Gefahren abzuwenden. Bukarest wusste dass Moskau nicht bereit ist, sein "friedfertiges" und "kooperationswilliges", Image durch eine bewaffnete Auseinandersetzung mit einem zum "Existenzkampf" entschlossenen "Bruderland" aufs Spiel zu setzen. Die Rumänische Volksarmee stützt somit — ungeachtet ihrer relativen Schwäche — einen "Abwehrkernauftrag" auf generis.

Die Militärklausel des Pariser Friedensvertrages vom 10. Februar 1947 setzte für die rumänische Armee folgende Maximalwerte fest: Bodentruppen einschließlich Grenzschutz 120.000 Mann, Luftabwehr 16.000, Marine 5.000 und Luftwaffe 6.000 (mit 150 Flugzeugen, darunter 100 Kampfflugzeugen von einer jugoslawischen Quelle bestätigt). In "Nova Makedonia" vom 7. Januar 1973 veröffentlichte der Militärspezialist P. W. Simionowski folgende Daten: die rumänischen Militärausgaben "der letzten Jahre" betrugen im Jahresdurchschnitt 725 Millionen Dollar. Die Bodentruppen zählten nach dem damaligen Stand 180.000 Mann (zwei Panzerbrigaden, sieben motorisierte Divisionen, eine Panzerbrigade und ein Fallschirmregiment) und verfügten über eine "gewisse Anzahl" von schweren, sowie über rund 1.700 leichte und mittelschwere Panzer vom Typ T-34, T-54, T-55 und T-62. Bei der Marine dienten Anfang 1973 rund 8.000 Offiziere, Unteroffiziere und Soldaten. Sie verfügten über sechs Begleitschiffe, 30 Minensucher, zwei Patrouillenboote (von der OSA-Klasse), zwölf Torpedoböden und vier U-Boote vom Typ M-4. Die rumänische Luftwaffe besass derselben Quelle zufolge 28 Kampfflugzeuge vom Typ Mig-17 und Mig-21, ein Transportgeschwader und zehn Hubschrauber vom Typ Mig-4. Eine englische Quelle machte mit ein Jahr später folgende Angaben: Mannschaftenbestand der regulären Armee 171.000 Mann, Militärbudget 1974 8.583.000.000 Lei (rund 872 Millionen Dollar), Heer 141.000 Mann (zwei Panzerdivisionen, zwei Gebirgsbrigaden, acht motorisierte Schützendivisionen, ein Fallschirmregiment), einige schwere Panzer, 1.700 Panzer vom Typ T-34, T-54, T-55, 370 mittelschwere Panzer vom Typ PT-76, 500 Schützenpanzerwagen, 400.000 Reservisten, Kriegsmarine 9.000 Mann, Luftwaffe 21.000 Mann (390 Kampfflugzeuge).

Alles in allem kräftemässig keinesfalls eine imponierende Streitmacht, die einen potenten und resoluten Aggressor abschrecken könnte. Bukarest vertraut jedoch in erster Linie auf seine politischen Trümpfe und vor allem darauf, dass der in Frage kommende Aggressor die rumänische Konfrontation mit einer zum Widerstand entschlossenen Armee scheuen wird, um nicht seine übergeordneten Pläne zu gefährden. Dass die rumänische Armee zu allem entschlossen sei, versichert der stellvertretende Generalmajor Oboroche Gomolu anlässlich des "Tages der Armee" am 24. Oktober 1973. Er hob hervor, dass die "den Interessen des Volkes ergeben" und unter allen Umständen Freiheit, Unabhängigkeit und Integrität des Vaterlandes verteidigen werden. Gomolu unterstrich darüber hinaus die Kampfstärke seiner Armee "die über alles, was eine Armee braucht, verfügt: ihre moderne Bewaffnung und Technologie" sei grösstenteils in Rumänien entwickelt und erzeugt worden. Die Disziplin und Ausbildung der Armee ist nach neuem übereinstimmender Ansicht offizieller und privater Quellen "gut". Das in der "Einheit" vom 31. Oktober 1973 veröffentlichte Kommuniqué des Militärates des Warschauer Paktes versichert, dass das rumänische Verteidigungsaussehen über ständige Ausbildungsmethoden des Warschauer Paktes versichert, dass das rumänische Verteidigungsaussehen über ständige Ausbildungsmethoden der RBR Armee, der es entnehmen lässt die Ausbildung der rumänischen Truppe zwar nach wie vor in Übereinstimmung mit der Warschauer Pakt Normen erfolgt. Bukarest jedoch zugleich eigene Ausbildungsmethoden entwickelt, wobei es dahingestellt bleibt, ob es seine Verbündeten davon vollständig und genau unterrichtet.

Die rumänische KP-Führung ist bemüht, bei jedem öffentlichen Anlass Zuversicht und volles Vertrauen in die Fähigkeit und den Willen der Rumänischen Volksarmee zu demonstrieren. Ob sie gerechtfertigt ist, wird nur im Notfall zu erfahren sein. Das Widerstandswortrum der rumänischen Armee hängt letzten Endes vom Grad der sowjetischen Unterwanderung der rumänischen Offizierskorps ab. Unausgesprochen war, dass ein Jahrzehnt lang strebte, alle unempfindlichen Elemente der Armee auszuhalten. Moskau war sich nicht aber die rumänische Armee zwei Jahrzehnte lang effektiv geleitet und kontrolliert. Es fällt schwer, sich anzumachen, dass sein Einfluss, ungeachtet der traditionellen und des selbstgenügsamen rumänisch-sowjetischen Gegensatzes, völlig geschwunden sei.

par A de GERANDO

J'ai aimé au soir & une veillée où quarante jeunes filles
les petites autour d'une chaise-ville voûtée flânaient et
chantaient. Quelques-unes étaient fort belles; leurs mouve-
ments étaient toujours prompts et leur chant avait quel-
que chose de plaintif. Un jour, un soir, j'assistai à la
supplication des femmes et composer... (sur un air tant de
qui t'embrasse les dix centaines ou les jeunes gens ne
manquent jamais à se lever dans les montagnes de
Radna par exemple. Là les hommes et des regards pour
les femmes. J'ai vu à Radna, un paysan, un homme qui
jeune fille un lourd fardeau, il est parti glorieux

— Les femmes sont comme ça, c'est tout naturel, dit-il.

C'est à la fin du daguerrétype qu'on s'est habitués à plaquer des dessins placés dans cet ouvrage. Quand les Valseuses voyaient fonctionner l'instrument magique, elles ne doutaient pas qu'il n'y eût là quelque diablerie, elles refusaient obstinément de passer l'arrêt formidable de la machine ne pouvait-il pas jeter un sort ? Lorsqu'à la fin de la séance, on leur présentait les images, elles se persuadaient qu'on pouvait s'exposer sans péril, elles consentaient à rester immobiles dans la pensée que leur portrait traitait fort loin. Nous débûtes par un attelage de buffes qui était venu stagner sous nos pieds, un paysan qui les menait eux-mêmes à l'écurie, un homme qui venait placer dans les buffes quelques choses que l'on braquait contre une personne à contre ses buffes, il était visiblement inquiet, et resta confondu en apercevant son attelage représenté sur la plaque. Une chose le mécontentait c'était que ses buffes fussent aussi peints, cela leur faisait du tort. Notre homme secoua la tête d'un air expressif, et

Cette révolte fut entreprise par un paysan du comitat de Zaránd nommé Horn. Il s'entendit avec un de ses compagnons appelé Clocas, et tous deux réunirent les bandes sous un chêne séculaire qui se voit encore dans le forêt voisine de Kórábány. Ils dressèrent leur plan de campagne en généraux habilas, et marchèrent droit à châteaux, qu'ils brûlèrent. Le gouvernement négla à envoyer des troupes contre les rebelles, ce qui fit que sous Transylvains que Joseph II, en haine des nobles, avait provoqué le mouvement, et l'insurrection hongroise éclata quand les gentilshommes hongrois menèrent cheval et à l'échouffée. Les chefs de la révolte périrent dans les crimes, et les chaumières du comitat de Zaránd, où les Valaques sont en grand nombre, en furent parfois le portrait de Hotté cloqué au mur. Il est ré-

lequel était habillé en valaques ou en costume pittoresque. Leur gibecière et leurs vestes de peau blanche sont ornées de fleurs et de dessins en cuir de toute couleur. Qu'ils aient le large calcan de toile ou le pantalon étroit de trap blanc, ils portent régulièrement leurs sandales. Leurs chemises mêmes sont brodées. Aussi les hutes du village contiennent-elles généralement des robes de chambre et des vêtements de toilette, qui servent au village en son entier. Il y a de temps en temps, dans ces villages, un homme qui se fait un métier de faire des robes de chambre et des vêtements de toilette, qui servent au village en son entier. Il y a de temps en temps, dans ces villages, un homme qui se fait un métier de faire des robes de chambre et des vêtements de toilette, qui servent au village en son entier.

Le costume des femmes varie également suivant les contrées. Il est d'usage que les jeunes filles se tressent une seule natte de cheveux au bout de laquelle elles attachent un ruban ou une pièce d'étoffe. Elles mêlent à leurs cheveux des fleurs, des monnaies, des plumes de paon. Quelquefois elles se placent sur le front un diadème garni de verroteries et de perles soufflées. Le mouchoir dont les femmes mariées se couvrent la tête a dans le midi la forme d'un turban; ailleurs il figure un voile; partout il est gracieusement mis. Près de Radna elles se collent d'abord d'un mouchoir rouge placé de côté, et par dessus en mettent un blanc qui est attaché à l'autre par une grosse épingle. Le *catrinu* ou tablier de laine, que les Valaques portent fort coquettement, est orné de rales de couleurs. Rien ne sied mieux que leurs chemises brodées. Au lieu des bottes, rouges ou jaunes, qui sont une chaussure un peu lourde, elles portent dans beaucoup de villages les sandales de cuir, lesquelles maintiennent autour de la jambe une pièce de drap blanc. Ces femmes laborieuses et actives se prennent parfois d'une gaîté d'enfant; leur besogne faite, elles oublient le travail et secouent leurs fatigues. J'ai traversé un jour la Szamos avec une troupe de paysannes valaques que j'avais trouvées dans le bac. Elles revenaient des champs et portaient sur leurs épaules de lourds instruments dont la vue seule aurait dû leur inspirer de tristes réflexions; d'une rive à l'autre elles rient à gorge déployée. Les hommes ont d'ordinaire plus de gravité, et il y a souvent dans leurs gestes et dans leur attitude le ne sais quoi de mélancolique que si assés bien rends dans la gravure que nous donnons ici.

Les chaumières des paysans valaques sont entourées de haies qu'ils ont quelquefois artificiellement tressées. Près de l'entrée se trouve une bûche enfoncée dans le sol et qui leur coûte moins de peine que d'ouvrir la porte. Aux angles de ces chaumières, dont le toit de chaume est fort élevé, resserrent les poutres rondes qui soutiennent la maçonnerie. Ces petites habitations n'ont pas de fondement, et, en plaçant sur des troncs d'arbres les solives qui leur servent de base, on les transporte, tirées par des buffes. Dans l'intérieur de la chaumière se trouve un foyer exhaussé qui occupe le quart de la chambre; des enfants nus se chauffent à la flamme, pour aller glisser tout à l'heure sur la glace du ruisseau. Des portraits de saints sur lesquels pendent des cierges bénits ornent les murs, mêlés à des sautoies de laine et à des serviettes brodées disposées en draperies. Un lit très haut et sans rideaux, couverts de broderies fines, avec une table et quelques sièges de bois, l'aménagement de la chaumière. Le bois de lit est peint de toutes couleurs; les fleurs les plus éclatantes, les oiseaux les plus brillants, y sont représentés. Le coffre indispensable que la femme apporte en se mariant est également décoré des peintures. Les Valaques peignent même le bois de leur aile, et jusqu'au joug de leurs buffes. Ils aiment de préférence les couleurs vives et les assemblent sans trop d'harmonie. Aussi le Hongrois parle-t-il sans révérence de ce qu'il nomme "le goût valaque".

Les paysans valaques ont communément le type méridional. On en voit beaucoup dont le profil rappelle les bustes qui nous restent de l'antiquité. Quelques uns ont les cheveux blonds, les yeux bleus, et trahissent une origine étrangère à l'Italie. Il faut se souvenir, en effet, que les colons de Trajan se mêlèrent aux Daces subjugués qui peuplaient le pays. Le nombre des Valaques était d'abord peu considérable, car ils avaient en foule abandonné la Dacie; mais ils revinrent successivement lorsque cette province fut reconquis la paix sous l'administration impériale. On reconnaît chez les Valaques de notre époque les Daces et les Romains du 2e siècle. Le costume de toile qu'ils portent encore aujourd'hui est celui des Daces dans les bas-reliefs de la colonne trajane. D'autre part leur langue n'est pas autre chose qu'un dialecte italien. Ils s'appellent eux-mêmes Româns; le nom de Valaques, par lequel nous les désignons, paraît être d'origine slave. Les Slaves l'appliquent aux peuples originaires de l'Italie. On donne encore le nom de Vlachs à d'autres peuplades romaines qui sont fixées en Grèce, dans la Turquie d'Europe, telles, par exemple, que les pasteurs des montagnes de Malina, que la tradition fait descendre des légionnaires de Pharsale.

La langue valaque contient quelques mots grecs et un plus grand nombre de mots slaves. Cette dernière circonstance semble établir que les Daces appartenaient à la race slave, outre qu'Orville, en disant:

...didici gelice sarmaticeque loqui,

nous apprend que le sarmate et le gète, c'est-à-dire les daces, étaient deux dialectes d'une même langue. Quelques expressions slaves ont été introduites dans l'idiome valaque lors de la conversion des Româns au christianisme, car la langue slave fut la langue des officiers; mais une

foule d'autres mots qui ne rentrent pas dans l'ordre religieux ont été empruntés par le valaque au slave, et attestent la fusion des slaves et des Romains de Trajan. Toutefois l'élément romain était dominant; aussi la langue valaque est-elle avant tout italienne. Nous citons au hasard quelques mots dont on reconnaît l'origine latine. *Oma*, homme; *casa*, tête; *degata*, doigt; *umera*, épaule; *casa*, maison; *aer*, air; *frumoso*, beau; *acoperire*, couvrir; *foca*, feu; *amaru*, amer; *sanatata*, santé; *alba*, blanc; *arbore*, arbre; *frate*, frère; *venatoria*, chasseur; *urtare*, crier; *argenteu*, argent; *aura*, or; *arma*, armes; *bractiu*, bras; *caldu*, chaud; *camara*, chambre; *dinie*, dent; *cane*, chien; *erba*, herbe; *feru*, fer; *farina*, farine; *lacrema*, larme; *lumina*, lumière; *lana*, laine; *juramenta*, serment; *luna*, lune; *musle*, montagne; *nume*, nom; *numeru*, nombre; *ora*, heure; *opetu*, hôte; *muer*, femme; *pacc*, paix; *piopu*, peuple; *saltare*, sauter; *sange*, sang; *soarte*, sort; *umbra*, ombre, etc.

Plusieurs mots valaques, comme *radacine*, racine; *haca*, hache; *soble*, sabre; *boteje*, qui a le sens et la prononciation de bataille, etc., se rapprochent du français. D'autres, tels que *habiescu*, parler, etc., ont quelques rapports avec l'espagnol. D'autres enfin ont plutôt une consonnance italienne. Par exemple: *verde*, vert; *chiamare*, appeler; *spurare*, salir; *comparare*, acheter; *scappare*, échapper; *incare*, jouer; *rugGINE*, rouille; *fontane*, fontaines; *colo*, là; *cercare*, chercher; *binché*, bien que; *anche*, aussi; *apoi*, ensuite; *custe*, cuir; *cociere*, cocher, etc.

Plutôt a parlé d'une *lingua plebeia*, d'une langue vulgaire, qu'il distingue de la *lingua nobilis* des poètes, des administrateurs et des gens du monde. On ne peut nier que cette langue vulgaire, mêlée aux idiomes barbares, ne soit entrée pour beaucoup dans la formation des diverses langues parlées aujourd'hui par les peuples d'origine romaine. On reconnaît dans toutes un certain nombre de mots semblables, qui n'appartiennent pas au langage de Virgile, mais qui, par cela même qu'ils sont universels, ont dû dériver de la source commune.

Les Valaques de Transylvanie commencent à abandonner les caractères cyrilliques et à se servir des lettres latines. L'orthographe italienne, qu'ils ont naturellement adoptée, est insuffisante pour exprimer certains sons particuliers à leur langue; ils les rendent au moyen de cédilles. Le *s* a le son du français *ch*; et *c*, *s*, se prononcent *ts*. En Transylvanie l'idiome valaque renferme un certain nombre de mots hongrois. En Serbie, en Bulgarie, il s'est accru de quelques mots turcs et albanais, et paraît d'ailleurs avoir conservé plus purement la formation latine. Entre autres particularités de la langue valaque, il faut remarquer que l'article se met après le mot: *omul*, "l'homme".

Les Valaques cultivent leur langue avec succès. Les poètes écrivent des vers qui sont aussitôt appris par les paysans. Presque tous les numéros de la *Gazetta di Transilvania*, qui se publie à Cronstadt, contiennent des poésies nouvelles. M. Papp, de Balafalva, nous a communiqué quelques chansons que nous nous empressons de reproduire à cause du mérite incontestable de la poésie, et parce qu'elles ont un caractère national. On sent dans les unes cette vague tristesse que l'on éprouve lorsqu'on écoute, au bord des prairies, le chant lent et prolongé des paysans valaques. Dans les autres éclate cette fierté qu'inspire au Romain le souvenir de son origine. Aussi ces chansons sont-elles adoptées et redites par le peuple. La première a paru dans la *Gazetta di Transilvania*. La seconde a été composée par M. Rossetti, employé du gouvernement de Valachie, et traducteur de plusieurs œuvres de Voltaire et de Lamartine. Les deux autres, où respirent le sentiment patriotique et la haine des Turcs oppresseurs, sont dues à un poète distingué, M. Negruzzi, boyard de Moldavie.

Tourterelle, oublie tes desirs! Pourquoi pleurer dans le désert? Ne sais-tu pas, oiseaux, que l'amour est un papillon? De ce plaisir ne se passe-t-il pas (incertains)... Pourquoi pleurez-tu sans cesse sur le temps qui n'est plus? La tristesse te vient-elle parce que l'espérance l'a abandonnée?

Pourquoi troubles-tu l'onde paisible, le ruisseau limpide et clair? Pourquoi distes: "Je suis étrangère", et soupire-tu sans cesse?

Pourquoi dans la sécheresse te retires-tu dans les lieux ombragés? Pourquoi ton chant plaintif a-t-il perdu sa vivacité?

Ois-moi, pauvre oiseau, pourquoi tu ne cesses de pleurer! Ne sais-tu pas que le temps détruit tout ce qui plaît au mortel?

Ne sais-tu pas que toutes les choses de ce monde passent, périssent, se perdent dans l'oubli? qu'il ne reste pas même le nom de ce qui a passé?

Que la trompeuse espérance nous fait en nous tromper toujours...

Que ce désir qui le brise soit oublié demain, et tu vivras, et tu ne diras plus: "Je veux pleurer, je veux aimer, je veux mourir..."

...Vois plange, vois l'ubli, et vois muri."

Tu me disais un jour que jusqu'à la mort Tu me conserverais tout ton amour... Mais tu m'as oublié, tu as tout oublié, Ainsi va le monde, ce n'est pas la faute.

Tu m'as dit: adieu! Ah! si mes larmes, Partes avec toi, car tu ne m'as pas vu. Tu me disais un jour: O mon bien-aimé, Je veux te donner ma part de ciel. Toute est sifflée, Tout est oublié.

Toute est perdue, Tout est perdu.

Ainsi est le monde, ce n'est pas la faute, Ainsi va le siècle, ce n'est pas la faute.

Sei quand versai lacrimi (2)... Tu sales quelques larmes vu versais quand, à mes yeux, Tu disais: "O mon cher, je ne t'oublierai pas!" Tu m'as oublié, je suis mort pour toi. Le temps brise tout, ce n'est pas la faute.

Te stringeam în brațe (3)... Je te serrais dans mes bras, et ta lettre Versait sur ma bouche une rosée céleste. Mais bientôt elle a laissé échapper un venin... Ainsi je suis secoué. Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

Cinești și vîrteul amor și credința, Eri am giurati mie... Honneur, vertu, amour et foi, Tu me jurais hier...: aujourd'hui au premier venu, Tu ne sais pas aimer, tu ne connais plus le repentir. Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

L'or, la vanité, ont banni l'amour de ton cœur. Si t'as vedu credința che m'as surra. Tu as vu la foi s'envoler. Ta blessure est guérie, les desirs sont éteints. Ainsi est fait ton sexe, ce n'est pas la faute.

Pourtant, malgré ton infidélité, Inima mea Mon âme (mon cœur) ami bati ori quando te ai vedea, Batta chaque fois que je te voyais. Ingerii esti în ochii din... Tu es à mes yeux un ange, un être divin. Ainsi est fait l'amour, ce n'est pas ma faute.

Mareșul lui Dragoș, Marche de Dragoș, Prince conquérant de la Moldavie vers 1290.

Aujourd'hui avec joie Accours, Româns: Dragoș à notre camp S'est réuni. Fourbisses vos armes, Courons avec ardeur. De nos contrées Chassons les barbares.

Diane, Dianette, Blanche Nymphe, Sois avec nous, Assemble Et anime Tes fils.

Ils tuent quatre-vingt agneaux. Qu'ils placent sur des broches. Des sons de la trompe Les bois retentissent. Les jeunes gens s'amusent.

Près d'un grand feu, Dragoș leur hôte Est avec eux. Diane, etc.

Tous sont prêts, Tous se préparent à la vengeance, S'apprêtent à expulser les brigands. Et à gagner du butin. Dragoș marche en avant.

Il monte un cheval à la course rapide. Et sur ses vêtements Il porte une peau d'ours. Poésie ou pelle de ours. Daina, Dainița, etc.

Les voilà! Ils sont partis en souriant, Les braves jeunes gens! Ils se rangent semblables à une chaîne Sur le sommet des collines. Les tristes époux d'ours. Les regardent en pleurant. Elles les entendent, dans les vallées, Qui chantent en marchant: Daina, Dainița, Cîna planșia Cu noi se fu Tu iocotești Si înfrunțeste Pe ai lei fii.

Ostaiul pastorii. Le guerrier pasteur.

Beau, superbe Danube, qui entoures comme un collier la patrie riche en fruits du grand Aurélien. Quand as dessus de tes rivières ma trompe résonnera-t-elle? Quand dans ton onde pourra-je me réchauffer? Hélas! aujourd'hui les vallées fraîches et fleuries sont habitées par les barbares. Tes fils ne s'y promènent plus. Ils errent dans les forêts pleines de brouillard des sauvages Carpathes. Ils pleurent, ces dignes Romains, leur belle patrie.

Quand le soleil respicndit de ses feux du matin, quand ses rayons dissipent les noirs brouillards de la montagne. Je sens que l'amour de la terre natale enflamme mon cœur, et qu'une tristesse qui pèse sur mon âme s'empare de moi.

Je regarde avec douleur mon yatagan négligé, jeté près de mon arc rouillé. Aussitôt je saisais ma trompe, je monte sur le faite des montagnes, et là, au milieu de l'épaisse verdure, sous l'ombre du sapin.

Contemplant les vallées, je chante le Danube et le deuil du Danube. Je fixe mes regards sur ses rives. Mais quand la triste nuit laisse sur les collines voisines son manteau sombre. Je retourne, plein d'affection, vers ma maison humilisée, et je demande au Seigneur le salut de ma patrie. Seigneur, souviens-toi de mon malheureux pays. Prends-le en pitié! chasses ces étrangers. Nous avons assez supporté leur froide atmosphère; nous les avons assez nourris et abreuvés de notre sang et de notre sang.

De ta main divine éloigne-les de nous, afin qu'ils ne fassent plus la poussière de nos vieux hêtres!

* "Les Valaques" est le XIIIe chapitre, 1er tome, du livre, "La Transylvanie et ses habitants", publié à Paris en 1845. L'auteur, est A. de Gerando, un français. Le livre en deux tomes, est dédié au comte hongrois Emere Teleki, Seigneur de Sach. L'auteur est le grand du comte Teleki.

(1) Tere mentem. (2) Ces mots sont littéralement italiens, est quando versai lagrime. (3) En italien: ti stringerai in braccio..., ou plus correctement fra le braccia.

24 JANUARIE 1859

este așa uitat-vă la cei 7 ani de exil care au trecut. Apoi care Domn a fost mai demn în exilul său, care Domn a fost mai demn pe acea țară care permise de a-l încheia portul? Tare a măritat și chiar măritușele, măritușele mulți din acei care l-au răsturnat, că mai demn nu s'a purtat alt Domn; pentrucă să nu ne înșelăm trafilor, Domnul Cuza Alexandru Ion I, oricând veți putea să-l vedeți Domnului".

Pe Vodă Cuza nu l-au uitat niciodată țărânii, până în 1944, în casele țărânilor, portretul lui țărânii al Domnului țărânii, stătea pe pereții caselor unite, alături de icoană.

Alexandru Xeropot, în monumentală sa Istorie a Românilor, de 14 volume, a închinat două, lui Alexandru Ion Cuza.

În acest 24 Ianuarie a anului 1877, pe acest Vodă Cuza s-a-1 avert în inimile noastre, noi, care ca și el, suntem destinați să murim departe de țară, să murim în exil.

N. STELIAN BELDIE

PE MARGINEA CARTILOR

M. S. G.

M. S. G.

ECOURI

— 35

REDACTIONALE

A P E L

Redacția mulțumește pe această cale numeroșilor cititori ce ne-au scris, manifestându — și bucuria pentru reaparitia revistei și pentru continuul ei, sporind elanul nostru prin constatarea că greutățile apariției revistei nu au slăbit cu nimic interesul pentru lupta românească dusă. În cei peste douăzeci de ani, de existență.

Satisfacția ne este și mai mare, păstrind în aceste totale adeziuni o serie întreagă de nume noi, ceiace ne demonstrează că și alți Români, vechi sau noi veniți, vor să se alature acestei acțiuni, afirmând necesitatea acestor răbuniri de sincer și desinteresat patriotism românesc, în aceste momente de lamentabilă capitulare occidentală în fața presiunilor moscovite.

Noi nu cerșim mila marilor Puteri, cerem însă răspicat și cu prestigiu și demnitate câștigată în două milenii de sentinela credincioasă a Europei, să se respecte drepturile noastre suverane și să ni se aplice cu strictețe și în plan de egalitate cu celelalte națiuni, legăturile și principiile statuate după cei de al doilea război mondial de către Societatea Națiunilor Unite, pentru libertatea popoarelor și drepturile Omului, făcând să înceteze sclavajul impus de Rusia Sovietică, celor peste o sută de milioane de Europeni.

Prof. Alex. Boldur care a împlinit de curând vârsta de 90 de ani și căruia îi urâm de aici, încă mulți ani pentru a putea termina opera sa istorică, ne-a trimis manuscrisul ultimei lucrări «La Grande Thracée», volum de peste 400 pagini în limba franceză, bogat ilustrat, rugându-ne să-l ajutăm pentru ca lucrarea să vadă lumina tipăriturii.

Am acceptat, dar realizarea rapidă a dorinței D. sale depinde în mare măsură de entuziasmul cu care Dns. sprijinitorii de toldeaua, veți răspunde acestui apel și veți trimite costul cărții de 12 dolari și eventual o contribuție specială pe adresa: Marsiega, S. A., calle Enrique Jardiell Poncello, 4, Madrid-16, cuenta libro Alex. Boldur, «La Grande Thracée», Editorial Carpații, comunicându-ne și nouă data trimeritii și suma expediată prin cec bancar, mandat poștal internațional, transfer de Bancă, etc.

Înutil a sublinia importanța apariției acestei cărți pentru cunoașterea strămoșilor noștri Daco-Traci și a istoriei noastre din cele mai vechi timpuri.

CARPAȚII

CARPAȚII

CARTI, REVISTE, ZIARE, PRIMITE LA REDACȚIE

- La Riposte, de Jean Miloe.
- Vanja Moisseieff, de Sergiu Grossu, Editions des catacombes.
- Piere de aducere aminte, de Simion Cubolta.
- Zăpezile violete, de Ștefan Munteanu.
- Pragul, de Ștefan Munteanu.
- Ceață londoneză, de Ștefan Munteanu.

- All Right, de Ștefan Munteanu.
- Liceul Militar, de Ștefan Munteanu.
- Cuvântul Românesc, Hamilton, Dir. George Bălașu.
- Micron, foaie literară, Dir. Ștefan Munteanu.
- Tare și exilul, Dir. George Costea.
- Isus Biruitorul, Courbevoie, Franța, Dir. Sergiu Grossu.
- Stindardul, Dir. I. V. Emilian.
- Exilul Solidar, Dir. Petre Mihail.

- Solia.
- Calacombes, Dir. Sergiu Grossu.
- Calendarul Bisericii Române Ortodoxe, Paris.
- O Etudiante, Sao Paulo.
- Drum - Red. John Halmagh.
- Limite, Red. Virgil Ierunca și N. Petra.
- Micro Magazin, Dir. Mario Ligi.
- Documenta Romaniae Historica, Academia de Științe Sociale și Politice R. S. R., 2 volume.

CARPAȚII

REVISTA CULTURALĂ ȘI DE
ACȚIUNE ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL
APARE ODATĂ LA DOUA LUNI
SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET
DE REDACȚIE

Redacția și Administrația:
Calle Conde de Peñalver, 82, 4.^a
Tel. 402 11 01 - MADRID-6
Correspondența:
Apartado 9283 - MADRID (España)

Abonamente:
Anual ... 20 \$ USA
De susținere ... 40 \$ USA
Expedierea Avion plus. 5 \$ USA

EDITURA CARPAȚII ANUNȚĂ

Au apărut:

ISTORIA ROMÂNILOR DIN DACIA TRAIANĂ, de A. D. Xenopol, vol. I, II și IV	18 \$ USA
Vol. III, legat	20 \$ USA
ISTORIA LITERATURII ROMÂNE, de D. Murărașu, vol. II	4 \$ USA
Vol. I, legat	18 \$ USA
NAȚIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu	8 \$ USA
POVEȘTI, de Ion Creangă, legat	20 \$ USA
DACIA, de Vasile Părvan	3 \$ USA
PRECURSORI, de Octavian Goga	3 \$ USA
ISTORIA PARTIDELOR NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ȘI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC, de Pamfil Selcaru, vol. I, II	12 \$ USA
ISTORIA POLITICĂ ȘI MILITARĂ A RĂZBOIULUI ROMÂNIEI CONTRA RUȘIEI SOVIETICE, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
KARL MARX: ÎNȘENĂRI DESPRE ROMÂNI. Texte inedite cu comentariu de Pamfil Selcaru	8 \$ USA
ȘTEFAN CEL MARE, VOTEOV AL MOLDOVEI, de prof. Alexandru Boldur	8 \$ USA
ISTORIA DACIEI ȘI CONTINUITATEA DACOROMÂNĂ, de General Platon Chirnoaga	8 \$ USA
LE NID, UNITE DE BASE DU MOUVEMENT LEGIONNAIRE, de Faust Brădescu	5 \$ USA
POVEȘTI PĂRĂ ȚĂRĂ, nuvele, de Faust Brădescu, N. Novac și N. S. Gova	8 \$ USA
UNIUNEA NAȚIONALĂ ÎN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Selcaru	3 \$ USA
DICTIONAR ROMÂN-SPANIOL, de Prof. Ion Pretopopescu, rustică	4 \$ USA
Legat până	8 \$ USA
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUĂZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manollescu, T. Popescu, etc.	3 \$ USA
MOTA ȘI MARIN, DOUĂZECI ȘI CINCI DE ANI DE LA MOARTE, de Prut y Souto, Marqués de Nantouillet, Blas Piñar, Gr. Manollescu	6 \$ USA